GEORGES SIMENON

PRIMA ANCHETĂ A LUI MAIGRET

EDITURA TINERETULUI

AYINTUR

GEORGES SIMENON

PRIMA ANCHETĂ A LUI MAIGRET

(1913)

VERSIUNE ROMÂNEASCĂ
DE AL. MIRODAN

EDITURA
TINERETULUI

GEORGES SIMENON

LA PREMIÈRE ENQUÊTE DE MAIGRET

1913

Presses de la Cité
Paris
„Copyright 1951 par Georges Simenon. Tous droits réservés"

Capitolul 1

DEPOZIȚIA UNUI FLAUTIST

O balustradă neagră împărțea încăperea în două. În partea rezervată publicului se afla doar o bancă fără spătar, vopsită și ea în negru, rezemată de peretele spoit cu var alb și acoperit de afișe administrative. De cealaltă parte se înșirau pupitre, călimări, dulapuri pline-vîrf cu registre imense, și ele negre, astfel că toate erau aici în alb și negru. Și mai puteai vedea înălțîndu-se pe o placă de tablă o sobă de tuci, cum nu mai întîlnești azi decît prin gările micilor orașe, o sobă al cărei burlan mai întîi urca spre tavan și apoi o cotea, străbătînd toată încăperea înainte de a dispărea în perete.

Agentul cu obrazul de copil, care-și descheiase nasturii uniformei și încerca să doarmă, se numea Lecoeur.

Orologiul încercuit cu negru arăta orele 1 și 25. Din cînd în cînd, becul — singurul bec cu gaz aprins —pîlpîia. Și tot numai din cînd în cînd soba, fără vreun motiv aparent, pornea să duduie.

Afară, pocniturile de petarde, din ce în ce mai rare, cîntecul vreunui bețiv sau trecerea unui cupeu pe strada care cobora în pantă mai tulburau nițel liniștea nopții.

În fața pupitrului din stînga, secretarul comisariatului cartierului Saint-Georges mișca buzele, ca un

școlar, aplecat asupra unei cărți care tocmai apăruse : „*Curs despre semnalmentele descriptive (Portret vorbitor) pentru uzul ofițerilor și inspectorilor de poliție*“.

Pe pagina de gardă, o mînă iscălise apăsat cu cerneală violetă : J. Maigret.

Tînărul secretar al comisariatului se ridicase de trei ori de la căderea nopții, ca să mai ațîțe focul ; el va păstra de altfel nostalgia acestei sobe toată viața și cîndva la Quai des Orfèvres o va regăsi — pe asta sau una asemănătoare — iar mai tîrziu, cînd în localurile poliției judiciare se va fi instalat încălzire centrală, comisarul divizionar Maigret, șef al Brigăzii speciale, va izbuti s-o păstreze în biroul său.

Era prin 15 aprilie 1913. Poliția judiciară nu se numea încă astfel, ci „Siguranța“. Un suveran străin debarcase în dimineața aceea cu mare pompă la gara din Longchamps, întîmpinat fiind de președintele Republicii. Landourile oficiale, flancate de gărzile republicane în mare ținută, defilaseră pe Avenue du Bois și pe Champs-Elysèes între două șiruri de oameni și drapele. A urmat apoi o mare serată la Operă, un foc de artificii, cortegii, și-acum rumoarea stîrnită de petrecerile populare abia începea să se potolească.

Poliția era istovită. Cu toate măsurile luate, cu toate arestările preventive, cu toate acordurile încheiate cu diverse personaje mai mult sau mai puțin periculoase, oamenii se temeau ca pînă la sfîrșit vreun anarhist să n-arunce o bombă.

Maigret și agentul Lecoeur erau singuri, la orele 1 și jumătate dimineața, în localul comisariatului de

poliție din cartierul Saint-Georges, de pe liniștita stradă La Rochefoucauld.

Amîndoi ridicară capul auzind zgomot de pași repezi pe trotuar. Ușa se deschise. Un tînăr, gîfîind, privi în jurul lui, orbit de lumina becului cu gaz.

— Domnul comisar ? întrebă el, cu sufletul la gură.

— Sînt secretarul lui — zise Maigret fără a se ridica de pe scaun.

Încă nu știa că, de fapt, în clipa aceea își începea prima sa anchetă.

*
* *

Bărbatul era blond, subțire, cu ochi albaștri, cu obrajii trandafirii. Purta deasupra hainei negre un pardesiu de culoarea masticului, în mînă ținea o pălărie melon, în timp ce cu cealaltă își pipăia din cînd în cînd nasul umflat.

— Te-a atacat vreun derbedeu ?

— Nu. Am încercat să salvez o femeie care striga după ajutor.

— Pe stradă ?

— Într-o casă boierească de pe strada Chaptal. Cred că ați face bine să veniți imediat. M-au dat pe ușă afară.

— Cine ?

— Un soi de valet sau portar, nu m-am lămurit.

— Nu crezi că ar fi bine să începi cu începutul ? Ce-ai căutat pe strada Chaptal ?

— Veneam de la lucru. Numele meu este Justin Minard. Sînt al doilea flautist la Concertele Lamoureux, dar seara cînt la Braseria *Clichy*, pe bulevar-

dul Clichy. Locuiesc pe strada d'Enghien, vizavi de *Petit Parisien*. Veneam pe strada Bellu, apoi am luat-o pe strada Chaptal, ca-n fiecare noapte.

Maigret — secretar conştiincios — îşi lua note.

— Spre mijlocul străzii, care-i aproape întotdeauna pustie, am observat un automobil staţionînd, dar cu motorul în funcţiune. Un Dion-Bouton. La volan se afla un bărbat cu o haină de căprioară gri şi obrazul acoperit aproape în întregime de nişte ochelari uriaşi. Cînd am ajuns aproape în dreptul lui, s-a deschis o fereastră la etajul II.

— Ai notat numărul casei ?

— 17 bis. E o casă boierească, cu o poartă mare pentru trăsuri. Toate celelalte ferestre erau întunecate. Numai fereastra a doua, socotind de la stînga, era luminată, fereastra care s-a deschis. Am ridicat capul. Am întrezărit o siluetă de femeie care s-a aplecat o clipită în afară şi a strigat : „Ajutor..."

— Ce-ai făcut atunci ?

— Stai puţin... Cineva, care era în cameră, a tras-o probabil înapoi. În aceeaşi clipă s-a auzit o împuşcătură. M-am întors spre maşina pe care tocmai o depăşisem, dar automobilul a pornit-o brusc.

— Eşti sigur că ce-ai auzit nu era cumva zgomotul motorului ?

— Sînt sigur... M-am repezit la poartă şi am sunat.

— Erai singur ?

— Da.

— Înarmat ?

— Nu.

— Şi ce-aveai de gînd să faci ?

— Dar...

Întrebarea îl zăpăci într-atît pe flautist, că nu găsi nimic să răspundă. Dacă n-ar fi avut mustață și cîteva fire în barbă, i-ai fi dat 16 ani.

— Vecinii n-au auzit nimic ?

— Se pare că nu.

— Ți s-a deschis ?

— Da, dar cam tîrziu. Am sunat cel puțin de trei ori. Apoi am început să izbesc cu picioarele în ușă. În sfîrșit, am auzit pași, cineva a ridicat un lanț, a tras un zăvor. Nu era lumină la intrare, dar în fața casei există un felinar cu gaz.

Ora 1 și 47. Flautistul arunca din cînd în cînd priviri neliniștite înspre orologiu.

— Un tip înalt în haină neagră de majordom m-a întrebat ce doresc.

— Era complet îmbrăcat ?

— Bineînțeles.

— Cu pantaloni și cravată ?

— Da.

— Și totuși casa nu era luminată ?

— Numai odaia de la etajul II.

— Ce i-ai spus ?

— Nu mai țin minte. Voiam să intru.

— Pentru ce ?

— Ca să văd ce se-ntîmplă. Majordomul mi-a barat însă calea. I-am vorbit de femeia care strigase la geam.

— Părea stingherit ?

— M-a privit aspru, fără să-mi răspundă nimic. Și mă îmbrîncea în afară.

— Și pe urmă ?

— A mormăit ceva cum că aș fi visat, că sînt beat, nu mai știu exact, apoi s-a auzit o voce, care părea că vine de la etajul I.

— Ce spunea ?

— *Grăbește-te, Louis.*

— Și pe urmă ?

— M-a îmbrîncit și mai tare și, cum am încercat să protestez, mi-a dat un pumn în obraz. M-am trezit pe trotuar, în fața porții încuiate.

— La etajul II mai era lumină ?

— Nu.

— Automobilul nu se întorsese oare între timp ?

— Nu... Acum, n-ar fi poate mai bine să mergem acolo ?

— Să mergem ? Ai cumva de gînd să mergi cu mine ?

Era în același timp și comic și înduioșător contrastul între fragilitatea cam feminină a flautistului și aerul său hotărît.

— Dar n-am primit un pumn în obraz ? De altfel fac plîngere.

— Adevărat. E dreptul dumitale.

— De asta însă ar fi mai nimerit să ne ocupăm mai tîrziu. N-am dreptate ?

— Parcă ziceai că numărul casei este...

— 17 bis.

Maigret se încruntă, căci adresa îi reamintea vag ceva cunoscut. Scoase un registru din dulap, îl frunzări și citi numele ; lectura îl făcu să se încrunte și mai mult.

Era în haine de seară. Mai mult, era în primele sale haine de seară. O adresă primită cu cîteva zile în urmă atrăgea atenția tuturor funcționarilor poliției

să se îmbrace în ţinută de gală cu prilejul vizitei regale, pentru că oricare dintre ei putea fi chemat la un moment dat printre personalităţile oficiale.

Pardesiul — cumpărat de gata şi tot de culoarea masticului — semăna leit cu al lui Justin Minard.

— Vino ! Lecoeur, dacă mă caută cineva, spune că mă înapoiez.

Era oarecum impresionat. Numele pe care-l citise în registru nu era dintre acelea care puteau să-l liniştească.

Avea 26 de ani şi era însurat abia de 5 luni. De cînd intrase în poliţie, cu patru ani în urmă, trecuse prin serviciile cele mai umile : „Străzile", „Gările", „Marile magazine", şi cam de vreun an devenise secretarul comisariatului din cartierul Saint-Georges.

Or, numele cel mai faimos din tot cartierul era fără îndoială al locatarilor de pe strada Chaptal numărul 17 bis.

Gendreau — Balthazar. Cafeaua Balthazar. Numele acesta se lăfăia, vopsit cu litere mari şi întunecate, pe toate culoarele metroului. Iar pe stradă camioanele casei Balthazar, trase de patru cai cu harnaşamente splendide, făceau parte într-un fel din peisajul parizian.

Maigret consuma cafea Balthazar. Şi cînd trecea pe Avenue de l'Opera nu pierdea niciodată prilejul, ajuns la o oarecare apropiere de magazinul unui armurier, să tragă adînc în piept mirosul îmbietor care venea de la cafeaua ce se prăjea în vitrinele magazinului Balthazar.

Noaptea era luminoasă şi rece. Nu se zărea ţipenie de om pe strada ce cobora în pantă şi nici vreun cupeu nu se-arăta în preajmă. Maigret pe vremea aceea

era aproape tot atît de slab ca și flautistul, astfel încît, în timp ce înaintau, păreau doi adolescenți jigăriți.

— Presupun că n-ai băut !

— Nu beau niciodată. Medicul m-a oprit.

— Ești sigur că ai văzut o fereastră care s-a deschis ?

— Sînt absolut sigur.

Era prima dată cînd Maigret încerca să zboare cu aripile sale. Pînă atunci nu făcuse decît să-l însoțească pe șeful său, domnul Le Bret, cel mai modern dintre comisarii Parisului, în cîteva descinderi, printre care la vreo patru constatări de adulter.

Strada Chaptal era tot atît de pustie ca și strada La Rochefoucauld. Nu se zărea nici o lumină în casa familiei Gendreau-Balthazar, una din cele mai frumoase clădiri din cartier.

— Spuneai că ai văzut un automobil.

— Da, chiar aici.

Nu chiar aici. Nu chiar în fața porții. Un pic mai sus. Maigret, care avea capul plin de teorii noi-nouțe despre „mărturie", aprinse un chibrit-lumînare și se aplecă întru cercetarea pavajului de lemn.

— Vedeți ! exclamă muzicianul triumfător, arătînd o băltoacă de ulei negricios.

— Vino. Deși n-am impresia că e tocmai bine să mă însoțești.

— Dar eu sînt omul care a fost lovit !

Erau totuși oarecari motive de spaimă. Ridicînd mîna să apese pe butonul soneriei, Maigret simțea că i se strînge inima și se gîndea pe ce lege s-ar putea sprijini. Mandat n-avea. În afară de asta, era în toiul nopții. Putea să vorbească de flagrant delict

atunci cînd singura dovadă era nasul cel umflat al flautistului ?

Asemeni flautistului, trebui să sune de trei ori. În schimb fu scutit de a izbi cu picioarele în uşă, întrucît pînă la urmă o voce întrebă dinăuntru :

— Ce s-a întîmplat ?

— Poliţia ! rosti el cu o voce cam incertă.

— O clipă, vă rog. Mă duc să caut cheia.

Se auzi un zgomot în vestibul. Locuinţa avea lumină electrică. Apoi trebuiră să aştepte o bună bucată de timp.

— El este — şuieră muzicantul care recunoscuse vocea.

Apoi urmă lanţul, zăvorul, şi apăru un obraz ce părea adormit şi o privire care după ce alunecă asupra lui Maigret, se opri pe chipul lui Justin Minard.

— L-aţi prins ! spuse individul. Bănuiesc că a mai încercat şi în altă parte.

— Ne daţi voie să intrăm ?

— Mă rog, dacă socotiţi că e neapărată nevoie. V-aş ruga doar să nu faceţi zgomot, ca să nu trezim toată casa. Pe-aici.

La stînga, după ce urcă trei trepte de marmură, se vedea o uşă de sticlă cu două canaturi, dînd într-un hol cu coloane. Era pentru prima dată în viaţa sa cînd Maigret pătrundea într-un interior atît de somptuos, care prin proporţiile sale sugera măreţia unui minister.

— Numele dumitale este Louis ?

— De unde ştiţi ?

Şi Louis împinse o uşă care dădea nu în saloane, ci într-un fel de oficiu. Majordomul nu era îmbrăcat

în haina de valet. Părea că abia se dăduse jos din pat, că își trăsese în grabă mare un pantalon și o cămașă de noapte albă cu gulerul brodat în roșu.

— Domnul Gendreau-Balthazar e aici ?

— Care dintre ei ? Tatăl sau fiul ?

— Tatăl.

— Domnul Félicien nu a venit încă ; cît despre domnul Richard fiul, trebuie să se fi culcat demult... Acum vreo jumătate de oră și mai bine beţivul ăsta...

Louis era înalt și solid. Părea să aibă cam vreo 45 de ani, bărbia rasă dădea în albăstriu, ochii erau întunecaţi foarte și sprîncenele negre, neobișnuit de stufoase.

Maigret, după ce înghiţi în sec, începu cu senzaţia omului care se aruncă orbește în apă :

— Aș dori să vorbesc cu domnul Richard.

— Doriţi să-l trezesc ?

— Întocmai.

— Sînteţi bun să-mi daţi legitimaţia dumneavoastră ?

Maigret îi întinse legitimaţia de la Prefectura de Poliţie.

— Sînteţi de mult în cartier ?

— De zece luni.

— Și lucraţi la comisariatul Saint-Georges ?

— Exact.

— Atunci îl cunoașteţi pe domnul Le Bret ?

— E șeful meu.

Louis spuse atunci cu o indiferenţă falsă, care ascundea amenințări limpezi :

— Și eu îl cunosc. Am onoarea să-l servesc ori de cîte ori vine să ia dejunul sau dineul la noi.

Lăsă să treacă apoi cîteva secunde, privind în neant.

— Va să zică doriți totuși să-l trezesc pe domnul Richard ?

— Da.

— Aveți cumva... vreun mandat ?

— Nu.

— Foarte bine. Vă rog să așteptați puțin.

Înainte de a se îndepărta, deschise un dulap și luă un plastron scrobit, un guler și o cravată neagră. Apoi își îmbrăcă haina care era agățată într-un cui.

Nu exista decît un singur scaun în oficiu. Nici Maigret, nici Justin Minard nu se așezară. Liniște peste tot. Casa zăcea scufundată în penumbră. Domnea o atmosferă solemnă, de-a dreptul impresionantă.

În acest răstimp Maigret scoase de două ori ceasornicul din buzunar. Trecură douăzeci de minute și Louis reveni tot atît de scorțos.

— Dacă binevoiți să mă urmați...

Minard vru să se ia după Maigret, dar valetul se răsuci :

— Dumneata nu. Afară doar dacă nu ești și dumneata de la poliție...

Maigret încercă atunci o senzație ridicolă. I se păru o lașitate din parte-i să-l lase pe flautistul cel palid așa, în părăsire. Oficiul acesta cu lemnăria întunecată îi apăru o clipă asemeni unei celule și parcă-l vedea pe valetul cu bărbia albăstruie întorcîndu-se aici ca să se năpustească asupra victimei sale.

Urmîndu-l pe Louis, traversă holul cu coloane și urcă o scară acoperită cu un covor roșu închis.

Sus erau aprinse numai cîteva lămpi cu filamente gălbui, lăsînd în jur mari zone întunecate. O ușă ce dădea pe palierul etajului I era deschisă. În cadrul ei apăru un bărbat îmbrăcat în halat.

— Mi s-a spus că doriți să-mi vorbiți ! Poftiți, vă rog. Louis, lasă-ne singuri.

Camera servea în același timp de salon și birou, avea pereții îmbrăcați în piele și peste tot plutea o aromă de havană și de parfum necunoscut lui Maigret. O ușă întredeschisă dădea spre dormitor, unde se putea vedea, desfăcut, un pat cu baldachin.

Richard Gendreau-Balthazar era în pijama sub halat, în picioarele goale purta papuci din piele de Rusia.

Părea să aibă la vreo 30 de ani. Era brun, și chipul său ar fi părut banal dacă n-ar fi avut nasul strîmb.

— Louis mi-a spus că lucrați la comisariatul cartierului.

Deschise o cutie gravată plină cu țigări și o împinse spre vizitatorul său, care refuză.

— Nu fumezi ?

— Numai pipă.

— Nu te invit să fumezi aici, pentru că am oroare de fumul de pipă. Presupun că înainte de a veni aici ai telefonat prietenului meu Le Bret !

— Nu.

— A ! Te rog să mă ierți, însă nu prea sînt la curent cu metodele folosite în meseria dumitale. Le Bret vine deseori pe la noi, mă grăbesc să ți-o spun, dar nu în calitate de comisar. Pare atît de puțin comisar, de altfel ! E o persoană cu adevărat bine, iar nevastă-sa e încîntătoare. Să ne întoarcem însă la oile noastre. Cît e ceasul ?

Se prefăcu că-şi caută ceasornicul. Maigret scoase din buzunar un ceas mare de argint.

— Două şi douăzeci şi cinci.

— În anotimpul ăsta se crapă de ziuă cam pe la cinci, nu-i aşa ? Asta o ştiu pentru că mi se întîmplă să călăresc în Bois de Boulogne, devreme, în zori. Îmi închipuiam că domiciliul cetăţenilor este inviolabil de la apus şi pînă la răsăritul soarelui.

— Aşa este, însă...

Gazda îl întrerupse pe Maigret :

— Observă, te rog, că nu vorbesc despre asta decît ca să-ţi amintesc nişte realităţi. Eşti tînăr şi, fără îndoială, tînăr şi-n meserie. Ai avut norocul să nimereşti peste un prieten al şefului dumitale. În sfîrşit, bănuiesc că ai motive serioase ca să intri aşa cum ai intrat în această casă. Louis mi-a spus cîte ceva. Poate că individul pe care l-a dat el afară e primejdios ? Dar chiar şi în acest caz, dragă prietene, ai fi putut aştepta pînă dimineaţa. Nu crezi ? Ia loc, te rog.

Gazda însă nu se aşează, ci se plimba de colo pînă colo, scoţînd rotocoale de fum din ţigareta egipteană cu capăt aurit.

— Acum că ţi-am dat mica lecţie pe care o meritai, spune-mi ce doreşti să ştii.

— Cine locuieşte în camera de la etajul de deasupra ?

— Poftim ?

— Iertaţi-mă. Ştiu că nu sînteţi obligat să-mi răspundeţi... cel puţin deocamdată.

— Obligat ?... repetă Richard cu mirare fără de sfîrşit.

Maigret, ale cărui urechi ardeau ca focul, continuă :

— S-a tras un foc de armă noaptea asta într-o cameră.

— Stai... stai... Sper că ești în toate mințile, nu ? S-a petrecut mult în noaptea asta, totuși, presupun că n-ai băut peste măsură !

Se auziră pași pe scară. Ușa rămăsese deschisă și Maigret văzu o siluetă nouă profilîndu-se pe palier, o siluetă care părea coborîtă de pe coperta revistei „La Vie Parisienne".

Noul venit purta haine de seară, pelerină și joben. Era slab și bătrîn, iar mustățile subțiri cu vîrfurile răsucite se vedea bine că erau cănite.

Stătea în picioare, în pragul ușii, șovăitor, mirat, poate chiar speriat.

— Intră, tată. Cred că o să te distrezi de minune. Domnul... aici de față este unul din funcționarii lui Le Bret...

Ciudat. Félicien Gendreau-Balthazar, tatăl, nu părea să fie beat și totuși era în el ceva tulbure, nesigur, ca o legănare de fluture.

— L-ai văzut pe Louis ? urmă fiul său.

— E jos cu cineva.

— Tocmai asta e. Adineauri, un bețiv — doar dacă n-o fi cumva un nebun evadat de la Villejuif — aproape că a spart poarta. Louis a coborît și abia a reușit să-l împiedice să intre. Acum, domnul...

Așteptă cu un aer întrebător.

— Maigret.

— Domnul Maigret, care este secretarul prietenului nostru Le Bret, s-a deplasat pînă aici ca să mă întrebe... de fapt, ce vrei să știi ?

— Cine locuieşte în camera a cărei fereastră este a doua din stînga, deasupra noastră.

I se păru că bătrînul e neliniştit. Bizară neliniște. De altfel, de cînd venise, tatăl îşi privea fiul cu un soi de teamă, de supunere. Parcă nici nu îndrăznea să deschidă gura. Ai fi zis că aşteaptă ca Richard să-i dea voie.

— Sora mea — răspunse pînă la urmă acesta. Acum eşti lămurit.

— Dînsa se află în casă acum ?

Maigret nu-l privea pe fiu, ci pe tată. Dar şi de data asta răspunse tot fiul.

— Nu. E la Anseval.

— Poftim ?

— La castelul nostru, castelul d'Anseval, lîngă Pouilly sur Loire. În Nièvre.

— Aşadar odaia e goală ?

— Am toate motivele s-o cred.

Adăugă cu ironie :

— Vrei cumva să verifici ? Te însoţesc. Aşadar, mîine îl voi putea felicita pe amicul nostru Le Bret pentru zelul subalternilor săi. Urmează-mă, te rog.

Spre mirarea lui Maigret, îi urmă şi tatăl, însă cu vădită timiditate.

— Asta-i camera despre care vorbeai. Noroc că nu e închisă cu cheia.

Răsuci comutatorul. Mobilele din dormitor erau din lemn alb lăcuit, pereţii tapisaţi cu mătase bleu. O uşă laterală dădea într-un budoar şi toate erau în ordine, fiecare lucru părînd la locul său.

— Şi-acum cercetează, te implor. Sora mea va fi încîntată să afle că poliţia şi-a vîrît labele în lucrurile ei.

Fără a-şi pierde cumpătul, Maigret se duse la fereastră. Perdelele groase erau dintr-o mătase albastră mai închisă la culoare decît tapiţeria pereţilor. Le desfăcu, dete peste un voal din tul, care trebuia să cearnă lumina zilei şi observă că un colţ al voalului era prins în fereastră.

— Presupun — zise el — că astă-seară n-a intrat nimeni aici.

— Poate doar una din cameriste.

— Sînt mai multe ?

— Bineînţeles ! răspunse Richard sarcastic. Sînt două : Germaine şi Marie. Mai e şi o bucătăreasă, nevasta lui Louis. Avem şi o lenjereasă. Aceasta, însă, fiind măritată, vine dimineaţa şi pleacă seara.

Félicien Gendreau-tatăl continua să-i privească cînd pe unul, cînd pe celălalt.

— Despre ce e vorba ? întrebă el, după ce-şi drese glasul.

— Habar n-am. Întreabă-l pe domnul Maigret.

— Cineva care a trecut pe la 1 şi jumătate prin faţa casei a auzit această fereastră deschizîndu-se brusc. Omul a ridicat capul şi a zărit o femeie care striga înnebunită după ajutor.

Maigret observă cum mîna tatălui se încleştează pe măciulia de aur a bastonului.

— Şi mai departe ? întrebă Richard.

— Femeia a fost smulsă de la fereastră. În aceeaşi clipă s-a auzit o împuşcătură.

— Zău ?

Tînărul Gendreau privea în jurul său cu îngrijorare teatrală, prefăcîndu-se că cercetează urme de glonte în perete.

— Ceea ce mă uimește, domnule Maigret — Maigret, nu-i așa ? — este că fiind vorba de o acuzație atît de gravă, n-ai găsit de cuviință să-ți încunoștiințezi șefii. Te-ai grăbit să dai buzna aici cam repejor, mi se pare. Măcar întîi ai luat ceva informații despre trecătorul dumitale cu imaginația atît de bogată ?

— E jos, în oficiu.

— Sînt încîntat să-l știu sub acoperișul meu ! Așadar, nu numai că te-ai introdus aici în plină noapte, nesocotind astfel legile care apără libertatea cetățenilor, dar ai mai adus cu dumneata un individ pe care eu îl socotesc cel puțin dubios. Totuși, dacă tot ai venit și pentru ca mîine să poți înainta un raport complet prietenului nostru Le Bret, te rog să faci toate constatările de rigoare. Bănuiesc că vrei să te asiguri că patul n-a fost folosit azi-noapte ?

Smulse cuvertura de satin de pe pat și descoperi cearșafurile fără de o cută, precum și o pernă, la rîndu-i, neatinsă.

— Scotocește, te rog. Adulmecă prin toate colțurile. Sper că te-ai înarmat cu o lupă !

— Nu e nevoie.

— Scuză-mă. În afară de Le Bret, n-am avut onoarea să cunosc poliția decît prin mijlocirea romanelor. S-a tras, zici ? Poate există un cadavru pe undeva ? Hai cu mine. Să-l căutăm împreună ! În dulapul ăsta, de pildă. Cine știe !

Îl deschise : doar rochii agățate pe umerașe.

— Sau aici ? Sînt pantofii Lisei. E nebună după pantofi, după cum vezi. Să trecem în budoar...

Era încrîncenat și din ce în ce mai batjocoritor.

— Ușa asta ? Stă încuiată de la moartea mamei. Dar se poate intra în apartament prin coridor. Hai, vino ! Ba da ! Te rog...

A fost o jumătate de oră de coșmar. Maigret nu putea face altceva decît să se supună. Pentru că Richard îi dădea pur și simplu ordine. În plus, prezența, după ei, a bătrînului Gendreau-Balthazar, cu jobenul pe cap, pelerina pe umeri și bastonul cu măciulia de aur în mînă, dădea peregrinării prin palat un aer fantasmagoric.

— Nu, nu coborîm încă. Uiți că mai este un etaj. Sus la mansardă, unde dorm slugile.

Becurile de pe coridor n-aveau abajururi. Plafonul oblic. Richard bătea în uși, să le spargă :

— Deschide, Germaine. Da, da ! Nu contează că ești în cămașă. Poliția !

O fată cam dolofană, niște ochi cîrpiți de somn, un miros antipatic, un pat îmbibat de sudoare, un pieptene plin de păr pe toaletă.

— Ai auzit vreo împușcătură ?

— O ce ?

— Cînd te-ai culcat ?

— M-am urcat în cameră la 10.

— Și n-ai auzit nimic ?

Richard era acela care punea întrebările.

— Următoarea !... Deschide, Marie. Nu, mititico, n-are nici o importanță...

O puștoaică de 16 ani, care-și aruncase o haină verde peste cămașă și tremura toată.

— Ai auzit vreo împușcătură ?

Ea îi privea pe Richard și pe Maigret cu ochii holbați de groază.

— Dormi de mult ?

— Nu știu.
— N-ai auzit nimic ?
— Nu. De ce ? Ce se întîmplă ?
— Ai vreo întrebare de pus, domnule Maigret ?
— Aș vrea s-o întreb din ce loc e.
— De unde ai venit, Marie ?
— De la Anseval.
— Și Germaine ?
— Tot de la Anseval.
— Și Louis ?
— Tot de la Anseval, domnule Maigret — răspunse Richard ironic. După cum bag de seamă, ignorezi faptul că cei care posedă un castel la țară obișnuiesc să-și aducă slugile de-acolo.
— Ușa următoare ?
— E camera doamnei Louis.
— Soțul ei doarme tot acolo ?
— Nu, doarme jos, la intrare.

Doamna Louis zăbovi ceva mai mult pînă să deschidă. Era mică, negricioasă, grasă foarte și cu privirea neîncrezătoare.

— N-aveți de gînd să terminați odată cu gălăgia asta ? Unde-i Louis ?
— Jos. Spune-mi, ai auzit vreo împușcătură ?

Mai că îi dădu pe ușă afară, mormăind cuvinte furibunde. Și se deschideau mereu uși, care dădeau în odăi goale, în cămări, în mansarde. Maigret nu fu scutit nici de pod, și trebui să mai coboare o dată la etajul întîi întru vizitarea apartamentelor ocupate de tată și fiu.

— Au mai rămas saloanele. Ba da ! Țin foarte mult !

Aprinse candelabrul cel mare : clinchet de cristale.

— Nici un cadavru ? Nici un rănit ? Ai văzut totul ? Nu vrei să cobori și în pivniță ? Îți atrag atenția că e ora trei și un sfert.

Deschise ușa oficiului. Justin Minard ședea pe-un scaun, în vreme ce Louis în picioare părea că-l păzește ca pe un prizonier.

— Asta-i tînărul cu împușcătura ? Sînt foarte fericit că i-am văzut mutra. Interesantă. Iar acum, domnule Maigret, nădăjduiesc că am dreptul să mă plîng pentru denunț calomnios și tentativă de violare de domiciliu.

— Da, aveți dreptul.

— Vă doresc noapte bună. Louis, condu pe domnii.

Bătrînul Gendreau deschise gura, dar nu zise nimic. Cît despre Maigret, abia dacă izbuti să articuleze :

— Vă mulțumesc.

Louis îi urmă, închizînd după ei poarta cea grea.

Acum erau singuri, descumpăniți, puțin neliniștiți, pe trotuar și Maigret se întoarse instinctiv spre băltoaca de ulei de pe caldarîm, ca și cum ar fi vrut să se agațe de ceva concret.

— Știți, vă jur că n-am băut.

— Te cred.

— Și nici nebun nu sînt.

— Sînt sigur că nu ești.

— S-ar putea să aveți neplăceri ? Am auzit parcă...

În noaptea aceea Maigret îmbrăcase pentru prima oară hainele de seară, care-l strîngeau nițel la subsuori.

Capitolul 2

RICHARD A MINȚIT

La nouă fără zece, o doamnă Maigret surîzătoare, care împrăștia un miros plăcut de proaspăt și de săpun, trase perdelele, lăsînd să pătrundă în cameră un soare vesel. Se măritase nu de prea multă vreme și nu se obișnuise încă cu mutra unui bărbat dormind, nici cu vîrfurile răsucite ale mustăților roșcate care fremătau, nici cu fruntea încruntată subit cînd își afla pe ea culcuș o muscă, nici cu părul aspru, tuns perie. Îi venea să rîdă mereu. Rîdea de fiecare dată cînd se apropia de el dimineața, cu ceașca de cafea în mînă și cînd bărbatul o privea cu ochi buimaci și puțin copilărești.

Era o fată voinică, proaspătă, așa cum vezi doar în cofetării sau la tejgheaua de marmură a lăptăriilor, o fată voinică și mustind de viață, o fată care, deși bărbatul o lăsa zile de-a rîndul singură în apartamentul cel mic din bulevardul Richard-Lenoir, nu se plictisea totuși nici o clipă.

— Jules, la ce te gîndești ?

Pe atunci nu-i spunea încă Maigret, dar avea deja pentru el acel respect care-o stăpînea, același pe care l-a nutrit pentru tatăl ei, același pe care l-ar fi arătat fiului, dacă ar fi avut un băiat.

— Mă gîndesc...

Și porni să expună un text. Un text ivit din nou în minte, acum, la deșteptare, după numai două ore de somn. Erau niște fraze din regulamentul intern al poliției :

„Funcționarii agenți ai Siguranței sînt obligați să-și dedice tot timpul lor serviciului.

Întrucît orice anchetă sau urmărire începută trebuie să fie, în principiu, continuată cu perseverență, nu se va acorda timp liber de odihnă la orele sau chiar în zilele stabilite pentru aceasta.“

Plecase de la comisariat la orele 6 dimineața, cînd ajutorul de secretar, Albert Luce, intrase de serviciu, și afară aerul era atît de tare, străzile Parisului aveau atîta farmec, încît o porni pe jos, fiind cît p-aci gata să facă un ocol și să treacă pe la Hale, pentru a sorbi mirosul legumelor și al fructelor de primăvară.

În aceste zile trăiau la Paris multe sute și mii de oameni care, ca și el, nu dormeau de fel.

Deși vizita suveranului străin urma să țină numai trei zile, brigăzile erau necontenit în alarmă. Unele — precum acelea care se ocupau de camere mobilate, de gări, de străini, sau de piețe publice — împliniseră cîteva săptămîni de nesomn.

Feluritele servicii, ba chiar și comisariatele își împrumutau oameni. Drumurile pe care le străbătea regele, cronometrate cu precizie dinainte, nu atingeau cartierul Saint-Georges, așa încît oamenii disponibili fuseseră trimiși să întărească rîndurile comisariatului de lîngă Operă.

Nu numai din pricina anarhiștilor poliția n-avea somn. Mai erau nebunii — care cu asemenea prilejuri solemne cădeau îndeobște în transă — mai erau hoții de buzunare, mai erau prostituatele care-i ademeneau pe provincialii veniți să caște gura la cortegii și petreceau strașnic cu ei.

— Asta-i cafea Balthazar ?

— De ce mă întrebi ? Nu-i bună ?

— Aș vrea să știu de ce ai ales tocmai cafeaua asta și nu alta. E mai bună ?

— În orice caz nu-i mai rea ca altele. În plus are și poze.

Uitase de albumul în care soția lipea cu grijă pozele aflate în pachetele de cafea și înfățișînd tot soiul de flori.

— Dacă strîngi trei colecții complete, ai dreptul la un dormitor de nuc.

Se spălă în cada de zinc : apartamentul n-avea încă baie. Apoi luă o supă, așa cum făcea întotdeauna dimineața la țară.

— Știi, sper, cînd o să te întorci ? !

Atunci el repetă zîmbind :

— *...nu se va acorda timp liber pentru odihnă la orele sau chiar în zilele stabilite pentru aceasta...*

Ea cunoștea regulamentul pe dinafară. Își și pusese pălăria pe cap. Îi plăcea să-l conducă pînă la birou, cum ar fi dus un copil la școală, dar nu-l însoțea chiar tot drumul, ca nu cumva, întîlnind vreun coleg, să se simtă stingherit.

La 10 fix, gabrioleta comisarului se va opri pe strada La Rochefoucauld, și vizitiul va lua frîiele din mîna stăpînului său. Maxime Le Bret era poate singurul comisar de poliție din Paris care-și avea trăsura lui, și care locuia în cartierul Monceau, într-una din clădirile noi de pe bulevardul Courcelles.

Cînd apărea în chipul acesta la comisariat, însemna că se abătuse mai întîi pe la clubul Hoche, ca să tragă la tir, să înoate în piscină și să-și facă masaj.

Raportul lui Maigret se afla pe biroul său. Maigret se gîndea la lucrul ăsta cu o spaimă surdă, pentru că era primul său raport mai de seamă. Pînă-n zori

lucrase la el cu minuţiozitate, străduindu-se să nu uite nimic din teoriile proaspăt ingurgitate.

Flautistul Justin Minard venise şi el din strada Chaptal. Se opriseră amîndoi în faţa porţii comisariatului.

— Eşti însurat ?

— Da.

— Nu crezi că nevasta dumitale e neliniştită ?

— Nu contează.

Şi Justin a intrat la comisariat. Aici Maigret şi-a notat declaraţiile muzicantului, pe care apoi acesta le-a semnat. Să plece însă, nici pomeneală.

— Nu te gîndeşti că nevasta dumitale o să-ţi facă o scenă ?

El repeta cu încăpăţînare blajină :

— Nu contează.

De ce se gîndea oare Maigret acum la toate astea ? În zori aproape că a trebuit să-l dea afară. Ba încă flautistul l-a întrebat cu o sfială amestecată cu încredere :

— Îmi daţi voie să mai vin să vă văd ?

Omul depusese o plîngere împotriva numitului Louis. Şi ţinea morţiş la ea.

Toate hîrtiile erau aşezate în ordine pe biroul comisarului, deasupra rapoartelor cotidiene de mai mică însemnătate.

Maxime Le Bret nu putea fi văzut cînd intra, deoarece trecea prin coridor, pătrunzînd direct în birou. În schimb, putea fi auzit. Acum Maigret simţea oarecari emoţii.

Pe bancă se înşiruia clientela obişnuită, alcătuită mai ales din necăjiţi şi zdrenţăroşi : el îi chema rînd pe rînd, întocmind certificate de domiciliu sau de

paupertate, însemnînd obiectele pierdute sau găsite și trimițînd la beci pe vagabonzii culeși de pe bulevarde, sau pe negustorii ambulanți fără de autorizație.

Chiar sub orologiul încadrat cu negru se afla o sonerie electrică. Ei bine, cînd această sonerie va zbîrnîi...

Maigret socotise că vor trece cel puțin 12 minute pînă ce comisarul va fi citit raportul său și depoziția lui Minard. Trecuseră însă 20 de minute și încă nu fusese chemat. Un țăcănit ușor îi șopti însă că șeful cerea o legătură telefonică.

O ușă capitonată despărțea biroul lui Le Bret de sala comisariatului, lăsînd să străbată cu greu un murmur încețoșat de glasuri.

Le Bret vorbea la telefon cu Richard Gendreau. De-atîtea ori îi fusese oaspete...

Nici o sonerie. În schimb s-a deschis ușa.

— Maigret !

Semn bun ? Semn rău ?

— Intră, dragul meu.

Înainte de a se așeza la birou, comisarul făcu cîțiva pași prin încăpere, trăgînd dintr-o țigară. Într-un sfîrșit, puse mîna pe dosar, păru să-și caute cuvintele, și oftă :

— Ți-am citit materialul cu pricina.

— Da, domnule comisar.

— Ai făcut ceea ce ai crezut că trebuie să faci. Raportul este foarte clar și foarte amănunțit.

— Mulțumesc, domnule comisar.

— E vorba acolo pînă și despre mine.

Îl opri cu un gest pe Maigret, care se pregătea să răspundă.

— Nu-ţi fac nici un reproş, dimpotrivă.

— Am ţinut să transcriu cu fidelitate toate cuvintele pronunţate azi-noapte.

— Aşadar, ai avut timp suficient ca să vizitezi casa.

— Am fost condus din cameră în cameră.

— Şi ţi-ai putut da seama prin urmare că nu se petrecuse nimic anormal.

— În camera indicată de Justin Minard, perdeaua de tul era prinsă în fereastră, ca şi cum cineva ar fi închis geamul în mare grabă.

— Aşa ceva s-ar fi putut întîmpla oricînd, nu? Nimic nu dovedeşte că perdeaua nu era aşa de mai multe zile.

— Tatăl, domnul Félicien Gendreau-Balthazar, părea foarte impresionat de faptul că m-a găsit în casă.

— Ai scris *speriat*.

— Asta a fost impresia mea.

— Îl cunosc personal pe Gendreau. Ne întîlnim la club de cîteva ori pe săptămînă.

— Ştiu, domnule comisar.

Comisarul era un bărbat frumos, foarte rasat, şi putea fi văzut la toate reuniunile mondene, căci se însurase cu una din cele mai bogate moştenitoare din Paris. Poate şi de aceea, cu tot standardul său de viaţă, îşi impusese o slujbă permanentă. Avea pleoapele uşor încreţite şi riduri adînci la colţul ochilor, şi fără îndoială că nici în noaptea asta, precum în multe altele, nu dormise mai mult ca Maigret.

— Cheamă-l pe Besson.

Besson era inspector, singurul pe care-l păstraseră la comisariat în timpul vizitei regale.

— Am ceva de lucru pentru tine, dragă Besson.

Le Bret transcrise pe o foaie de hîrtie numele şi adresa lui Justin Minard, flautistul.

— Ai să-mi faci o anchetă discretă în legătură cu domnul acesta. Şi... cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Besson se uită la adresă, se bucură cînd văzu că e în Paris şi făgădui :

— Mă duc imediat, şefule.

Apoi cînd rămase singur cu Maigret, comisarul schiţă un surîs şi murmură :

— Gata. Cred că e singurul lucru pe care-l putem face pentru moment.

*

* *

Aşezat la pupitrul său negru, Maigret petrecu cele mai sinistre ceasuri din viaţa lui examinînd hîrtii murdare, ascultînd plîngerile portarilor sau suportînd explicaţiile vînzătorilor ambulanţi.

Soluţiile cele mai radicale îi fulgerau prin minte, ca de pildă — firește — aceea de a-şi prezenta numaidecît demisia.

Aşadar, după părerea comisarului, cel mai de seamă lucru era să deschidă o anchetă cu privire la flautist ! De ce să nu-l aresteze mai bine, şi să-l tîrnuiască niţel ?

Maigret ar fi putut să-i telefoneze şefului cel mare, ori să se ducă la el, căci îl cunoştea personal pe Xavier Guichard, şeful Siguranţei. Acesta îşi petrecuse în mai multe rînduri vacanţa pe lîngă ei, în ţinutul Allier, fiind pe vremuri prieten cu taică-său.

Nu că-l proteja propriu-zis, dar îl urmărea cu discreţie de departe, sau mai bine zis de sus, el fiind fără îndoială acela care de patru ani de zile îl tot muta pe Maigret din serviciu în serviciu, ca să se familiarizeze mai temeinic cu mecanismul poliţiei.

„Minard nu-i nebun. Nici beat nu era. A văzut o fereastră deschizîndu-se. A auzit o împuşcătură. Iar eu am văzut cu ochii mei petele de ulei de pe stradă."

Va spune toate astea, furibund. Şi va cere... ca... să...

Iată o idee ! O zbughi din cameră, sări trei trepte şi pătrunse în comisariatul central unde agenţii jucau cărţi.

— Spune-mi, brigadiere, oamenii care au fost de serviciu azi-noapte şi-au predat, cu toţii, raportul ?

— Nu toţi.

— Aş vrea să le pui o întrebare. M-ar interesa să ştiu dacă n-a observat careva prin cartier ieri, între miezul nopţii şi orele două, o maşină Dion-Bouton. Şoferul avea o haină de căprioară gri şi ochelari mari. Nu ştiu dacă mai era cineva în maşină.

Cu atît mai rău pentru comisar ! *Orice anchetă sau urmărire începută...*

Cunoştea teoria pe de rost. În mod normal, ancheta trebuia s-o facă el, cu Balthazar sau fără Balthazar.

Către prînz îl răzbi somnul, dar nu-i venise încă rîndul să plece la masă. Pleoapele-i cădeau frînte. Punea clienţilor săi de cîte două ori aceeaşi întrebare.

Besson se întoarse, stîrnind din mustăţi un vag miros de absint, ceea ce te ducea cu gîndul fie la o răcoare de bistro, fie la lumina filtrată a teraselor de pe bulevard.

— Şeful mai e aici ?

Nu, nu mai era. Besson porni să-şi întocmească raportul.

— Bietul băiat ! suspină el.

— Cine ?

— Muzicantul.

Şi Besson, care plesnea de sănătate, continuă :

— Mai întîi e tuberculos : pe partea asta nu-i nici o bucurie. De doi ani de zile ai lui tot încearcă să-l trimită la munte, dar băiatul nici nu vrea să audă de aşa ceva.

Trecuseră tocmai nişte cai pe lîngă Piaţa Saint-Georges. La *Dômes des Invalides* avusese loc în dimineaţa aceea o paradă impunătoare, iar trupele se întorceau acum la cazărmile lor. Oraşul era, tot, în fierbere. Drapelele, uniformele şi muzicile defilau. Personalităţile galonate se grăbeau să ajungă la Elysée, pentru marele banchet oficial.

— Minarzii trăiesc în două camere la etajul V. Ferestrele dau în curte. Lift nu e.

— Ai urcat la ei ?

— Am pălăvrăgit cu cărbunarul, care locuieşte în aceeaşi casă, pe urmă cu portăreasa... e din acelaşi loc cu mine. În fiecare lună e bombardată cu plîngeri din partea locatarilor, din cauză că Minard exersează toată ziua la flaut cu fereastra deschisă. Portăreasa ţine mult la el. Şi cărbunarul, deşi îi datorează banii de cărbuni pe vreo două luni sau chiar trei. Cît despre nevastă-sa...

— Ai văzut-o ?

— A trecut pe-acolo în timp ce eram în loja portarului. O brunetă solidă. Carne tare, ochi scînteietori. Un soi de Carmen. Umblă tot timpul în capot

și papuci. Pînă și în magazinele din vecini umblă așa. Își dă în cărți. Lui îi face scandal tot timpul. Portăreasa susține că îl și bate. Săracu'...

Besson înjghebă în scris cîteva fraze cu eforturi, căci redactarea rapoartelor nu era partea sa cea mai tare.

— După aceea am luat metroul și m-am dus la *Braseria Clichy* să stau de vorbă cu patronul lui. Nimic de zis. Nu bea. Vine întotdeauna cu cinci minute mai devreme. E drăguț cu toată lumea și casierița îl adoră.

— Unde era azi-dimineață ?

— Nu știu. Acasă — nu... Mi-ar fi spus portăreasa.

Maigret ieși din birou și se duse să mănînce două ouă tari și să bea o jumătate de vin într-un bar din Piața Saint-Georges. La întoarcere, găsi un bilet din partea brigadierului.

Gardianul Jullian a remarcat prezența mașinii Dion-Bouton la ora 1 și 30, în timp ce aceasta staționa pe strada Mansart, în dreptul numărului 28. Nu era nimeni altcineva în mașină decît șoferul, care corespunde descrierii făcute. Automobilul a staționat aproximativ 10 minute pe strada Mansart, apoi a luat-o înspre strada Blanche.

Soneria de sub orologiu porni să zbîrnîie. Maigret se ridică cu grabă și deschise ușa capitonată. Comisarul se întorsese la birou. Maigret văzu foile raportului său întinse pe birou și adnotate cu creionul roșu.

— Intră, dragul meu. Stai jos.

Era o favoare destul de rară, căci, de obicei, comisarul îi lăsa pe colaboratorii săi să rămînă în picioare.

— Îmi închipui că ţi-ai petrecut dimineaţa blestemîndu-mă !

Era şi el în haine de seară, numai că veşmintele sale veneau de la cel mai bun croitor din Place Vendôme, iar vestele şi le alegea în nuanţe fine, deschise.

— Ţi-am recitit raportul cu atenţie. Un raport excelent de altfel, cred că ţi-am mai spus asta. Am avut şi o discuţie cu Besson în privinţa amicului tău, flautistul.

Maigret îi răspunse cu îndrăzneală :

— Gendreau-Balthazar nu v-a dat încă nici un telefon ?

— Ba da, dar nu în sensul pe care-l presupui. Richard Gendreau a fost foarte la locul lui. Chiar dacă şi-a bătut niţeluş joc de dumneata şi mai ales de zelul dumitale ! Te aşteptai, nu-i aşa, să se plîngă ? Ei bine, nu, dimpotrivă... Şi nu cred să te mire faptul că te-a socotit drept foarte tînăr şi plin de entuziasm. Tocmai de asta, dintr-un fel de plăcere răutăcioasă, ţi-a deschis toate uşile casei.

Maigret era posomorît. Şeful lui îl privea cu un zîmbet viclean care părea a fi semnul distinctiv al tuturor „blazaţilor“ din lumea lui, sau al „băieţilor de viaţă“, ca să folosim expresia pe atunci la modă.

— Spune-mi, dragul meu, ce ai fi făcut în locul meu azi-dimineaţă ?

Şi cum Maigret nu răspunse, urmă :

— Să cer un ordin de percheziţie ? Mai întîi, pe ce motiv ? Există vreo plîngere ? În nici un caz împotriva vreunuia din familia Gendreau. Dar flagrant delict există ? Nici vorbă ! Există vreun rănit, vreun cadavru ? După cîte ştim, nu. Şi doar ai cercetat azi-noapte casa pînă în cele mai mici unghere, i-ai

văzut pe toți locatarii, pe unii dintre ei chiar într-o ținută destul de sumară. Te rog să nu mă înțelegi greșit. Îmi dau perfect de bine seama de tot ce ți-a putut trece prin cap de azi-dimineață. Sînt prieten cu familia Gendreau. Merg la ei în vizită. Facem parte din același club. Recunoaște că m-ai blestemat!

— Există depoziția și plîngerea lui Minard.

— Flautistul... ajung și la el. Pe la unu și jumătate noaptea a încercat să pătrundă cu forța, sau aproape cu forța, într-o locuință particulară sub pretext că a auzit strigîndu-se după ajutor.

— A văzut...

— Nu uita că e singurul om care a văzut ceva și că nici un vecin nu s-a alarmat. Pune-te în locul valetului trezit în miez de noapte de unul care izbește cu picioarele-n poartă...

— Iertați-mă! Numitul Louis era complet îmbrăcat, avea pînă și cravată la orele unu și jumătate noaptea, deși atunci cînd Minard a sunat nu era nici o lumină aprinsă în casă.

— Fie. Remarcă însă că tot flautistul dumitale este acela care declară că valetul era complet îmbrăcat. În sfîrșit, să admitem că așa a fost. Ei și? E un delict?... Minard a fost dat pe ușă afară într-un chip destul de brutal. Dar cum să se poarte omul dacă un turbat dă buzna peste tine în plină noapte, urlînd că ești gata să-ți asasinezi nevasta?

Întinse portțigaretul de aur spre Maigret, care trebui să-i reamintească poate pentru a suta oară că nu fumează țigări. Pentru comisar ăsta era un tic, un gest de nobilă condescendență.

— Să privim acum problema din punct de vedere strict administrativ. Ai întocmit un proces verbal.

Acesta trebuie să-şi urmeze cursul normal, adică să fie înaintat prefectului care la rîndul său va aviza dacă e cazul să-l transmită Parchetului. Şi plîngerea înaintată de flautist împotriva valetului îşi va urma drumul ei.

Maigret îl privea fix, cu ochi răi, şi se gîndi iarăşi la demisie. Ghicea ce urmează.

— Familia Gendreau-Balthazar este una din cele mai cunoscute din Paris. Orice fiţuică de şantaj va fi prea fericită să se agaţe de-un asemenea prilej, dacă transpiră ceva.

Maigret rosti sec :

— Am înţeles.

— Şi mă urăşti, nu-i aşa ? Te gîndeşti că îi protejez pe oamenii ăştia pentru că sînt puternici, sau pentru că-mi sînt prieteni.

Maigret făcu gestul de a lua hîrtiile de pe birou ca să le rupă, aşa cum i se cerea. Se va întoarce apoi în sala comună, şi, cu un scris foarte apăsat, îşi va întocmi scrisoarea de demisie.

— Acum, dragul meu Maigret, aş vrea să-ţi spun o vorbă.

Ciudat, ironia devenea afectuoasă.

— Azi-dimineaţă, în timp ce-ţi citeam raportul, şi mai tîrziu, cînd discutam împreună, un lucru nu-mi dădea pace. Parcă-mi aminteam vag de ceva. Nu ştiu dacă ţi se întîmplă şi dumitale. Şi cu cît te sileşti mai mult să-ţi aduci aminte ceva, cu atît parcă-ţi zboară din minte. Simţeam că era ceva foarte important, un lucru care putea schimba tot aspectul problemei. Şi, la masă, mi-am amintit despre ce e vorba. Astăzi, contrar obiceiului meu, am luat dejunul acasă, deoarece aveam musafiri. O priveam

pe nevastă-mea și în mintea mea s-a aprins parcă ceva. Ce mă chinuia azi-dimineață ? Era o mică frază pe care mi-o spusese ea... Dar care ? Pe cînd mîncam, mi-am reamintit brusc. Ieri, înainte de a pleca de acasă, am întrebat-o, ca de obicei :

— Ce faci azi după-masă ?

Or, dînsa mi-a răspuns :

— Mă duc să iau ceaiul în Fobourg Saint-Honoré cu Lise și Bernadette. Bernadette e contesa d'Estirau. Cît despre Lise, e Lise Gendreau-Balthazar.

Tăcu, privindu-l pe Maigret cu ochi scînteietori.

— Pricepi, amice, nu-i așa ? Mai trebuia să aflu dacă într-adevăr Lise Gendreau a luat ceaiul, ieri la cinci, cu nevastă-mea, în saloanele Pihan. A fost acolo, într-adevăr, soția mea confirmă. Nici un moment n-a fost vorba să plece la Anseval. Acum, cînd m-am întors la birou, am recitit raportul cu atenție.

Chipul lui Maigret se luminase și, triumfător, se pregătea să deschidă gura ca să vorbească.

— O clipă ! Nu te grăbi. Azi-noapte ai găsit goală camera aceleiași Lise Gendreau. Fratele ei ți-a spus că domnișoara se află la Nièvre.

— Așadar...

— Asta încă nu dovedește nimic. Richard Gendreau n-a vorbit sub prestare de jurămînt. N-aveai nici mandat și nici împuternicire să-l interoghezi.

— Dar acum...

— Nici acum nu ai mai mult drept. De aceea te sfătuiesc...

Maigret nu mai înțelegea nimic. Avea impresia că i se aplică niște dușuri scoțiene și nu mai știa ce atitudine să ia. Îl trecură toate nădușelile. Și se simțea umilit să fie tratat ca un copil.

— Cé planuri de vacanță ai ?

Era cît p-aci să răspundă printr-o mojicie.

— Știu că funcționarii au obiceiul să-și stabilească din vreme perioada cînd își iau „permisiile“ și concediul. Totuși, dacă dorești, poți să pleci în concediu de pe acum, chiar de astăzi. În felul acesta conștiința mea va fi, cred, liniștită. Mai cu seamă dacă nu ai de gînd să te îndepărtezi prea mult de Paris. Un polițist în vacanță nu mai e polițist și își poate îngădui unele cercetări pe care șefii lui administrativi nu ar avea cum să le încuviințeze.

Iarăși speranțe. Dar tot îi era teamă. Acum se aștepta la o nouă întorsătură.

— Sper, bineînțeles, că nu voi primi nici o plîngere împotriva dumitale. Iar dacă ai ceva să-mi comunici sau să-mi ceri vreo lămurire, cheamă-mă acasă, în bulevarul Courcelles. Numărul e-n cartea de telefon.

Maigret deschise din nou gura, de data asta ca să mulțumească, dar comisarul, împingîndu-l pe nesimțite spre ușă, păru să-și reamintească brusc un amănunt fără de însemnătate, și aruncă în treacăt :

— De fapt, de vreo șase-șapte ani, Félicien Gendreau-tatăl a fost pus sub tutela unui consiliu de familie... așa... ca un tînăr lipsit de minte. De la moartea mamei, Richard este acela care conduce de fapt afacerile. Ce mai face soția dumitale ? Se simte bine ? S-a obișnuit cu Parisul și cu locuința cea nouă ?

Apoi o mînă uscată îi strînse degetele și Maigret se trezi dincolo de ușa capitonată. Era zăpăcit de tot și se îndreptă mașinal înspre pupitrul său cel negru, cînd privirea îi căzu pe una din siluetele așezate pe bancă, dincolo de mobila numită de el „tejghea“.

Era Justin, flautistul. Îmbrăcat în negru, dar fără haină de seară de data asta și fără pardesiul de culoarea masticului. Justin Minard care aștepta liniștit între un vagabond și o femeie grasă cu un șal verde, care-și alăpta copilul.

Muzicantul îi făcu cu ochiul, ca și cum l-ar fi întrebat dacă poate să se apropie de bara despărțitoare. Maigret îi răspunse cu un mic semn complice, își orîndui hîrtiile și îl puse la curent pe unul din colegii săi cu problemele la zi.

— Concediu ! anunță el.

— Concediu, în aprilie, cînd avem un rege străin pe cap ?

— Concediu.

Celălalt, care-l știa pe Maigret proaspăt căsătorit, întrebă :

— Copil ?

— Aș... nici un copil.

— Bolnav ?

— Nu sînt bolnav.

Faptul devenea pur și simplu îngrijorător. Colegul clătină din cap.

— În sfîrșit ! Te privește ! Vacanță plăcută, în orice caz. Oameni norocoși au existat de cînd lumea !

Maigret își luă pălăria, își puse manșetele — pe care le scotea cînd ajungea la birou — și sări peste portița care îi despărțea pe agenți de public. Justin Minard se ridică foarte liniștit și tot atît de liniștit îl urmă fără a rosti o vorbă.

Să fi încasat oare o bătaie bună de la nevastă-sa, așa cum sugerase Besson că se petrec lucrurile în familie ? Iată-l : blond, pricăjit, cu obrajii roșii, cu

ochi albaştri. Îl urma pe Maigret asemeni unui cîine pierdut ce se ia după un trecător.

Afară strălucea un soare puternic, drapele fîlfîiau la geamuri. Aveai impresia că aerul vibra de tobe şi de goarne. Oamenii păşeau veseli. Tot văzînd atîtea defilări, mersul cetăţenilor devenea marţial.

Cînd Minard trecu în sfîrşit la stînga lui Maigret, pe trotuar, îl întrebă îngrijorat :

— V-au dat afară ?

Omul îşi închipuia, desigur, că un funcţionar poate fi dat afară tot atît de uşor ca un flautist dintr-o orchestră şi era nefericit la gîndul că în fond vina era a lui.

— Nu m-au dat afară. Sînt în concediu.

— A !

Acest „A“ era tulbure. El cuprindea ceva nelinişte, precum şi un fel de reproş.

— Superiorii dumneavoastră preferă să nu fiţi aici pentru moment, nu-i aşa ? Am impresia că vor să cocoloşească povestea asta, nu ? Şi cu plîngerea mea cum rămîne ?

Tonul lui se înăsprea.

— Sper măcar că n-au să-mi facă pierdută plîngerea mea, nu ? Ţin să vă spun dintru început că nu voi admite una ca asta, în ruptul capului.

— Reclamaţia îşi urmează cursul.

— Cu atît mai bine ! Mai ales că am a vă comunica nişte lucruri noi. În orice caz e o informaţie.

Ajunseseră în Piaţa Saint-Georges, liniştită, cu înfăţişare de provincie şi cu un mic bistro din care răzbătea iz de vin alb. Maigret împinse uşa. Era o după-amiază cu aerul plin de efluvii de vacanţă. Tejgheaua din tablă de cositor era proaspăt frecată,

vinul de Vouvray, în pahare, avea reflexe verzui, care stîrneau sete.

— Aţi văzut două servitoare în casă, nu ? Parcă aşa mi-aţi spus.

— Germaine şi Marie — răspunse Maigret. Fără s-o mai punem la socoteală pe madam Louis, bucătăreasa.

— Ei bine, nu era decît una singură.

Se citea în ochii muzicantului o bucurie copilărească ; acesta semăna mai mult ca oricînd cu un cîine drăgăstos, care aduce o bucată de lemn stăpînului său.

— Am stat la o parolă cu lăptăreasa care aprovizionează casa Gendreau. Stă pe strada Fontaine, lîngă tutungeria din colţ.

Maigret îl privea mirat, puţin stînjenit şi nu putu să nu se gîndească la bătăile căpătate din partea acelui soi de Carmen.

— Servitoarea mai în vîrstă, Germaine, a plecat de sîmbătă în Oise, unde soră-sa aşteaptă să nască. Eu ziua sînt liber, mă înţelegeţi !

— Dar nevasta dumitale ?

— Nu contează — răspunse el cu un aer degajat. Mi-am zis că dacă vă ocupaţi în continuare de anchetă, aş putea să vă dau o mînă de ajutor din cînd în cînd. Oamenii, în general, sînt drăguţi cu mine. Mă şi întreb de ce...

Şi Maigret gîndea : „În afară de Carmen".

— Acum dau eu un rînd. Ba da ! Cum aşa ? Dacă nu beau decît sirop de fragi cu apă minerală, asta înseamnă că nu pot oferi un rînd de băutură ? Vacanţa dumneavoastră e o glumă, nu ?

Dacă clipești din ochi, înseamnă oare că trădezi secretul profesional ?

— Dacă ar fi fost altfel, m-ați fi dezamăgit. Eu nu-i cunosc pe oamenii ăștia. Personal, n-am nimic cu ei. Asta nu-l împiedică însă pe Louis să aibă o mutră de asasin, iar pe dumnealor să fie niște mincinoși.

O fetiță în roșu vindea mimoze proaspăt sosite de la Nisa. Maigret cumpără o cutie pentru soția sa, care nu cunoștea Coasta de Azur decît prin mijlocirea unei ilustrate reprezentînd Golful Anges.

— Spuneți-mi doar ce trebuie să fac. Și, mai ales, să nu vă fie teamă cumva că o să vă creez neplăceri ! Sînt obișnuit să-mi țin gura !

Privirea lui Justin implora. Ar fi dorit să-i mai ofere un pahar de Vovray lui Maigret, dar nu îndrăznea.

— În casele astea se petrec întotdeauna pe ascuns o sumedenie de lucruri murdare, numai că nu toată lumea le ignorează. Servitorii pălăvrăgesc îndeobște prea mult, iar furnizorii, la rîndu-le, știu destule.

Instinctiv, fără să-și dea seama că în felul acesta încheie pe undeva o alianță cu flautistul, Maigret murmură :

— Domnișoara Gendreau nu e la Anseval, așa cum pretindea fratele ei.

— Dar atunci unde este ?

— Dacă Germaine, camerista, nu era acasă, înseamnă că în odaia ei am văzut-o probabil pe Lise Gendreau. În cămașă de noapte.

Uite, asta nu-l plăcea. El își petrecuse copilăria în umbra unui castel, la care tatăl său lucrase ca administrator. Și prinsese respect, fără voia lui, pentru cei mari, pentru bogătași. Și ceea ce era mai ciudat încă,

flautistul îi împărtășea nemulțumirea, deoarece rămase o bucată de vreme tăcut, fixînd păhărelul cu sirop și apă minerală.

— Credeți ? întrebă el tulburat.

— În orice caz, în camera bonei era o femeie în cămașă. O fată grasă, care mirosea neplăcut.

Și amintirea asta îl jena, ca și cum duduile din marea burghezie, al căror nume se etalează cu litere de-o șchioapă pe culoarele metroului, n-ar putea mirosi a transpirație precum o fată de la țară.

Cei doi bărbați rămaseră așa în fața paharelor, într-un fel de visare. Plutea o aromă de mimoze, vin alb, fragi, plus o rază de soare și Maigret tresări cînd glasul vecinului său îl trezi la realitate, rostind pe tonul cel mai firesc cu putință :

— Și acum ce facem ?

Capitolul 3

CÎND JUPÎN PAUMELLE FACE CINSTE...

Se recomandă inspectorilor să posede un costum negru, smoching sau jachetă, fără de care nu este cu putință accesul în anumite cercuri mondene

...Sta scris în instrucțiunile pe care Maigret le avea proaspete în minte, așa precum copilul aflat la prima comuniune știe catechismul pe dinafară. Dar instrucțiunile fuseseră alcătuite pare-se cu mult prea mult

optimism. Sau cuvîntul „anumite“ trebuia luat într-un sens foarte, foarte restrîns.

Își încercase costumul negru cu o seară înainte, gîndind că va trebui eventual să pătrundă în cercurile frecventate de Gendreau, la clubul Hoche, de pildă, sau la clubul Haussman, dar o frază scurtă rostită de nevastă-sa îl făcu să-și recapete pe dată bunul simț.

— Ce frumos ești, Jules ! exclamase ea, în timp ce el se privea în oglinda dulapului.

Nu și-ar fi îngăduit ironii. Era, fără îndoială, sinceră. Era totuși în tonul ei și în zîmbet ceva greu de definit, atrăgîndu-i parcă atenția să nu încerce cumva a se prezenta în chip de tînăr *clubman*.

În piața Bastiliei se desfășura tocmai o retragere cu torțe. Ședeau amîndoi rezemați cu coatele pe fereastră și pe măsură ce răcoarea serii îi învăluia, Maigret simțea cît de greu îi vine să-și păstreze neștirbit optimismul.

— Înțelegi, dacă reușesc, intru a doua zi la Quai des Orfèvres. Sînt aproape sigur. Și odată ajuns acolo...

Ce și-ar mai fi putut dori ? Să intre la Siguranță, poate să facă parte din faimoasa brigadă a șefului, cum i se zicea pe atunci brigăzii de criminalistică.

Pentru asta era de ajuns să o scoată la capăt cu ancheta... adică, fără a atrage atenția nimănui, să descopere secretele adînc îngropate ale unei case „mari“ de pe strada Chaptal.

Avusese somnul frămîntat și de cum se trezise, la orele șase dimineața, i se ivi din nou prilejul să mediteze cu oarecare ironie pe marginea manualului :

O șapcă, un fular, o haină uzată constituie, după cum ne-a arătat experiența, o deghizare excelentă.

De data asta, în timp ce se privea în oglindă, doamna Maigret n-a mai rîs, ci i-a spus cu o nuanță de duioșie în glas :

— Luna viitoare va trebui să-ți cumperi un costum nou.

Remarca era mai mult decît subtilă. Asta însemna că veșmintele numite de el costumul cel bun erau cam tot atît de uzate ca și hainele vechi. Sau, cu alte cuvinte, că nu mai avea nevoie să se deghizeze.

De aceea își puse gulerul și cravata, precum și pălăria melon.

Vremea era, în continuare, superbă, ca și cum ar fi fost comandată anume în cinstea suveranului care urma să fie condus peste cîteva clipe la Versailles. O sută de mii de parizieni sau două o și porniseră înspre orașul regal, ale cărui parcuri vor fi pînă deseară pline de hîrtii unsuroase și sticle goale.

Cît despre Justin Minard, el trebuia să ia trenul și să plece la Conflans, pentru a o întîlni pe faimoasa Germaine, camerista familiei Gendreau.

— Dacă aș izbuti să pun mîna pe ea — spuse flautistul cu blîndețea lui dezarmantă — sînt sigur că o să-mi povestească tot ce știe. Nu înțeleg cum se face, dar oamenii simt totdeauna nevoia să-mi istorisească viața lor.

Era ora șapte cînd Maigret își luă în primire, cum s-ar zice, strada Chaptal și se felicită că nu-și pusese șapcă și fular, deoarece prima persoană întîlnită-n drum a fost să fie un agent de la comisariatul său, care-l salută.

Sînt străzi unde-i ușor să-ți instalezi un post de observație, din pricina circulației, magazinelor, cafenelelor ; strada Chaptal nu era însă o astfel de stradă ; scurtă și largă, necomercială și, ca să zicem așa, fără de trecători.

Toate perdelele de la casa Gendreau-Balthazar ca și de la celelalte case de pe Chaptal erau lăsate. Maigret se oprea locului cînd într-un colț, cînd în altul, nesimțindu-se cîtuși de puțin la largul lui, și cînd prima slujnică ieși dintr-un imobil ca să cumpere lapte din strada Fontaine, lîngă tutungerie, avu impresia că se uită bănuitoare la el și că grăbește pasul.

A fost ora cea mai grea din ziua aceea. Cu tot soarele, era cam rece și el nu-și luase pardesiul, gîndind că mai tîrziu se va încălzi. Trotuarele erau pustii. Chioșcul din colț nu deschise decît la șapte și jumătate, oră cînd Maigret bău o cafea atît de infamă, încît simți că i se întoarce stomacul pe dos.

Se mai ivi o servitoare cu sticla de lapte, apoi încă una. Aveai impresia că ieșeau direct din pat și că nu se spălaseră. Apoi, pe ici, pe colo se ridicară niște storuri ; femei cu părul pe moațe priveau în stradă, cercetîndu-l cu ochi bănuitori. Dar în casa Gendreau nu se simțea nici o mișcare ; abia pe la vreo opt și un sfert, un șofer îmbrăcat într-o livrea neagră strînsă pe talie veni prin strada Notre-Dame-de-Lorette și sună la poartă.

Noroc că se deschisese bistroul „Vechiul Calvados". Era singurul loc unde te puteai adăposti. De altfel, bine plasat : colț cu strada Henner, și nu chiar în fața casei familiei Gendreau. Maigret abia de-apucă să treacă pragul, cînd... Louis, îmbrăcat într-o vestă în

dungi, deschise ușa de serviciu și schimbă cîteva vorbe cu șoferul. Ușa rămînea apoi așa, deschisă, toată ziua. În spatele porticului se vedea o curte însorită, puțină verdeață, un garaj și după zgomotul de copite puteai presupune că există și grajduri.

— Doriți să mîncați ceva ?

Un om foarte gras și foarte roșu la față, cu ochi mici de tot, îl privea liniștit pe Maigret, care tresări.

— Ce spuneți de cîteva felioare de cîrnat de purcel, cu o cană de cidru ? E tot ce poate fi mai bun ca să-ți potolească foamea.

Așa începu ziua aceea, o zi cum Maigret avea să trăiască multe de-a lungul carierei sale, dar care în clipele acelea i se părea de vis.

Localul însuși era în felul lui cam ciudat. Pe strada asta cu case bogate și clădiri de închiriat ce aduceau venituri grase, „Vechiul Calvados“ se înfățișa asemeni unui han de țară uitat acolo din vremea cînd Parisul se întinsese pe-aceste locuri. Casa era scundă, chircită. Coborînd o scară, nimereai într-o încăpere întunecoasă și răcoroasă. Tejgheaua de zinc trimitea prea arar cîte un reflex, iar sticlele păreau înțepenite acolo de-o veșnicie.

Și mirosul era deosebit : venea probabil de la trapa care se deschidea în podea, dînd în pivniță.

Urca de-acolo în odaie un iz acrișor, un miros de cidru și calvados, de butoaie vechi, de mucegai, în timp ce din bucătărie răzbăteau alte mirosuri, felurite. În fundul camerei, o scară în spirală ducea la mezanin. Priveliștea — toată — dădea impresia unui decor ; patronul, cu picioarele scurte, lat în spate, cu fruntea exprimînd încăpățînare, cu ochii mici și sclipitori, se mișca de colo-colo asemeni unui actor.

Ce-ar fi putut face Maigret altceva decît să accepte propunerea ? Nu băuse niciodată cidru la micul dejun. Era aşadar prima lui experienţă şi, în pofida aşteptărilor, simţi o căldură plăcută în piept.

— Aştept pe cineva — simţi el nevoia să spună.

— Puţin îmi pasă !

Dacă nu cumva gestul lui de a da din umerii solizi nu însemna : „Nu-i adevărat !“

Pentru că era în privirea ochilor săi ceva ironic, ceva atît de ironic, încît, după cîtva timp Maigret începu să se simtă prost.

Patronul mînca şi el pe tejghea felii groase de cîrnaţi şi după un sfert de oră golise urciorul de cidru pe care-l scosese din pivniţă.

La casa Gendreau îl puteai vedea cînd şi cînd pe şoferul care-şi scosese uniforma, că spală cu furtunul o maşină din care nu se zăreau decît roţile din faţă. Dar nu un Dion-Bouton. Era o limuzină neagră, cu faruri mari de aramă.

Pe stradă, trecători puţini, cîţiva funcţionari care se îndreptau spre metro, cîteva femei de serviciu sau menajere grăbindu-se înspre prăvăliile de pe strada Fontaine.

Nimeni nu intra la „Vechiul Calvados“ ; doar o femeie uriaşă. Mai întîi i se văzură picioarele încălţate în papuci roşii, apoi sui — toată — pe scara în spirală şi intră în bucătărie fără a rosti un cuvînt.

Agenţii care au sarcina de a urmări pe cineva nu-şi mai aparţin ; actele lor sînt determinate de acţiunile pe care le întreprinde individul urmărit.

La etajul întîi se traseră perdelele : camera lui Richard Gendreau. Bătuse ora nouă. Stăpînul cîrciu-

mioarei umbla alene prin încăpere, cu o cîrpă în mînă și părea că dinadins nu-și căuta vorbă.

— Mă cam face să aștept — spuse Maigret care simțea nevoia să ia o atitudine.

Nu era un bar, ci un restaurant care-și avea clientela sa. Pe mese — fețe de masă în pătrățele roșii ca și perdelele. Mirosul de mîncare începu a pătrunde în încăpere și auzeai cum cartofii curățați cădeau unul cîte unul în cratiță.

De ce nu-și vorbeau patronul și nevastă-sa ? Din clipa în care femeia coborîse, s-ar fi zis că amîndoi, sau mai bine zis toți trei joacă o stranie pantomimă.

Stăpînul bistroului ștergea paharele, sticlele, freca zincul tejghelei, șovăia o clipă în fața urcioarelor de pămînt și alegea, pînă la urmă, unul. Atunci umplea hotărît două pahare, arăta pendula atîrnată-n perete lîngă un calendar-reclamă și rostea simplu :

— E la fix.

Urmărea cu ochi mici reacția lui Maigret la calvados, plescăia din limbă, după care își lua iarăși cîrpa. Cînd n-o folosea, o atîrna de bretele.

La nouă și jumătate, șoferul din față își îmbrăcă vesta și se auzi duduitul motorului în funcțiune. Mașina trase la scară. Cîteva minute mai tîrziu Richard Gendreau îmbrăcat într-un costum gri, cu o garoafă la butonieră, urcă în automobil.

Să fi fost patronul restaurantului doar un imbecil maliții ? Sau poate că, dimpotrivă, ghicise totul ? Se uită la automobilul care trecea, apoi la Maigret, scoase un suspin ușor și porni din nou la treabă.

La zece fără un sfert trecu iarăși în spatele tejghelei, alese un urcior nou, umplu două păhărele și, fără o vorbă, împinse unul spre clientul său.

Abia mai tîrziu, în miezul zilei, avea să afle Maigret că acesta este un rit sau poate o manie. Din jumătate în jumătate de ceas venea cîte-un păhărel de calvados, lămurind culoarea roşie a obrajilor şi ochii tot mai umeziţi ai omului.

— Îţi mulţumesc, dar...

Nimic de făcut ! Era cu neputinţă să-l refuzi. Îl fixa cu nişte priviri atît de autoritare, încît prefera să înghită alcoolul, deşi începuse să cam ameţească.

La ora zece întrebă :

— Aveţi telefon ?

— La mezanin, lîngă toaletă.

Maigret urcă pe scara în spirală şi dădu într-o cămăruţă unde nu se aflau decît patru mese acoperite cu feţe de masă în pătrăţele. Era o cămăruţă foarte scundă. Ferestrele porneau chiar din podea.

Cafea Balthazar... Avenue de l'Opéra... Antrepozitele... Cheiul Valmy... Direcţiunea... Strada Auber...

Chemă strada Auber.

— Aş dori să vorbesc cu domnul Richard Gendreau.

— Cine întreabă ?

— Spuneţi-i că e din partea lui Louis.

Şi aproape numaidecît recunoscu vocea lui Gendreau la celălalt capăt al firului.

— Alo ! Louis ?

Vorbea cu îngrijorare-n glas. Maigret agăţă receptorul. Prin fereastră îl putea zări pe valet în vesta cea dungată, care se instalase pe trotuar, trăgînd liniştit dintr-o ţigară. Dar nu rămase multă vreme acolo. Auzise pesemne zbîrnîitul telefonului. Stăpînul său, neliniştit, îl chemase.

Bun ! Aşadar Richard Gendreau era la birou, unde s-ar cuveni să petreacă o bună parte din zi. Louis nu

mai reveni, însă poarta cea mare rămase tot deschisă.

La fereastra de la etajul doi apăru un chip de fată tînără. Era Marie, slujnicuța cu nas ascuțit, cu gîtul de pasăre jumulită, cu părul zbîrlit, acum însă acoperit cu o bonetă drăguță de dantelă.

Era îmbrăcată în negru și purta un șorț de subretă, așa cum Maigret văzuse doar la teatru.

Se temu să rămînă prea multă vreme la mezanin, ca să nu provoace cumva neîncrederea patronului. Coborî tocmai bine la clipa celui de-al treilea calvados, servit cu aceeași fermitate ca și precedentele. Împreună cu păhărelul sosi o farfurioară conținînd cîteva felii de cîrnat. Cetățeanul spuse :

— Eu sînt din Pontfarey !

Rosti cuvîntul acesta cu atîta gravitate, încît părea să aibă o semnificație misterioasă.

Oare asta să fie explicația cîrnaților ? Oare oamenii din Pontfarey obișnuiesc să dea pe gît cîte un pahar de calvados la fiecare jumătate de oră ? Cîrciumarul mai spuse :

— Pe lîngă Vire.

— Îmi dați voie să mai dau un telefon ?

Nu bătuse încă de zece și jumătate, dar se și obișnuise cu locurile. Începea să se simtă în largul său. Era aproape vesel. Iar fereastra asta care pornea din podea sfîrșind în tavan și care de afară permitea să te zgîiești la cei care mănîncă, i se părea de-a dreptul amuzantă.

— Alo ? Casa domnului Gendreau-Balthazar ?

De astă dată răsună vocea sinistrului Louis.

— Aș dori să vorbesc cu domnișoara Gendreau, dacă se poate.

— Domnișoara nu-i aici. Cine-i la aparat ?

Ca și prima oară, agăță receptorul în furcă. Apoi se întoarse în sala de la parter, unde patronul, mai grav ca oricînd, transcria meniul zilei pe o tăbliță, cîntărind temeinic fiecare cuvînt.

Acum erau multe ferestre deschise și se băteau covoarele. O doamnă bătrînă, în negru, cu o voaletă mov, plimba un cățel care se oprea la fiecare prag, ridica lăbuța, dar nu făcea nimica.

— Mă întreb — murmură Maigret cu un rîs forțat — dacă amicul n-a uitat cumva de întîlnire.

Oare celălalt îl credea ? Sau ghicise că e de la poliție ?

La orele 11, în curtea casei Gendreau un vizitiu porni să înhame un murg la un cupeu. Or vizitiul n-a intrat pe ușa principală. Probabil, deci, că nu dormea în acea casă, fapt care te îndemna să presupui că mai există o ieșire.

La 11 și un sfert, Félicien Gendreau-tatăl coborî. Era în jachetă, mănuși galbene, pălărie bej, bastonul în mînă, mustățile bine pomădate și birjarul îl ajută să urce în trăsură. Vehiculul o porni spre strada Blanche.

Fără îndoială că bătrînul domn va face mai întîi un tur la Bois, apoi va dejuna la club.

...se recomandă ca inspectorii să posede un costum negru, smoching sau jachetă...

Privindu-se în oglindă, printre sticle, Maigret schiță un zîmbet amar. Și mănuși galbene, fără îndoială ! Și un baston cu măciulie de aur ! Și ghetre deschise la culoare pe pantofi de lac !

Asta era norocul lui, la prima anchetă din viaţă ! Putea fi nevoie să pătrundă în oricare alt mediu, printre micii burghezi, negustoraşi, peticari, vagabonzi. Şi ar fi fost — aşa i se părea atunci — mai uşor. Dar această locuinţă somptuoasă şi poarta masivă, ce-l impresiona mai adînc decît o biserică, şi peristilul de marmură, şi, da, pînă şi curtea unde servitorii spală limuzina stăpînului cel tînăr, pentru ca pe urmă să înhame un cal de preţ la trăsura celuilalt !

Calvados ! N-avea încotro. Trebuie să reziste pînă la capăt. Se va agăţa de *Vechiul Calvados* atît cît va fi necesar.

N-o văzuse încă pe madam Louis. Probabil că nu făcea piaţa în fiecare zi ; erau provizii în casă. De altfel domnii cu pricina luau masa în oraş.

Justin Minard, în schimb, avea noroc. Era la ţară acum. Se ocupa de Germaine Babeuf — îi aflase numele prin lăptăreasă — care stă la soră-sa, într-o căsuţă cumsecade, fără îndoială, cu grădină şi găini.

„Crezi că soţia dumitale ?...“

„Nu contează“...

Şi doamna Maigret care hotărîse astăzi să facă curăţenie generală !

— Crezi că merită ? îi spusese el. N-o să mai rămînem multă vreme aici ! Găsim noi, fără discuţie, o casă altundeva, într-un cartier mai simpatic.

Cum să-şi închipuie că peste treizeci de ani va trăi în aceeaşi locuinţă de pe bulevardul Richard-Lenoir, măritată cu apartamentul vecin !

În sfîrşit, pe la 11 şi jumătate, *Vechiul Calvados* primi vizita unor clienţi. Erau zugravi în bluze albe,

care cunoșteau localul, căci unul dintre ei se adresă patronului cu un ton familiar :

— Salut, Paumelle !

Înghițiră un aperitiv în picioare, studiară tabla neagră cu meniul, pe urmă se așezară lîngă fereastră.

La prînz toate mesele erau ocupate. Doamna Paumelle apărea din cînd în cînd din bucătărie, cu tava de mîncare în mînă, în timp ce bărbatul se îngrijea de băuturi, preumblîndu-se de colo-colo, adică din pivniță la parter, și de la parter la mezanin. Majoritatea clienților erau muncitori de pe șantierele de primprejur, dar se aciuiseră și doi birjari, ale căror trăsuri staționau în fața bistroului.

Maigret ar fi vrut să telefoneze domnului Le Bret întru solicitarea unui sfat. Mîncase și băuse prea mult. Îl cuprinsese o amorțeală dulce și dacă ar fi fost în Oise, în locul flautistului, și-ar fi îngăduit — fără doar și poate — o siestă cinstită pe iarbă, la umbră de pom roditor, cu obrazul acoperit de-un ziar.

Începea să-și piardă încrederea în sine, ba chiar și-n meserie ; cam meschină treabă. Fleac. Muncă de bărbat e asta ? Să trîndăvești o zi întreagă într-un birt nemernic pentru a supraveghea o casă unde nu se petrece nimic ?

Cetățenii din bistrou își aveau fiecare rosturile bine precizate. Peste tot în Paris, oamenii alergau de colo pînă colo ca furnicile, dar cel puțin știau unde se duc !

Nimeni nu era silit, de pildă, să bea la fiecare jumătate de oră un pahar de calvados cu un individ posedînd doi ochi care deveneau din ce în ce mai tulburi, precum și un zîmbet din ce în ce mai îngrijorător.

Paumelle își bătea joc de el : era limpede. Și el, el, ce putea să facă ? Să se planteze pe trotuar, în plin soare, în văzul tuturor oamenilor aflați pe la ferestre ?

Împrejurarea îl făcea să-și amintească de o întîmplare penibilă, de o aventură stupidă care era cît p-aci să-l silească a părăsi poliția.

Intrase în meserie abia de vreo doi ani. Era detașat la serviciul „Căi publice", avînd însărcinarea de a se ocupa în mod special de hoții de buzunare din metro.

O șapcă, un fular, o haină uzată constituie...

Pe vremea aceea mai credea în toate astea. De fapt credea și-acuma. Se afla așadar pe-atunci în fața magazinului „Samaritaine", și tocmai urca scările metroului. În fața lui, la doi pași, un tip cu pălărie melon tăie, c-un gest fulgerător, poșeta unei doamne în vîrstă. Maigret se repezi la individ, smulse geanta de catifea neagră și încercă să-l țină pe cetățean. Acesta porni să strige :

— Săriți ! Hoții !

Drept care lumea se năpusti asupra lui Maigret, în timp ce domnul cu melon se volatiliza în chip discret.

Începeau acum să-l pască îndoielile și în legătură cu amicul Justin Minard. Fereastra de la etajul II să se fi deschis oare ? Tot ce se poate. Ei și ? Ce-i cu asta ? Orice om are dreptul să-și deschidă geamurile în mijlocul nopții. Pe urmă există și somnambuli, tipi apucați care urlă... așa... din senin...

Treptat-treptat *Vechiul Calvados* se goli din nou. Stăpînul și stăpîna birtului nu schimbaseră un singur

cuvînt de dimineaţă, fiecare îndeplinindu-şi atribuţiile în tăcere, ca într-un balet cu precizie regizat.

Şi iată că, la orele două şi douăzeci de minute, se petrecu în sfîrşit un eveniment.

Un automobil cobora încet strada în pantă ; era un Dion-Bouton cenuşiu. Şoferul purta o haină de căprioară şi ochelari mari.

Automobilul nu se opri în faţa casei Gendreau, dar încetinise, aşa încît Maigret putu să observe că înăuntru nu era nimeni. Repezindu-se la geam, izbuti să reţină numărul : B 780.

N-avea cum să fugă după maşină, care dădu colţul pe strada Fontaine. Aşa că rămase pe loc, cu inima zbătîndu-i-se-n piept şi după încă cinci minute aceeaşi maşină trecu din nou prin faţa casei, la fel de încet ca mai înainte.

Cînd se întoarse spre tejghea, văzu că Paumelle îl privea fix. Ce-o fi gîndind ? E greu de ghicit. Patronul se mulţumi să umple două pahare şi să întindă unul muşteriului său.

Maşina nu mai apăru. Era ora cînd balerinele de la Operă făceau pe nimfele la Versailles, în faţa personalităţilor în ţinută de gală, a 100 000 de persoane înghesuite ca sardelele, a copiilor cocoţaţi pe umeri, a baloanelor roşii, a vînzătorilor de nuci de cocos şi a steguleţelor de hîrtie.

Strada Chaptal aţipise. Trecea arareori doar cîte un cupeu de piaţă şi zgomotul făcut de copitele cailor se pierdu înăbuşit în pavajul de lemn.

La patru fără zece Louis îşi făcu apariţia. Avea o haină neagră aruncată peste vesta în dungi, şi un melon tot negru. Rămase aşa o clipă nemişcat în cadrul portalului, aprinse o ţigară, suflă fumul, la

modul obraznic, apoi o luă agale către strada Fontaine, şi la colţ Maigret îl văzu intrînd în tutungerie.

Ieşi însă numaidecît, întorcîndu-se spre casă. O clipă, privirea lui rămase aţintită pe firma „*Vechiul Calvados*". Era însă prea multă lumină afară şi destulă umbră înăuntru pentru ca să-l poată remarca pe secretarul comisariatului Saint-Georges.

Aştepta pe cineva ? Sau parcă ezita să ia o anume hotărîre ? Merse aşa pînă la colţul cu strada Blanche. Acolo păru că dă cu ochii de cineva pe care Maigret nu putea să-l vadă, apoi dispăru cu paşi grăbiţi.

Maigret era cît p-aci să ţîşnească în urmărirea lui. Un soi de demnitate omenească îl împiedică însă. Simţea aţintită asupră-i privirea patronului. Ar fi trebuit să găsească o explicaţie, să ceară socoteala urgent, să plătească pentru ca, odată ajuns pe strada Blanche, valetul să fi dispărut, evident, undeva departe.

Atunci — alt plan : să-şi plătească liniştit nota, să se ducă vizavi profitînd de absenţa lui Louis, să sune şi să încerce a vorbi cu domnişoara Gendreau, sau, mai simplu, cu Marie.

Dar nu făcu nici una, nici alta. În timp ce elabora planuri peste planuri, o trăsură de piaţă coborî de pe strada Blanche. Vizitiul cercetă cu atenţie numerele caselor, oprindu-se la doi paşi de casa Gendreau. Rămase însă aşa, pe capră. Părea să fi primit ordine precise. Fanionul de pe aparatul de taxat era coborît.

Nu trecură mai mult de două-trei minute şi pe sub bolta porţii îşi făcu apariţia chipul de şoricel al Mariei, împodobită cu şorţuleţ şi pe cap cu boneta de dantelă albă. Apoi fata dispăru, pentru a se întoarce cu un

sac de voiaj. Ea examină rapid strada în ambele sensuri și se îndreptă spre trăsură.

Maigret, din cauza geamului, nu putea să audă ce-i spunea ea birjarului. Acesta, fără a-și părăsi locul, ridică sacul, care nu părea prea greu, și-l așeză lîngă el.

Marie se întoarse, pornind cu mers săltăreț către casă. Avea talia subțire și era într-atît de mărunțică, încît părul bogat părea c-o face să-și piardă echilibrul.

Ea dispăru și după o clipă își făcu apariția un nou personaj : o femeie, adică o fată tînără, înaltă, plinuță, îmbrăcată într-un taior bleumarin, cu o pălărie albastră pe cap și voaletă albă cu buline.

De ce-a roșit Maigret ? Pentru că o văzuse în cămașă de noapte... și într-o cameră de serviciu ?

Se vedea limpede că nu-i o servitoare. Se vedea limpede că nu poate fi decît Lise Gendreau, care, foarte demnă, deși nespus de grăbită, se îndrepta, legănîndu-și ușurel șoldurile, spre trăsura în care urcă.

Maigret era atît de emoționat, că fu cît p-aci să uite de numărul trăsurii : 48. Îl însemnă numaidecît roșind încă o dată sub privirile lui Paumelle.

— Și, uite așa ! oftă cîrciumarul, căutînd ce alt urcior ar putea să aleagă.

— Ce uite așa ?

— Uite așa se întîmplă în familiile bune, cum spun dumnealor.

Avea un aer triumfător, dar nu-și îngădui nici măcar să zîmbească.

— Asta ai așteptat, nu-i așa ?

— Nu pricep...

Jupîn Paumelle se strîmbă disprețuitor și împinse un pahar în fața lui Maigret. Posomorît, avea aerul că spune : „Păi, dacă-mi umbli cu secrete !“

Şi Maigret, ca să cîştige din nou ceva teren, întrebă ca şi cum ar fi vrut să-i intre iarăşi în graţii :

— Era domnişoara Gendreau, nu-i aşa ?

— Da, domnule, cafeaua Balthazar, şi-mi zice mie ceva că n-o s-o mai vedem aşa curînd pe strada noastră.

— Vrei să spui că a plecat în călătorie ?

Expresia cetăţeanului deveni pur şi simplu nimicitoare. Îl copleşea pe tînărul său client cu toată greutatea celor 50 sau 60 de ani ai săi, cu toate paharele băute de-a lungul vremii în tovărăşia atîtor şi feluriţi oameni, cu profunda cunoaştere a tainelor cartierului.

— Pentru cine lucrezi ? întrebă el, devenit deodată bănuitor.

— Dar... nu lucrez pentru nimeni.

Atunci îi aruncă o privire scurtă, care rostea mai crud decît prin viu grai cuvintele : „Ai minţit !“

Apoi dădu din umeri :

— Cu atît mai rău !

— Dar ce ţi-ai închipuit ?

— Mărturiseşte... că te-ai mai învîrtit prin cartier...

— Eu ? Îţi jur...

Era adevărat. Simţea nevoia să-i dovedească buna sa credinţă. Şi celălalt îl examină în linişte, şovăi o clipă, apoi rosti suspinînd :

— Te luasem drept un prieten de-al contelui.

— Care conte ?

— N-are importanţă, din moment ce nu-i adevărat. Ai acelaşi mers, acelaşi fel de a-ţi încovoia umerii.

— Crezi că domnişoara Gendreau s-a dus să se întîlnească cu un conte ?

Paumelle nu răspunse. Îl privea pe Louis, care se ivise din nou la colțul străzii Fontaine.

Cum el plecase prin strada Blanche, făcuse desigur ocolul grupului de case dintre aceste străzi. Părea mai bine dispus ca adineauri. Ai fi zis că se plimbă cu-adevărat și că nu-l interesează decît promenada la soare. Îmbrățișă cu privirile strada pustie, apoi, asemeni cuiva căruia i se cuvine o clipă de răgaz, intră în tutungeria din colț.

— Nu vine niciodată pe aici ?

Se auzi un „Nu“ sec, răspicat.

— Are-o mutră scîrboasă.

— Mulți au mutre scîrboase, dar le e greu să și-o schimbe.

Făcea aluzie la Maigret ? Urmă, ca pentru sine, în timp ce dinspre bucătărie răzbătea zgomot de vase :

— Așa unii oameni sînt sinceri, iar alții nu.

Maigret simțea că un fleac doar îl împiedică să descopere lucruri importante, dar fleacul respectiv era, din păcate, tocmai încrederea omului acesta grav, îmbuibat de calvados.

Să fi fost oare prea tîrziu ca să-l mai cîștige ? Cu siguranță că l-a pierdut, mărturisind că nu e prietenul contelui. Acum era încredințat că toată dimineața aceea s-a scurs sub semnul neînțelegerii.

— Lucrez la o agenție de detectivi... particulară — aruncă el la întîmplare.

— Ce vorbești !..

Nu-i recomandase șeful să nu care cumva să amestece poliția în această afacere ?

Stărui în afirmațiile sale, doar-doar o afla adevărul. Ar fi dat orice, în momentul acela, ca să aibă

20 de ani mai mult, greutatea și statura interlocutorului său.

— Mi-am închipuit eu că o să se întîmple ceva cumva.

— Și s-a întîmplat, precum vezi !

— Așadar, după părerea dumitale, zici că domnișoara nu se mai întoarce ?

Pesemne c-o nimerea tot pe-alături, căci Paumelle se mărgini să dea din umeri cu o oarecare milă. Atunci își zise s-o ia altfel.

— Acum e rîndul meu să fac cinste — spuse el, arătînd urcioarele de pămînt ars.

Oare patronul va refuza să bea cu el ? Acesta dădu încă o dată din umeri, mormăind :

— La ora asta se cere mai degrabă o sticlă înfundată.

Coborî în pivniță întru căutarea licoarei. Maigret amețise din pricina calvadosului ; în schimb Paumelle își păstra mersul sigur și scara fără rampă, abruptă păru că nu-l sperie.

— Vezi, tinere, ca să minți trebuie să fii vulpe bătrînă.

— Crezi că... eu...?

Celălalt umplea paharele.

— Cine-ar pune o agenție de detectivi particulari să se ocupe de treburile astea ? Contele în nici un caz. Și cu atît mai puțin domnii ăștia Gendreau, tatăl sau fiul. Cît despre domnul Hubert...

— Care Hubert ?

— Vezi ? Nici nu cunoști măcar familia.

— Mai există un fiu ?

— Cîte case sînt pe strada asta ?

— Habar n-am... Patruzeci ?... Cincizeci ?

— Ei bine, numără-le... După aceea du-te și bate la fiecare ușă în parte. Poate s-o nimeri careva să te informeze. Cît despre mine, te rog să mă ierți. Nu te dau afară. Dacă vrei, poți rămîne aici cît poftești. Numai că eu... la ora asta îmi fac siesta. Or, siesta e sfîntă.

Îndărătul tejghelei se afla un scaun cu fundul din pai împletit. Paumelle se așeză cu spatele la galantar, își puse mîinile cruciș pe pîntec, închise ochii și păru c-a adormit pe dată.

Nemaiauzind nici o mișcare, nevasta cîrciumarului băgă capul pe ușă, cu o cîrpă într-o mînă și o farfurie într-alta. Pe urmă, liniștită, se întoarse la oale, fără a-i fi aruncat măcar o privire lui Maigret, care se așeză, cam plouat, lîngă fereastră.

Capitolul 4

BĂTRÎNUL DOMN DE PE AVENUE DU BOIS

Se înțelesese cu Minard, ca atunci cînd se întoarce de la Conflans, să-i lase vorbă acasă în Richard Lenoir despre ceea ce făcuse.

— Dar nu-i de loc în drumul dumitale ! protestase Maigret.

La care căpătă răspunsul obișnuit :

— Nu contează.

Mai înainte Maigret îl întrebase, destul de timid, ce-i drept, pentru că nu voia să-l descurajeze :

— În ce calitate te vei prezenta acolo ? Ce-ai de gînd să le spui ?

Abia acum, tîrziu, după o zi istovitoare, cînd Maigret se întorcea acasă străbătînd marile bulevarde luminate, răspunsul flautistului îl luă puţin cu friguri.

— Găsesc eu ceva. N-aveţi grijă.

Cu toate acestea, după-masă, şi după ce biruise un moment de deprimare, pricinuit fie de cumplitul patron al *Vechiului Calvados*, fie din pricina digestiei sabotată de paharele înghiţite de dimineaţă, Maigret îşi recăpătase încrederea.

Mai mult, se petrecea într-însul un fenomen nemaicunoscut pînă-n clipa aceea, şi nu bănuia că reacţia aceasta îl va încerca mereu, mereu, devenind într-o zi legendară la Quai des Orfèvres.

Simţea acum o căldură plăcută străbătîndu-i tot corpul, călca mai apăsat, privea într-un fel anume oamenii, umbrele şi luminile, trăsurile de piaţă şi tramvaiele din jur.

Adineauri, pe strada Chaptal, îi purtase pică şefului său pentru că îi îngăduise să se arunce în această anchetă, şi nu era departe de el gîndul că Le Bret plănuise să-i joace cu bună ştiinţă o farsă odioasă.

E cu putinţă oare ca un singur om să atace o asemenea fortăreaţă cum era casa Balthazarilor ? Oare aşa lucrau cei *mari,* din brigada şefului ? Aveau o mulţime de mijloace la dispoziţie, dosare, fişe, colaboratori răspîndiţi peste tot, informatori. Iar dacă trebuiau să pună sub urmărire zece persoane, trimiteau zece inspectori pe zece urme diferite.

Or, acum, deodată, Maigret era mulţumit să se ştie singur, şi singur să adulmece prin toate cotloanele.

Nici nu ghicea că asta va fi de-acum încolo metoda sa și că mai tîrziu, ajuns șef al brigăzii speciale, cu o mică armată de polițiști în subordin, se va îndeletnici să țină personal pe cîte unul sub observație, să fileze un suspect pe străzi, să aștepte ceasuri întregi într-un bistro.

Înainte de a părăsi însă *Vechiul Calvados*, unde Paumelle nu-i mai acorda decît o indiferență fără de margini, mai dădu două telefoane. Cel dintîi la „Urbaine", deoarece trăsura angajată de Lise Gendreau avea culorile întreprinderii sus-pomenite. A trebuit să aștepte la aparat o bună bucată de vreme.

— 48 aparține depoului din La Villette. Birjarul se numește Eugène Cornille. A intrat de serviciu azi la prînz. Sînt puține șanse să se întoarcă la depou înainte de miezul nopții.

— Nu știi unde l-aș putea găsi între timp ?

— De obicei, Cornille staționează în piața Saint-Augustin. Firește... depinde de cursele pe care le face. E pe-acolo un mic restaurant, unul *„Au Rendez-vous du Massif Central"*. Se pare că atunci cînd e liber, acolo mănîncă.

Al doilea telefon a fost pentru Serviciul automobilelor de la Prefectură. A durat mai mult pînă ce s-a găsit în dosare numărul automobilului. Maigret afirmase că vorbește de la comisariat ; atunci i s-a propus să fie rechemat.

— Lăsați... aștept la aparat.

Într-un tîrziu căpătă un număr și-o adresă : marchizul de Bazancourt, strada Gabriel numărul 3.

Iar un cartier bogat. Și, fără îndoială, iarăși o casă boierească, cu ferestrele dînd pe Champs-Élysées. Nu-și putea îngădui să sune la ușă.

În drum se opri la o tutungerie să dea un telefon.

— Aș dori să vorbesc cu marchizul de Bazancourt, dacă se poate.

O voce arogantă îi răspunse la capătul firului :

— E ceva personal ?

Și cum el răspunse afirmativ, auzi :

— Domnul marchiz a murit acum trei luni.

Atunci Maigret întrebă cu o anume naivitate :

— Și n-a rămas nimeni în loc ?

— Poftim ? Nu înțeleg. Toate bunurile au fost vîndute. N-a mai rămas decît casa... Nu s-a găsit încă un cumpărător.

— Nu știți cumva cine-a cumpărat Dion-Bouton-ul ?

— Un mecanic de pe strada Acacias, pe lîngă Avenue de la Grande-Armée. Numele l-am uitat, însă presupun că nu mai există alt garaj pe strada aceea.

La ora cinci, Maigret luă metroul pînă la Étoile și găsi într-adevăr un garaj pe strada indicată. Garajul era însă închis și pe-un petic de hîrtie sta scris :

A se adresa alături.

Alături se afla de o parte un cizmar, iar de cealaltă parte un bistro. Cel mai bine se putea informa la cîrciumă. Din păcate negustorul de vinuri nu știa nimic.

— Dédé n-a venit astăzi. Știți, el învîrte ba una, ba alta. Sînt zile cînd călătorește pentru clienții lui.

— N-aveți cumva adresa lui de acasă ?

— Stă într-un hotel cu camere mobilate, pe lîngă Ternes, dar n-aș putea să vă spun care anume.

— E însurat ?

Maigret nu era sigur pe el și nu îndrăznea să întrebe prea multe, însă avea impresia că Dédé e un domn de un gen mai aparte, și că dacă avea cumva o tovarășă de viață, cele mai multe șanse de a o întîlni ar fi fost să fie pe trotuar, cam între Étoile și Ternes.

Restul după-amiezii și-l petrecu în căutarea vizitiului Cornille. Dibui cîrciuma *Rendez-vous du Massif Central.*

— Foarte rar se întîmplă să nu vină pe-aici... la o gustare...

Din nefericire tocmai astăzi se nimerise să nu vină. Întîmplarea hotărî ca drumurile lui Cornille să nu se abată prin apropierea stației lui permanente de pe Saint-Augustin.

Maigret se întoarse în sfîrșit acasă. Cînd trecu pe sub boltă, portăreasa deschise ferestruica.

— Domnule Maigret, domnule Maigret! Am ceva important pentru dumneata...

Era un bilet. Cu recomandarea de a-l citi înainte de a se urca sus, la el.

„Nu vă urcați sus. Trebuie mai întîi să vă vorbesc. Am așteptat cît am putut. Vă rog să veniți la Braseria Clichy. Domnișoara e sus cu soția dumneavoastră.

Al dumneavoastră devotat,
Justin Minard

Era noapte de-a binelea. Maigret, pe trotuar, ridică privirea, văzu perdelele lăsate la apartamentul lui, și își închipui o clipă imaginea celor două femei din mica sufragerie care servea și de salon. Ce-și spu-

neau oare? Doamna Maigret, așa cum o cunoștea el, probabil că a pus masa și va începe să servească...

Luă metroul, coborî strada Blanche și intră în sala imensă a braseriei unde domnea un miros de bere și de varză călită. Orchestra, alcătuită din cinci muzicanți, cînta. Justin nu era la flaut, ci la contrabas și, pierdut îndărătul acestui instrument enorm, părea și mai pirpiriu ca de obicei.

Maigret se așeză la o masă de marmură, șovăi, apoi, pînă la urmă, se hotărî pentru o porție de varză călită și o jumătate de vin.

După ce se sfîrși cîntecul, Minard veni la masă.

— Vă rog să mă iertați că v-am făcut să veniți pînă aici, însă trebuia să vă vorbesc înainte de-a o vedea.

Era foarte tulburat, poate puțin neliniștit, și Maigret simți că-l cuprinde și pe el îngrijorarea.

— Nu mi-a dat prin cap că soră-sa, fiind măritată, are alt nume. Așa că am pierdut o groază de vreme pînă ce am găsit-o. Bărbatul ei lucrează la căile ferate. E însoțitor de tren și lipsește cîte două-trei zile de-acasă. Cetățenii stau într-o căsuță înconjurată de verdeață... sus... pe coasta unui deal. Au o capră albă, o grădiniță de legume.

— Germaine e aici?

— Cînd am ajuns acolo, erau amîndoi la masă... în fața unei porții enorme de caltaboși în sînge și mirosea grozav a ceapă.

— Soră-sa n-a născut încă?

— Încă nu. Așteaptă. Se pare că mai durează cîteva zile. Le-am spus că sînt agent de asigurare,

că am auzit de... naşterea care se-apropie şi că ăsta e momentul cel mai bun ca să încheie o poliţă de asigurare.

Violonistul, care era în acelaşi timp şeful orchestrei, agăţă de stinghie un carton cu un număr, bătu în pupitru cu vîrful arcuşului şi Justin, scuzîndu-se, se urcă pe estradă. Cînd reveni, se grăbi să spună :

— Şi n-aveţi nici o teamă. Am impresia că totul se va sfîrşi cu bine. Eu mă pricep la asigurări, ştiţi, e-o idee fixă de-a nevestei mele. Ea pretinde că mai am de trăit doar vreo trei ani şi că... În sfîrşit... nu contează... Germaine asta e o fată destul de frumuşică, plinuţă, are-un păr bogat, de trebuie mereu să şi-l potrivească, şi nişte ochi care-ţi fac o impresie ciudată. O s-o vedeţi ! Fata nu-şi mai lua ochii de la mine. La un moment dat m-a întrebat... aşa, pe neaşteptate, la ce companie lucrez. I-am zis una la întîmplare şi atunci a vrut să ştie cum îl cheamă pe şeful meu de serviciu. Pe urmă mi-a pus o mie şi una de întrebări, pentru ca la sfîrşit să zică :

„— *Am avut un prieten vreo trei luni de zile care lucra tot acolo.*“

Apoi, fără nici o legătură :

„— *Louis te-a trimis la mine ?*“

Justin se urcă din nou pe estradă şi în timp ce orchestra executa un vals vienez, îi făcea cu ochiul lui Maigret, ca şi cum ar fi vrut să-l liniştească. Parcă-i zicea mereu : „Să n-aveţi nici o teamă ! Aşteptaţi urmarea !“

Urmarea se înfăţişa în felul următor :

— I-am răspuns categoric că nu Louis m-a trimis.

„— *Nici contele ?!*“ face ea.

— Nu.

„— *Atunci domnul Richard... Ia spune ! Nu cumva eşti omul lui domnu' Richard ?*“

— Vedeţi cam ce gen de fată e... Trebuia să iau o hotărîre. Soră-sa e mai tînără ca ea. S-a măritat acum vreun an de zile doar. Era femeie la toate în cartierul Saint-Lazare. Acolo l-a cunoscut pe bărbatul ei. Or Germaine voia s-o facă pe grozava. După părerea mea, moare s-o facă pe grozava faţă de ceilalţi. Trebuie cu orice chip să fie interesantă, înţelegeţi ? Sînt convins că mai de mult a visat să se facă actriţă. După ce-a isprăvit de mîncat, s-a apucat să aprindă o ţigară şi nici măcar nu ştie să fumeze. Casa are doar o singură odaie, cu un pat mare şi un tablou de nuntă într-o ramă ovală.

„— *Sigur că nu eşti vreunul din oamenii lui domnu' Richard ?*“

— Ştiţi, are ochii mari, mari de tot şi uneori, cînd îţi vorbeşte, privirea îi devine fixă. Te simţi prost. Ai zice că s-a zăpăcit, dar asta-i doar o impresie... fata nu-şi pierde cumpătul cu una cu două.

„— *Ei, Olga, vezi ?* — vorbea către soră-sa, aşa... blazată peste poate — *ce complicată-i viaţa în lumea aia ? Ţi-am spus eu că toate astea se vor termina rău !*“

— Am întrebat-o cînd socoate că o să se întoarcă la servici.

„— *Nu cred să mai pun piciorul în casa aia.*“

Muzică ! Privirea flautistului îl implora pe Maigret să aibă răbdare, să nu se neliniştească.

— În sfîrşit ! Dacă n-am procedat cum trebuie, cu atît mai rău. I-am mărturisit adevărul.

— Care adevăr ?

— Că domnişoara a strigat după ajutor, că m-am pricopsit cu un pumn de la Louis, că dumneavoastră aţi venit, că v-au arătat o fată în cămaşă de noapte care ar fi fost Germaine. Atunci s-a înfuriat. I-am spus că nu e vorba de-o anchetă oficială, că vă ocupaţi de acest caz doar aşa, particular, că aţi fi fericit s-o vedeţi. Nici n-am apucat să-mi sfîrşesc vorba că a şi început să se îmbrace. Parcă o văd şi acum în pantalonaşi cu feston şi în corset, cotrobăind în valiză şi zicîndu-i soră-si :

„— *Înţelegi — copilul tot se naşte el pînă la urmă, în vreme ce cu mine e o chestiune de viaţă şi de moarte.*“

Eram eu cam încurcat, dar mi-am zis că nu e rău să staţi de vorbă cu ea. Nu ştiam însă unde s-o duc. Aşa că am lăsat-o la dumneavoastră acasă. Am apucat să-i zic o vorbă în şoaptă soţiei dumneavoastră... pe palier. Doamne, ce nevastă cumsecade aveţi ! Am sfătuit-o să n-o lase cumva s-o şteargă. Sînteţi supărat pe mine, nu-i aşa ?

Cum să fie supărat ? Maigret nu era el foarte, foarte liniştit, dar răspunse cu un suspin :

— Poate c-ai făcut bine.

— Cînd aş putea să vă mai văd ?

Maigret îşi aminti că trebuie să-l caute pe Cornille birjarul la miezul nopţii.

— Poate diseară.

— Dacă nu vă văd, voi îndrăzni să trec pe la dumneavoastră mîine dimineaţă. Acum cunosc casa. Ah ! Încă un amănunt...

Tulburat, şovăi.

— M-a întrebat cine-i plăteşte cheltuielile şi i-am zis... Nu ştiam ce să-i spun... I-am spus să n-aibă nici o grijă... Ştiţi, însă, dacă vă vine greu... eu...

De data asta, Maigret plecă în timp ce orchestra cînta şi se repezi spre gura metroului. Încercă o oarecare emoţie văzînd lumină sub uşă şi nu fu nevoit să-şi scoată cheia, căci doamna Maigret îi recunoştea întotdeauna paşii.

Ea îl privi cu subînţelesuri, în timp ce-i spunea veselă :

— Te aşteaptă o fată încîntătoare.

Oh, admirabila doamnă Maigret ! Nu, nu era ironică. Voia să fie amabilă, pur şi simplu. Fenomenul se afla acolo, cu coatele pe masă, în faţa unui tacîm folosit şi cu un chiştoc în colţul gurii. Ochii ei mari, mari se aţintiră asupra lui Maigret, ca şi cum ar fi vrut să-l înghită. Totuşi, mai şovăia niţel.

— Sigur că sînteţi de la poliţie ?

Îi arătă legitimaţia. Din clipa aceea privirea ei nu-l mai părăsi. În faţa duduii — un păhărel, doamna Maigret pusese la bătaie vişinata de zile mari.

— Presupun că n-ai mîncat.

— Ba da. Am mîncat.

— În cazul ăsta, eu vă las. Trebuie să spăl vasele.

Strînse masa, intră în bucătărie, dar chiar să închidă uşa nu se putu hotărî.

— Prietenul dumitale e tot de la poliţie ?

— Nu chiar. S-a nimerit ca...

— E însurat ?

— Da. Cred, adică.

Se simțea cam stînjenit cu făptura asta ciudată aici... într-un cadru oricum familiar. Ea, în schimb, părea ca la ea acasă : se ridică de la locul ei, își potrivi coafura în fața oglinzii de pe cămin și se instală comod în fotoliul doamnei Maigret, murmurînd :

— Îmi dați voie ?

Maigret o întrebă :

— O cunoști demult pe domnișoara Gendreau ?

— Am fost la școală împreună.

— Mi se pare că ești din Anseval, nu-i așa ? Ați fost colege la școala din Anseval ?

Îl mira faptul că moștenitoarea cafelei Balthazar a învățat la o școală sătească oarecare.

— Vreau să spun că sîntem de aceeași vîrstă, cu o diferență de cîteva luni. Ea împlinește luna viitoare 21 de ani, în vreme ce eu i-am împlinit acum 15 zile.

— Și mergeați amîndouă la școala din Anseval ? repetă el întrebarea.

— Ea nu. Pe ea o trimiseseră la mănăstirea din Nevers. Dar era în aceeași perioadă.

Maigret pricepu cum devine cazul. Și din clipa aceea hotărî să fie neîncrezător, străduindu-se a descoperi adevărul în ceea ce părea adevărat sau quasi-adevărat, sau măcar verosimil.

— Te așteptai să se întîmple ceva acolo, în Chaptal ?

— Totdeauna m-am gîndit că se va sfîrși rău.

— De ce ?

— Pentru că se urăsc.

— Cine ?

— Domnișoara și fratele ei. Eu sînt în casă de patru ani. Am intrat imediat după moartea doamnei. Știți, bineînțeles, că a murit într-un accident de

cale ferată, cînd mergea la Vittel, pentru cură. A fost îngrozitor.

Vorbea ca și cum ar fi fost de față la scoaterea de sub vagoane a cadavrelor, în număr de-o sută și mai bine.

— Cîtă vreme trăia doamna, înțelegeți, testamentul n-avea nici o importanță.

— Cunoști bine familia, după cum se vede.

— M-am născut la Anseval. Și eu, și tata. Bunicul meu, care a fost, știți, unul dintre fermierii contelui, juca bile cu domnul bătrîn.

— Care... domnul bătrîn ?

— Așa i se zice la noi, la țară. Nu știați ? Eu credeam că poliția știe totul.

— Vorbești probabil de bătrînul Balthazar.

— Da, de domnul Hector. Taică-său a fost curelar în sat. Tot el trăgea și clopotele la biserică. La 12 ani, domnul Hector era negustor ambulant. Umbla din fermă în fermă cu o cutie-n spinare.

— El a înființat „cafeaua Balthazar" ?

— Da. Ceea ce nu l-a împiedicat însă pe bunicul meu să-l tutuiască oricînd... pînă în ultima clipă. A lipsit multă vreme de pe la noi domnul Hector. Cînd s-a întors, era bogat și s-a aflat că tocmai cumpărase castelul.

— Și castelul... al cui era ?

— Păi al cui să fie... al contelui de Anseval !

— Acum nu mai există nici un conte de Anseval ?

— Ba mai există unul. Prietenul domnișoarei. Nu mai vreți să-mi turnați un păhărel de lichior ? E de la dumneavoastră... de la țară ?

— De la soția mea.

— Cînd mă gîndesc că ciuma asta — nu vorbesc de soţia dumneavoastră — a îndrăznit să se dea drept... eu... şi să doarmă în patul meu ! E adevărat că aţi văzut-o în cămaşă de noapte ? E mai grasă ca mine. Aş putea să vă spun eu multe despre corpul ei... Sînii, de pildă...

— Care va să zică, bătrînul Balthazar, proprietarul cafelei, a cumpărat castelul Anseval. Era însurat ?

— A fost însurat, dar pe vremea aceea nevasta lui murise. Avea o fiică, frumoasă femeie, nu zic, dar prea de tot ţanţoşă. A avut şi un fiu, pe domnul Hubert ; ăsta n-a făcut nici o ispravă. Pe cît era soră-sa de crîncenă, pe atît era el de blajin. Călătorea mult prin ţări străine.

— Toate astea s-au petrecut înainte de-a te fi născut dumneata ?

— Bineînţeles. Dar aşa e şi-acum.

Maigret scosese — instinctiv — un carnet din buzunar şi trecu numele auzite, ca şi cum ar fi întocmit un arbore genealogic. Îşi dădea seama că, discutînd cu o fată ca Germaine, precizia era absolut necesară.

— Deci e vorba mai întîi de Hector Balthazar, pe care-l numeşti domnul bătrîn. Cît e de cînd a murit ?

— Cinci ani. Cu un an înaintea fetei.

Şi Maigret, gîndindu-se că Félicien Gendreau era el însuşi un domn bătrîn, se miră :

— Era — am impresia — foarte bătrîn.

— Avea 88 de ani. Locuia singur într-o casă uriaşă pe Avenue du Bois de Boulogne. Şi îşi conducea afacerile singur, cu ajutorul fetei doar.

— Nu cu ajutorul băiatului ?

— Aș... de unde! Fii-su nici n-avea voie să calce prin birouri. Avea o rentă. Stă undeva pe chei, lîngă Pont-Neuf. E un fel de... artist... așa ceva.

— O clipă... Avenue du Bois... Fata lui e căsătorită cu Félicien Gendreau.

— Exact. Da, dar nici domnul Félicien n-avea dreptul să se amestece în afaceri.

— De ce ?

— Pare-se că a încercat el mai de mult ceva... Dar avea patima jocului... Și azi încă... după-amiezile e la curse... Se zice că ar fi făcut o potlogărie cu niște polițe sau cecuri. Socru-său nici nu-i mai vorbea.

Mai tîrziu, Maigret urma să cunoască clădirea de pe Avenue du Bois, una din cele mai urîte și mai încărcate din tot Parisul, cu turnuri medievale și vitralii. Avea să mai vadă de asemeni o fotografie a bătrînului, cu trăsăturile net desenate, cu tenul alb ca de cretă, cu favoriții lungi și albi și o redingotă din care nu se vedeau decît două fîșii subțiri de plastron înconjurînd cravata neagră.

Dacă ar fi fost mai inițiat într-ale vieții pariziene, ar fi știut că bătrînul Balthazar donase statului casa împreună cu toate tablourile pe care le achiziționase de-a lungul anilor, cu condiția ca aci să se deschidă un muzeu. S-a vorbit mult despre treaba asta după moartea lui. Experții s-au certat între ei vreun an de zile și pînă la urmă guvernul a refuzat donația, din pricină că majoritatea picturilor erau false.

Maigret avea să mai vadă într-o zi și portretul fetei, cu părul tras spre ceafă, cu silueta gen împărăteasa Eugenia, cu trăsăturile tot atît de reci ca și ale omului care-a întemeiat dinastia.

Cît despre Félicien Gendreau, îl cunoştea : mustăţile cănite, ghetrele de culoare deschisă, bastonul cu măciulie de aur.

— Se pare că bătrînul ura pe toată lumea, începînd cu fiul său, apoi pe ginere, şi pe domnul Richard, pe care l-a cunoscut bine. Excepţie făcea doar pentru fiică-sa şi pentru nepoată, domnişoara Lise. Zicea că numai ele sînt de aceeaşi rasă cu dînsul şi a lăsat un testament foarte încurcat. Domnul Braquement ar putea să vă lămurească în privinţa asta.

— Cine e domnul Braquement ?

— Notarul. Are 80 de ani. Toată lumea se teme de el, pentru că e singurul care... ştie.

— Ce ştie ?

— Asta nu mai ştiu. Totul o să se afle în ziua cînd domnişoara Lise va împlini 21 de ani. De-aia i-a apucat pe toţi turbarea. Eu nu sînt nici cu unii, nici cu ceilalţi. Dacă aş fi vrut...

Maigret avu o inspiraţie :

— Domnul Richard ? întrebă el făcîndu-i jocul.

— S-a ţinut scai după mine. I-am spus-o însă de la obraz că se înşală şi l-am sfătuit să încerce cu Marie. Ea e destul de proastă ca să pice — de la obraz i-am spus-o.

— Şi ţi-a urmat sfatul ?

— N-am idee. Cu oamenii ăştia nu poţi să ştii niciodată. Dacă vreţi să ştiţi care-i părerea mea — ei bine, toţi sînt puţin nebuni. Eu îi cunosc bine.

Ochii fetei erau acum, cînd vorbea aşa, mai holbaţi ca oricînd şi privirea de o fixitate tulburătoare.

Se aplecă înspre Maigret, dînd impresia că e gata-gata să-l apuce de genunchi.

— Louis... e şi el din Anseval ?

— Da, e fiul fostului învăţător. Unii zic însă că de fapt e făcut cu preotul.

— E de partea domnului Richard ?

— Vai de mine ! Dimpotrivă, se ţine scai de domnişoara. Louis a stat cu bătrînul pînă ce-a murit. El l-a îngrijit în timpul bolii. Cred că ştie mai multe decît toţi, poate mai multe chiar şi decît domnul Braquement.

— Nu ţi-a făcut niciodată curte ?

— El ?

Fata izbucni în rîs.

— I-ar fi cam greu s-o facă ! Arată el, ce-i drept, foarte bărbat, aşa păros cum e, dar în primul rînd e mai bătrîn decît pare. Are pe puţin 55 de ani. Şi — pe urmă — nu e cu adevărat bărbat. Înţelegeţi ? De asta doamna Louis şi cu Albert...

— Iartă-mă. Cine-i Albert ?

— Cameristul. Şi el tot din Anseval este. A fost jocheu. Pînă la 21 de ani.

— Îmi pare rău. Mi s-a arătat toată casa, dar n-am văzut camera în care...

— Pentru că el doarme deasupra grajdului, împreună cu Jerôme.

— Jerôme ?

— Vizitiul domnului Félicien. Numai Arsène, şoferul, pentru că-i însurat şi are copil, doarme în afară, acasă la el.

Pînă la urmă, Maigret izbuti să mîzgălească pagina carnetului cu nume în toate sensurile.

— Dacă cineva a tras asupra domnișoarei — ceea ce nu m-ar mira de loc — atunci domnul Richard e omul care... S-or fi certat iarăși.

— Se ceartă des ?

— Ca să zic așa, în toate zilele. O dată i-a strîns încheieturile mîinilor atît de tare, că a avut vînătăi o săptămînă întreagă. Dar se apără și ea. A primit odată el două lovituri în picioare... poate chiar mai sus. Totuși, eu aș paria că nu asupra domnișoarei s-a tras.

— Dar asupra cui ?

— Asupra contelui !

— Care conte ?

— Dar cum de nu înțelegeți nimic ? Contele Anseval.

— Adevărat ! Mai există și-un conte Anseval.

— Nepotul aceluia care a vîndut bătrînului Balthazar castelul. Domnișoara l-a descoperit nu știu unde.

— E bogat ?

— El ? N-are-o para chioară.

— Și vine în vizită pe la Balthazar ?

— Vine, dar la domnișoara.

— El... Vreau să spun...

— Dacă se culcă cu ea ? Nu cred că-i arde de-asta... Înțelegeți ? Toți sînt țicniți. Se bat ca fiarele. Numai domnul Hubert nu se ocupă cu nimic și ceilalți doi, fratele și sora, încearcă fiecare să-l atragă de partea lui.

— Vorbești de Hubert Balthazar, fiul bătrînului ? Cîți ani să aibă ?

— Cincizeci cred, poate ceva mai mult. E un om foarte fin... foarte distins. Cînd vine-n vizită, tot-

deauna stă de vorbă cu mine. Ia stai ! La ora asta nu mai am nici un tren pentru Conflans. Şi trebuie să dorm undeva. N-aveţi vreun pat pe-aici ?

Era ceva atît de provocator în privirea ei, încît Maigret tuşi niţel, aruncînd instinctiv o privire înspre bucătărie.

— Din păcate nu avem cameră de musafiri. Abia ne-am instalat.

— Sînteţi tineri însuraţei ?

Cuvintele rostite sunau în gura ei aproape indecent.

— O să-ţi găsesc o cameră la un hotel, pe-aici prin apropiere.

— Vă culcaţi aşa devreme ?

— Nu... dar mai am o întîlnire în oraş.

— Aşa e. Cei de la poliţie nu prea dorm în paturile lor. Ciudat, nu semănaţi de loc a poliţist. Am cunoscut odată unul, un sergent de stradă din cartier, unul înalt şi negricios, Leonard.

Maigret nu simţea nevoia să ştie totul. Se părea că Germaine a cunoscut la viaţa ei ceva bărbaţi, între aceştia numărîndu-l şi pe agentul de asigurări.

— Bănuiesc că o să mai aveţi nevoie de mine, nu ? Ar fi o posibilitate, să mă întorc la ei ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Aşa aş putea să vă povestesc în fiecare seară ce se petrece pe acolo.

Se auzea zgomot de vase din bucătărie, dar nu asta era pricina pentru care Maigret declină oferta. Germaine izbutise să-l sperie în adevăratul înţeles al cuvîntului.

— Te văd mîine. Dacă vrei să vii cu mine...

Înainte de a-şi pune pălăria şi mantoul, îşi aranjă părul în faţa oglinzii, apoi apucă sticla cu vişinată :

— Îmi daţi voie ? Am vorbit atîta, am gîndit atîta ! Dumneavoastră nu beţi ?

Nu era cazul să-i comunice numărul paharelor de calvados înghiţite, de plăcere sau de nevoie, în timpul zilei.

— Cu siguranţă că mai am o seamă întreagă de lucruri să vă povestesc. Sînt oameni care scriu romane şi n-au trăit nici pe sfert ce-am trăit eu. Dacă m-aş apuca să scriu...

Maigret intră în bucătărie, îşi sărută soţia pe frunte. Ea îi privea veselă, cu licăriri maliţioase în ochi.

— S-ar putea să mă întorc tîrziu.

Glumind, ea răspunse :

— Nu te grăbi, Jules !

Era — cîteva case mai încolo, lîngă bulevardul Voltaire — un hotel care închiria camere mobilate. Pe stradă, Germaine îl luă de braţ pe însoţitorul ei, fără a-i cere permisiunea.

— Tocurile Louis XV sînt de vină...

Cred şi eu ! Era mai obişnuită cu saboţi.

— Găsesc că nevasta dumneavoastră e foarte drăguţă. Găteşte grozav.

Nu îndrăznea să-i dea bani pentru cameră. Intră în biroul hotelului, roşind niţel atunci cînd portarul de noapte îl întrebă :

— E pentru toată noaptea, sau pentru mai puţin... ?

— Pentru toată noaptea... Numai pentru domnişoara...

În timp ce funcţionarul cerceta tabloul cu chei, Germaine, deşi acum nu mai umbla, se rezema tot mai stăruitor de braţul lui, fără a se jena.

— Camera 18. Etajul II. La stînga. Aşteptaţi să vă dau prosopul.

Maigret preferă să nu-şi mai amintească cum şi-a luat rămas bun de la fată.

Pe scară era un preş roşu. Fata ţinea prosoapele într-o mînă, şi-n cealaltă cheia agăţată de-o placă de aramă. Portarul se adînci din nou în lectura ziarului.

— Sînteţi sigur că nu mai aveţi ceva întrebări să-mi puneţi ?

Germaine se afla pe prima treaptă. Ochii ei erau mai holbaţi şi mai ficşi ca oricînd. De ce-i veni în minte lui Maigret deodată insecta aceea, numită călugăriţă, care-şi devorează masculul după coit ?

— Nu... Azi nu... — se bîlbîi el.

— Ah, da... uitasem că aveţi o întîlnire.

Buza, umedă, făcea o cută ironică.

— Atunci, mîine ?

— Mîine, da.

Cam aşa, aproximativ, trebuie să se fi petrecut lucrurile. Maigret n-avea încă obişnuinţa împrejurărilor de tipul acesta. Şi-a mai adus aminte doar de mirosul ca de leşie în clipa cînd se repezi pe scara metroului, de ţăcănitul uşilor automate, apoi de un drum lung în cenuşiul subteranelor, şi siluete clătinîndu-se la fiece mişcare a vagonului, şi feţe mistuite de lumina electrică, şi ochi pleoştiţi !

Se pierdu în străzile pustii, şi abia dimineaţa, aproape de Porte La Villette, găsi într-un sfîrşit o hală imensă unde erau îngrămădite trăsuri de piaţă cu ulubele-n sus. De undeva, din spatele unei curţi, venea căldură de grajd.

— Cornille ? Nu, nu s-a întors încă. Vreţi să-l aşteptaţi ?

Abia pe la 12 şi jumătate noaptea, un birjar beat-mort îl privi cu uimire.

— Doamna ceea mititică din strada Chaptal ? Staţi puţintel. Mi-a dat un franc bacşiş. Şi tipul negricios, înalt...

— Care tip negricios şi înalt ?

— Ei drace, ăla care m-a oprit în strada Blanche, şi mi-a zis să aştept pe Chaptal la numărul... la numărul... E ciudat că nu-mi amintesc niciodată cifrele... În meseria mea, totuşi...

— Ai dus-o la gară ?

— La gară ? Care gară ?

Avea ochii lăcrimoşi şi pantalonii lui Maigret erau cît p-aci să se aleagă cu o pleaşcă de tutun, scuipat de birjar.

— Mai întîi că n-am dus-o la gară... Apoi... Apoi...

Maigret îi strecură în mînă un franc.

— La un hotel în faţa Tuileries-lor... într-o piaţă mică... Aşteptaţi... are-un nume de monument... Totdeauna mă-ncurc la numele monumentelor... *Hotelul Luvru*... Hai... frumuşico...

Metroul nu mai circula, nici autobuzul, nici tramvaiul şi Maigret a trebuit să străbată pe jos nesfîrşita stradă Flandre, înainte de a ajunge să dea cu ochii de luminile unui cartier mai cu viaţă.

La ora aceea *Braseria Clichy* trebuia să fi închis, iar Justin Minard se înapoiase fără doar şi poate la domiciliul conjugal din strada Enghien, avînd discuţii cu nevasta.

Capitolul 5

CEA DINTÎI AMBIȚIE A LUI MAIGRET

Tocmai se bărbierea în fața unei oglinzi pe care-o agățase de fereastra din sufragerie. Avea o adevărată manie, dimineața, să se țină de nevastă-sa și să-și facă toaleta prin toate camerele, poate pentru că era cel mai prielnic moment de intimitate. E drept, de asemenea, că doamna Maigret avea o calitate de neprețuit : era la fel de proaspătă și veselă la deșteptare ca și în timpul după-amiezii. Deschideau ferestrele, respirau aerul proaspăt. Auzeai ciocanul fierarului, zgomot de camioane, nechezatul cailor, ba chiar uneori, cînd se curățau grajdurile la întreprinderea de alături, specializată în mutări, simțeai miros de baligă caldă.

— Crezi că e într-adevăr nebună ?

— Dacă rămînea la ea în sat, s-ar fi măritat, ar fi făcut zece copii, și probabil că nu se observa nimic. Poate doar că nu toți copiii ar fi avut același tată.

— Jules, ia uită-te acolo ! Cred că tipul care se tot învîrte pe trotuar e amicul tău. Maigret se aplecă, cu obrazul plin de săpun, și îl recunoscu pe Justin Minard care aștepta liniștit, în stradă.

— Nu-l chemi sus ?

— N-are nici un rost. În cinci minute sînt gata. Astăzi aveai de gînd să ieși ?

Maigret o întreba foarte rar de programul pentru ziua respectivă, așa încît ea ghici numaidecît despre ce e vorba.

— Vrei să mă ocup de domnișoara ?

— S-ar putea să te rog. Dacă-i dau drumul în Paris, şi cum ea de vorbit o să vorbească orice s-ar întîmpla, Dumnezeu ştie cu cine va discuta şi ce va trăncăni.

— Te duci acum la ea ?

— Imediat.

— O s-o găseşti în pat.

— Tot ce se poate.

— Pariez că n-o să te descurci uşor.

Cum ieşi în stradă, Minard îl acostă şi merse alături de el foarte degajat, întrebîndu-l :

— Ce facem astăzi, şefule ?

Şi Maigret îşi va aminti, peste ani şi ani de zile, că micul flautist a fost cel dintîi om care i-a spus şefule.

— Aţi văzut-o ? Aţi prins vreun fir ? Aproape că nici n-am dormit azi-noapte. Tocmai cînd să adorm şi eu, mi-a trecut o idee prin cap.

Paşii lor răsunau pe trotuarul bulevardului Richard Lenoir. De departe se zărea circulaţia intensă de pe bulevardul Voltaire.

— Dacă s-a tras, e limpede că s-a tras asupra cuiva. Şi atunci mă întreb dacă respectivul n-a fost cumva atins. Vă plictisesc ?

Dimpotrivă : întrebarea asta şi-o pusese şi Maigret.

— Să presupunem că glontele n-a atins pe nimeni. Acuma... sigur... e greu să te închipui pe tine în locul lor... şi să... Am impresia totuşi că dacă nu exista vreun mort sau rănit, cetăţenii nu şi-ar fi dat atîta ostenceală să monteze toată această comedie... Înţelegeţi ?... De îndată ce m-au dat afară, s-au grăbit să aranjeze odaia ca să lase impresia că n-a fost nimeni pe-acolo... Şi ar mai fi un amănunt : dacă vă amin-

tiți, atunci cînd valetul mă tot împingea, de la etajul unu, s-a auzit o voce : *Grăbește-te Louis !...* Ca și cum acolo s-ar fi întîmplat vreun bucluc, nu-i așa ? Și dacă au băgat-o pe domnișoara în camera servitoarei, e fără discuție pentru că era prea emoționată ca să-și joace rolul... Astăzi sînt liber toată ziua. Așa că puteți să mă trimiteți unde poftiți.

La doi pași de hotelul unde Germaine își petrecuse noaptea, se afla o cafenea cu o terasă, niște mesuțe de marmură albă și un chelner cu favoriți, scoborît parcă dintr-un calendar-reclamă, și care lustruia geamurile cu cretă.

— Așteaptă-mă aici !

O clipă însă șovăise. Era cît p-aci să-l trimită pe Minard sus, în locul lui. Dacă l-ai fi întrebat de ce trebuia s-o vadă pe cameristă, i-ar fi fost greu să răspundă. Adevărul este că în dimineața aceea simțea nevoia să fie peste tot în același timp. Îl cuprinse un soi de nostalgie după *Vechiul Calvados*, fiindu-i necaz că nu se află acolo, îndărătul geamurilor, să urmărească venirile și plecările celor din casa de pe strada Chaptal. Acum, pentru că-i știa ceva mai bine pe locatari, își închipuia că dacă l-ar vedea pe Richard Gendreau urcînd în mașină, pe Gendreau-tatăl îndreptîndu-se spre trăsură, sau pe Louis ieșind să ia o gură de aer pe trotuar, toate faptele acestea ar dobîndi pentru el o semnificație precisă.

Ar fi vrut să fie și la hotel *Luvru*, și pe Avenue du Bois, ba chiar și la Anseval.

Numai că dintre toate personajele sus-amintite pe care cu două zile înainte nici nu le cunoscuse, una doar era accesibilă. De aceea se agăța instinctiv de ea.

Lucru curios, aceste sentimente își aveau rădăcina în visurile sale de copil, de adolescent. Dacă moartea tatălui său îl silise să-și întrerupă studiile la medicină după al doilea an, în realitate el nu avusese niciodată intenția să devină ceea ce se cheamă un medic, adică să îngrijească de bolnavi.

Adevărul-adevărat este că meseria pe care a dorit dintotdeauna s-o profeseze nu exista. Foarte tînăr fiind, avea adeseori impresia că în sat la el o mulțime de oameni nu se află la locul potrivit, și că pornesc pe-un drum care nu era al lor, numai și numai pentru că nu știau.

Și plăsmuia în închipuire un om foarte inteligent și mai ales foarte înțelegător, un om care să fie în același timp medic și preot, de pildă, un om capabil să înțeleagă de la prima vedere soarta semenilor săi.

Cuvintele spuse de el mai înainte soției în legătură cu Germaine erau de fapt cam în aceeași ordine de idei : dacă fata ar fi rămas la Anseval...

Lumea s-ar fi îngrămădit să consulte un asemenea om așa cum consulți un medic. El ar fi fost, pe undeva, un fel de reparator de destine. Și nu numai din pricina inteligenței. Poate că nici n-avea nevoie de-o inteligență excepțională. Dar pentru că era în stare să trăiască viața tuturor oamenilor, să intre în pielea tuturor oamenilor.

Maigret nu vorbise cu nimeni despre asta și nici nu îndrăznea să se gîndească prea mult, căci și-ar fi bătut joc de el însuși. Neputînd termina medicina, intrase printr-o întîmplare la poliție. Dar, la urma urmei, a fost doar o întîmplare ? Oare polițiștii nu se îndeletnicesc și ei, cîteodată, cu reparatul destinelor ?

Toată noaptea trecută trăise, cînd treaz, cînd în vis, împreună cu oamenii aceştia pe care abia-i cunoscuse şi despre care nu ştia mai nimica; începînd cu bătrînul Balthazar mort de mai bine de cinci ani; acum, bătînd la uşa camerei ocupată de Germaine, aducea cu el imaginea întregii familii.

— Intră! răspunse o voce cleioasă. După care, adăugă numaidecît: — O clipă! Am uitat că uşa-i închisă cu cheia.

Fata îşi tîrî picioarele goale pe covor. Era în cămaşă, cu părul lung, despletit, căzîndu-i pe spate, cu sînii grei, plini de sevă. Se trezise mai demult totuşi; pe noptieră se vedea o tavă, o ceaşcă cu nişte ciocolată pe fund şi ceva firimituri dintr-un corn.

— Trebuie să ieşim? Să mă îmbrac?

— Poţi să te culci la loc sau să pui ceva pe dumneata. Aş vrea numai să stăm puţintel de vorbă.

— Nu ţi se pare caraghios ca dumneata să fii îmbrăcat, în vreme ce eu sînt în cămaşă de noapte?

— Nu.

— Nevasta dumitale nu e geloasă?

— Nu. Aş vrea să-mi vorbeşti despre contele de Anseval. Sau, mai bine... Cunoşti casa şi pe toţi cei care locuiesc în ea, şi pe cei care vin în vizită... Închipuie-ţi că e unu noaptea... Ora unu noaptea... Deodată în camera domnişoarei Gendreau izbucneşte o ceartă... Fii atentă la ce-ţi spun... Cine putea să se afle, după părerea dumitale, în camera ei?

Germaine se aşezase în faţa oglinzii şi începuse a se pieptăna, oferind privitorului părul des, roşcat, de la subsuori, precum şi prin transparenţa cămăşii — pielea roz a trupului. Făcea eforturi de gîndire.

— Louis? dădu el s-o ajute.

— Nu. Louis nu s-ar fi urcat atît de tîrziu.

— Stai puțin. Am uitat un amănunt. Louis era îmbrăcat din cap pînă-n picioare : veston, plastronul alb, cravata neagră. De obicei se culcă tîrziu ?

— Cîteodată. Dar nu rămîne el îl livrea. Asta înseamnă că era cineva străin în casă.

— Poate că Hubert Balthazar, de pildă, unchiul domnișoarei Gendreau, era în camera nepoatei sale ?

— N-aș crede să fi venit la unu noaptea.

— Dar dacă venea, unde l-ar fi primit ? În saloanele de la parter, nu-i așa ?

— În nici un caz. Nu așa se petrec lucrurile în casa de pe Chaptal. Fiecare își duce viața sa separat. Saloanele sînt numai pentru recepții. În restul timpului, fiecare se ascunde în cotlonul lui.

— Oare Richard Gendreau se urcă pe la soră-sa ?

— Sigur că da. Ba chiar destul de des. Mai ales cînd e în draci.

— Revolver obișnuiește să poarte cu el ? L-ai văzut vreodată cu un revolver în mînă ?

— Nu.

— Și domnișoara Gendreau ?

— O clipă ! Domnul Richard are două revolvere, unul mare și unul mic... în birou. Domnișoara are și ea un revolver cu mînerul de fildeș în sertarul de la noptieră. În fiecare seară îl scoate și îl pune pe noptieră.

— E fricoasă ?

— Nu. Dar se ferește. Scorpie cum e, își închipuie că toată lumea îi vrea răul. Trebuie să vă spun că deși tînără, e zgîrcită. Lasă bani dinadins să zacă peste tot, după ce i-a numărat, firește, ca să vadă

dacă n-o fură careva. Servitoarea care a fost înaintea lui Marie a căzut în cursă și au dat-o afară.

— S-a întîmplat vreodată să-l primească pe conte în camera ei ?

— Poate că nu chiar în camera ei, dar în budoarul de-alături.

— La unu noaptea ?

— Se poate. Am citit o carte despre Elisabeta Angliei, o regină... Ați auzit de ea ? Era un roman, dar trebuie să fie adevărat... Elisabeta era o femeie rece, care nu putea să facă dragoste. Nu m-ar mira ca și domnișoara să fie la fel.

Pieptenele mîngîia alene părul și fata își unduia șoldurile, aruncîndu-i din cînd în cînd priviri lui Maigret prin oglindă.

— Din fericire, la mine nu e cazul.

— Presupunînd că a auzit zgomot la etajul II, crezi că domnul Richard s-ar fi putut urca acolo cu revolverul ?

Ea dădu din umeri.

— Pentru ce ?

— Ca să-l surprindă pe amantul sorei lui...

— Îl lasă rece. Singurul lucru care contează la oamenii ăștia sînt banii.

Ea continuă să-și desfășoare farmecele în fața lui, fără a bănui că el era departe, acolo... în camera de pe strada Chaptal, încercînd să-i așeze pe oameni la locurile lor, ca la teatru.

— Contele de Anseval n-a venit niciodată cu vreun prieten ?

— Se poate, dar atunci înseamnă că a fost primit jos, or eu cobor destul de rar pe-acolo.

— Domnișoara Lise îi telefona vreodată ?

— N-aș crede să aibă telefon. Ea nu-l chema... O chema el din cînd în cînd... de la vreo cafenea probabil.

— Cum îi spunea ?

— Jacques, bineînțeles.

— Cîți ani are ?

— Cam la vreo 25 de ani. E un băiat frumos, dar aduce a pușlama. Ai zice că-și bate mereu joc de oameni.

— Pare o persoană care umblă cu revolver în buzunar ?

— Cu siguranță.

— Cum de ești atît de sigură de asta ?

— Pentru că e... tipul. Ați citit *Fantômas* ?

— Domnul Félicien-tatăl era de partea fiicei, sau de partea fiului ?

— De partea nimănui. Sau, mai bine zis, de partea mea, dacă vreți să știți. De cîte ori n-a intrat la mine în cameră în papuci, la opt dimineața, ca să-i cos, pasămite, un nasture...

...Ceilalți abia dacă-l bagă în seamă. Servitorii îi zic „Monedă veche“ sau „Mustață“. Și în afară de Albert, care-i cameristul lui personal, nimeni nu se sinchisește de ce spune. Se știe că oricum nu contează. Odată i-am spus-o verde de la obraz : „Dacă o să vă tot excitați așa, să știți că o să dea damblaua peste dumneavoastră. Și tare bine o să fie...“

Degeaba, însă, că tot o lua de la capăt. Acum e rîndul Mariei. N-am idee dacă ea a primit să... Ia spuneți, nu vă jenează să priviți o femeie care își face toaleta ?

Maigret se ridică, căutîndu-și pălăria.

— Unde plecați ? Doar n-o să mă lăsați singură ?!

— Am niște întîlniri importante. Dar, prietenul meu, care te-a adus aici, o să vină într-o clipă să-ți țină de urît.

— Unde-i acum ?

— Jos.

— Și de ce-ați urcat fără el ? Hai, mărturisiți că un scop tot ați avut ! Și n-aveți curaj... Din cauza soției ?

Își turnase apă în lighean, ca să se spele. Maigret vedea apropiindu-se momentul în care ea o să-și scoată cămașa ale cărei bretele lunecau la fiece mișcare a trupului.

— O să ne mai vedem, fără îndoială, în timpul zilei — spuse el deschizînd ușa.

Și, într-o rază de soare care lumina terasa pieziș, îl regăsi pe Justin Minard, consumînd o cafea cu frișcă.

— Nevasta dumneavoastră a fost pe-aici.

— Cum ?

— Imediat după ce-ați plecat de-acasă, a venit o scrisoare. Ea a dat fuga, spera să vă ajungă din urmă. Era clar că vă căuta.

Maigret se așeză, comandă mașinal un țap de bere, fără a se gîndi că e cam de dimineață, devreme, devreme de tot și deschise plicul. Biletul era semnat de Maxime Le Bret.

„Te-aș ruga să treci pe la comisariat în cursul dimineții. Cu salutări cordiale“.

Probabil că biletul fusese scris în casa din bulevardul Courcelles, pentru că, altminteri la comisariat, Le Bret ar fi folosit hîrtie cu antet. Era foarte meticulos în ceea ce privește uzanțele. Avea cel puțin patru tipuri de cărți de vizită, fiecare cu destinație

precisă : *domnul și doamna Le Bret de Plouhinec, Maxime Le Bret de Plouhinec, Maxime Le Bret, ofițer al Legiunii de Onoare, Maxime Le Bret, comisar de poliție...*

Biletul acesta scris de mîna lui marca un nou grad de intimitate între el și secretarul său și s-o fi întrebat de bună seamă cum să înceapă. *Dragul meu Maigret ? Dragă domnule ? Domnule ?* Pînă la sfîrșit rezolvase problema nemaipunînd nimic.

— Spune, Minard, chiar ai timp ?

— Timp... Cît doriți dumneavoastră.

— Domnișoara e acolo... sus. Eu nu știu cînd o să fiu liber. Și mă tem că dacă-i dăm drumul, să nu dea cumva o raită prin Chaptal și să vorbească.

— Am înțeles.

— Dacă ieși cu ea, lasă-mi cîteva rînduri, ca să știu unde sînteți. Iar dacă vrei să fii liber, du-o acasă la nevastă-mea.

Un sfert de oră mai tîrziu intră la comisariat. Colegii lui îl priveau cu acea admirație amestecată cu un pic de invidie pe care o ai îndeobște față de funcționarii în concediu sau în misiune specială, față de cei care scapă prin nu știu ce minune de programul zilnic sau de treburile cotidiene.

— Comisarul e aici ?

— De mult.

Din felul în care îl primi pe Maigret răzbătea aceeași nuanță ca în bilet. Îi întinse chiar și mîna, ceea ce nu făcea de obicei.

— Nu te întreb cum stai cu ancheta ; bănuiesc că este prea devreme. Dacă te-am rugat să vii e pentru că... Aș vrea să mă înțelegi bine, deoarece chestiunea e delicată. Bineînțeles, lucrurile pe care le aflu eu în

bulevardul Courcelles nu privesc cu nimic pe comisarul de poliție. Pe de altă parte, însă...

Străbătea biroul încolo și-ncoace, odihnit, cu obrazul proaspăt, trăgînd fumuri din țigara cu capătul aurit.

— Dar mi-e greu să văd cum bați pasul pe loc din pricină că-ți lipsește o informație. Ieri, pe seară, domnișoara Gendreau a telefonat soției mele.

— A telefonat de la *Hotel Luvru ?*

— Știai ?

— S-a dus acolo... după masă, cu o trăsură de piață.

— În cazul acesta... asta-i tot... eu știu cît de greu e să afli ceea ce se întîmplă în anumite case...

Părea îngrijorat ; se întreba pesemne ce-o mai fi aflat Maigret în plus.

— Nu vrea să se mai întoarcă în strada Chaptal... are de gînd să-și aranjeze locuința bunicului ei.

— În avenue du Bois de Boulogne.

— Da. Văd că știi o mulțime de lucruri.

Atunci Maigret hotărî să fie îndrăzneț :

— Îmi permiteți să vă întreb dacă-l cunoașteți pe contele de Anseval ?

Le Bret, surprins, încruntă sprîncenele, încercînd să înțeleagă. Se gîndi un timp.

— A, da ! Balthazarii au cumpărat castelul Anseval. Asta e, nu-i așa ? Dar nu văd legătura.

— Domnișoara Gendreau și contele de Anseval se întîlnesc destul de des.

— Ești sigur ?... Ciudat.

— Îl cunoașteți pe conte ?

— Nu, nu-l cunosc personal și prefer să fie așa. Dar am auzit vorbindu-se de el. Ceea ce mă miră... Dacă nu cumva s-or fi cunoscînd de copii, sau poate

că ea nu știe... Bob Anseval a apucat-o pe un drum prost. Nu mai e primit nicăieri, nu face parte din nici un club și cred că Brigada mondenă a avut prilejul în mai multe rînduri să se ocupe de el.

— Nu știți cumva unde locuiește ?

— După cît se spune, omul frecventează niște baruri cam dubioase de pe avenue Wagram și din cartierul Ternes. Poate că la Brigada mondenă se știe mai mult.

— Îmi permiteți să mă informez ?

— Cu condiția să nu pomenești de familia Gendreau-Balthazar.

Era limpede că-l frămînta ceva. Ba chiar de douătrei ori mormăi ca pentru sine :

— Ciudat !

Și Maigret, din ce în ce mai îndrăzneț, întrebă :

— Domnișoara Gendreau este, după părerea dumneavoastră, o persoană normală ?

De data asta Le Bret tresări și prima privire aruncată secretarului fu, fără să vrea, severă.

— Poftim ?

— Vă rog să mă scuzați dacă am formulat greșit întrebarea. Acum sînt sigur că în noaptea respectivă am văzut-o în odaia servitoarei pe Lise Gendreau. Prin urmare la ea în cameră s-a petrecut un eveniment destul de important, care a declanșat această înscenare... și n-am nici un motiv să pun la îndoială mărturia muzicantului care a trecut pe stradă și a auzit împușcătura.

— Continuă.

— Probabil că în noaptea aceea domnișoara Gendreau nu era numai cu fratele ei în apartament.

— Ce vrei să spui ?

— Că, după toate probabilităţile, cea de-a treia persoană era contele Anseval. Dacă s-a tras un foc de revolver, dacă în cameră au fost trei persoane, dacă cineva a fost rănit...

Maigret era mîndru, în sinea lui, de privirea mirată pe care i-o aruncase şeful.

— Ai mai cules şi alte informaţii ?

— Nu multe.

— Crezusem că ţi-au arătat toată casa.

— Cu excepţia camerelor de deasupra grajdurilor şi a garajului.

Acum, pentru întîia oară, timp de o clipită, drama părea că devine realitate. Le Bret accepta posibilitatea unei întîmplări sîngeroase, a unui omor, a unei crime. Aceste toate petrecîndu-se în lumea lui, în lumea unor oameni pe care îi vizita şi îi întîlnea la club, în lumea unei dudui care era prietenă intimă cu soţia lui.

Lucru ciudat, văzîndu-l pe şeful său emoţionat, Maigret simţi şi el drama. Nu mai era vorba de rezolvarea unei probleme oarecare. Era în joc o viaţă de om, sau poate mai multe.

— Domnişoara Gendreau e foarte bogată — suspină într-un sfîrşit comisarul cu regret. Ea este, probabil, moştenitoarea unică a uneia din cele mai mari averi din Paris, din cinci sau şase cîte sînt.

— Probabil ?

Şeful ştia mai multe. Omului de lume însă îi repugna ideea de a-l ajuta pe comisarul de poliţie, acesta fiind o altă faţă a personalităţii sale.

— Vezi, Maigret, aici sînt în joc nişte interese foarte mari. Încă din copilărie, Lise Gendreau s-a

obișnuit cu ideea că ea se află în centrul acestor interese. Ea n-a fost niciodată o fetiță ca toate celelalte. Întotdeauna s-a simțit moștenitoarea cafelei Balthazar, mai mult, moștenitoarea spirituală a lui Hector Balthazar. Și adăugă cu părere de rău : E-o biată fată ! Apoi, interesat, reluă : Ești sigur că cele ce mi-ai spus în legătură cu Anseval sînt adevărate ?

Omul de lume dintr-însul era pasionat de întrebare, dar își păstra, în continuare, scepticismul.

— Obișnuia s-o viziteze destul de des, seara tîrziu, pe domnișoara Gendreau, dacă nu chiar în camera ei, oricum în budoarul de la etajul II.

— Asta-i cu totul altceva.

Să fi fost această deosebire dintre budoar și dormitor îndestulătoare pentru a-l liniști ?

— Aș vrea să-mi îngăduiți să vă mai pun o întrebare, domnule comisar. Domnișoara Gendreau a mai intenționat pînă acum să se căsătorească ? Bărbații o interesează ? Sau credeți că este ceea ce se cheamă o femeie frigidă ?

Le Bret nu-și credea urechilor. Se uita cu stupoare la secretarul acesta care vorbea așa, și încă despre oameni pe care nu-i cunoștea cîtuși de puțin.

Pe chip i se putea citi o admirație fără de voie, precum și o anume neliniște, ca și cum în fața lui s-ar fi ivit, din senin, un vrăjitor.

— Se povestesc multe lucruri pe seama ei. Sigur este că a refuzat cele mai strălucite partide.

— Se vorbește c-ar fi avut ceva aventuri ?

Se vedea limpede că, răspunzîndu-i, Le Bret minte.

— Nu știu. Apoi mai rece încă: Îți mărturisesc că nu-mi îngădui asemenea întrebări în legătură cu prietenele nevestei mele. Vezi, dragul meu...

Gata-gata să devină tăios, așa cum ar fi fost, probabil, în bulevardul Courcelles. Se opri însă la timp.

— ...meseria noastră cere o prudență fără de margini și mult tact. Mă întreb chiar...

Maigret simți un fior rece în spinare. Acum i se va cere să lase baltă ancheta, să se întoarcă la pupitrul negru, să-și petreacă iarăși zilele copiind procese-verbale în registru sau întocmind certificate de paupertate.

Fraza rămase cîteva secunde neterminată. Din fericire, însă, slujbașul Republicii îl birui pe omul de lume.

— Crede-mă, fii foarte, foarte prudent. La nevoie, dacă ai vreo încurcătură, dă-mi un telefon acasă. Cred că ți-am mai spus-o, de altfel. Ai numărul meu de telefon?

I-l scrise pe-un colț de hîrtie.

— Dacă te-am chemat să vii azi-dimineață, e că n-am vrut să te împotmolești. Nu-mi închipuiam însă că ai ajuns atît de departe.

Totuși, la plecare nu i-a întins mîna. Maigret se preschimbase iarăși într-un polițist care risca să calce cu stîngăcie într-o lume unde aveau curs numai cărțile de vizită cu *D-nul și D-na Le Bret de Plouhinec.*

*

* *

Era aproape douăsprezece. Trecînd de bolta prefecturii, Maigret văzuse în stînga camera înțesată cu

fișe a Serviciului „Case mobilate". Urcă scara largă și prăfuită, dar nu ca purtător al vreunui mesaj din partea comisariatului — i se mai întîmplase — ci într-o problemă oarecum personală.

Străbătînd coridorul, văzuse ușile cu numele comisarilor, sala de așteptare cu geamuri, un inspector care trecea însoțind un bărbat cu cătușe la mîini.

Acum se afla într-un birou ale cărui ferestre deschise dădeau spre Sena, un birou care nu semăna de loc cu sala comisariatului din cartier. Oamenii stăteau lîngă telefoane sau în fața foilor de raport ; un inspector cocoțat pe masă trăgea liniștit din pipă : totul aici trăia, pulsînd într-un aer de colegialitate deschisă.

— Vezi, dragul meu, poți să te urci la „Registre", dar n-aș crede să aibă dosar ; după cîte știu, n-a fost niciodată condamnat.

Îl primi un brigadier la vreo 40 de ani, arătîndu-i o bunăvoință rezervată îndeobște copiilor din corul bisericii. Brigadierul lucra la Brigada mondenă. Oamenii aceștia cunoșteau ca pe buzunarele lor cercul în care se învîrtea contele de Anseval.

— Spune, Vancl, e mult de cînd nu l-ai mai văzut pe conte ?

— Pe Bob ?

— Da.

— Ultima dată cînd l-am întîlnit era la curse cu Dédé.

Apoi, lămuririle de cuviință :

— Dédé e un tip care ține-un garaj pe strada Acacias. Un garaj cu o singură mașină. Poate — două. Pricepi, tinere ?

— Cocaină ?

— Probabil... ceva în genul ăsta. Evident, mai sînt şi alte combinaţii mai mărunţele pe de lături. Fără să mai punem la socoteală femeile. Contele, cum i se spune, este vîrît pînă în gît în... Am putea să-l înşfăcăm pentru două-trei potlogării, preferăm însă să-l ţinem sub supraveghere... Cine ştie ? S-ar putea să ne pună pe urmele unei prăzi mai acătării.

— Aveţi ultima lui adresă ?

— Nu ţi se pare că Le Bret al tău vrea să calce pe teritoriul nostru ? Atenţie, tinere ! Bob nu trebuie speriat. Nu că ne-ar interesa el ca atare, dar un băiat precum domnia-sa, care o face pe „liberul", te poate duce departe. Povestea ta e serioasă ?

— Trebuie să dau de el neapărat.

— Ai adresa, Vanel ?

Acesta mormăi, manifestînd dispreţul celor de la Prefectură pentru poliţiştii-plevuşcă de la comisariat.

— *Hotel du Centre*, strada Brey. E chiar în spatele lui Étoile.

— Cînd l-ai văzut ultima oară ?

— Acum patru zile. În bistroul din colţul străzii Brey. Era cu dama lui.

— Ştii cumva cum o cheamă ?

— Lucile. O s-o recunoşti uşor. Are-o cicatrice pe-obrazul stîng.

Un comisar intră grăbit, fluturînd nişte hîrtii în mînă.

— Ia spuneţi, băieţi...

Văzînd un străin în biroul inspectorilor, se opri aruncînd priviri întrebătoare.

— Secretarul comisariatului din Saint-Georges.

— Ah !

Or, „Ah"-ul cu pricina îl făcu pe Maigret să jinduiască mai fierbinte încă să ajungă „de-ai casei". El nu era nimic ! Ba mai mult decît nimic ! Acum nimeni nu-i mai acorda vreo atenţie. Comisarul, aplecat spre brigadier, discuta despre organizarea unei razii, noaptea următoare, în jurul străzii La Roquette.

Aflîndu-se destul de aproape de piaţa Republicii, Maigret hotărî să se repeadă pînă acasă ca să mănînce, înainte de-a se duce în Étoile în căutarea contelui sau a Lucilei.

Tocmai voia să dea colţul dinspre bulevardul Richard-Lenoir cînd zări în braserie o pereche, o faţă de masă şi două tacîmuri.

Erau Justin Minard şi Germaine. Îşi zise să treacă repede, ca să nu întîrzie din pricina lor. O impresie : flautistul, care-l zărise, se făcea că priveşte în altă parte. Camerista domnişoarei Gendreau, dimpotrivă, ciocăni în geam şi atunci, neavînd încotro, trebui să intre.

— Mi-era teamă să nu vă duceţi degeaba la hotel — zise Germaine. Aţi lucrat mult ?

Minard, care studia în mod profund lista de mîncare, părea a ascunde — prin atitudinea sa — un lucru de ruşine.

Fata, dimpotrivă, înflorea toată. Tenul, numai lumină şi culoare, ochii strălucitori şi sînii, pînă şi sînii păreau mai bogaţi.

— Azi după-masă aveţi nevoie de noi ? Pentru că, dacă n-avem treabă, am văzut că la teatrul Ambigu e matineu...

Stăteau amîndoi pe bancheta tapisată cu catifea. Maigret o văzu pe Germaine punînd mîna pe genunchiul flautistului cu certitudine și calm.

Pînă la urmă, privirile celor doi bărbați tot se întîlniră. Ochii flautistului glăsuiau : „Altfel nu se putea !“

La care Maigret se strădui să nu zîmbească.

El urma să mănînce cu doamna Maigret, numai ei doi, în mica sufragerie de la etajul IV, de unde vedeai trecătorii pe trotuar micșorați foarte.

Deodată, tocmai cînd vorbeau despre altele, doamna Maigret spuse :

— Pariez c-a pus mîna pe el ! fără a se gîndi o singură clipă că fata cu sîni mari ar fi putut să pună mîna și pe bărbatul ei.

Capitolul 6

O MICĂ PETRECERE ÎN FAMILIE

Abia pe la 8 seara, cînd becurile cu gaz tiveau cu lumini perspectiva aleilor din jurul Arcului de Triumf, Maigret, care pierduse orice speranță, luă contact cu realitatea mult căutată.

După-amiaza aceea avea să-i lase o amintire luminoasă ; cea mai frumoasă primăvară din Paris. Aerul era atît de dulce și înmiresmat, încît te opreai ca să-l sorbi în voie. Deși femeile ieșeau de mai de mult în talie la ceasurile calde, el constată faptul acesta abia atunci, avînd impresia că asistă la înflo-

rirea corsajelor și culorilor vii. Pălăriile femeilor erau împodobite cu margarete, cu maci, cu albăstrele, în vreme ce bărbații inauguraseră pălăria de pai.

Ore în șir n-a făcut altceva decît să bată străzile, între Étoile, piața Ternes și poarta Maillot. Cum dădeai colțul pe strada Brey, te izbeai de trei femei; cocoțate pe ghete cu toc înalt, încleștate-n corset, ele nu-și vorbeau, nici împreună nu stăteau, ci, de cum zăreau un trecător, se repezeau într-acolo.

Baza lor strategică era tocmai hotelul unde locuia contele. În fața ușii aștepta o altă femeie, incomparabil mai grasă și mai liniștită decît celelalte, care se lăsase de agățatul pe stradă.

De ce observă oare Maigret spălătoria de peste drum și fetele dinăuntru care călcau rufe ? Poate din cauza contrastului...

— Contele e sus ? întrebă el la birou.

L-au examinat din cap pînă în picioare. Toți oamenii pe care-i va întîlni azi îl vor cerceta în același chip, cu încetinitorul, cu un aer mai degrabă plictisit decît disprețuitor și vor răspunde în silă parcă.

— Vedeți sus.

Credea că și-a atins ținta chiar de la prima încercare.

— Sînteți amabil să-mi spuneți numărul camerei ?

O clipă de șovăială. Așadar, nu făcea parte din gașca domnului conte.

— 32...

Urcă. Era acolo un miros de sudoare și de bucătărie. În fundul coridorului, o cameristă îngrămădea niște cearșafuri umede parcă de transpirație. Apoi bătu, zadarnic însă, într-o ușă.

— O căutați pe Lucile ? întrebă de departe femeia de serviciu.

— Nu, pe conte.

— Nu-i aici. Nu-i nimeni.

— Nu știți pe unde l-aș putea găsi ? Întrebarea era, pare-se, atît de absurdă, încît femeia nici nu-și mai dădu osteneala să răspundă.

— Și Lucile ?

— Nu e la „Cocoșul" ?

Și-aici se trădase ; dădea de bănuit. Dacă nu știa nici măcar unde poate fi găsită Lucile, atunci ce căuta aici ?

„La Cocoșul" era una din cele două cafenele așezate la întretăierea cu aleea Wagram. Terase largi. La mese cîteva femei singure. Maigret intuia o oarecare deosebire între acestea și colegele care vînau la colțul străzii Brey... Mai exista pe urmă un gen, acelea care mergeau agale pînă la Étoile și coborau apoi pînă în piața Ternes, oprindu-se pe la vitrine, încît pe multe din ele le puteai lua drept niște cucoane care-au ieșit la plimbare.

Căuta o femeie cu cicatrice. Îl întrebă pe chelner :

— Lucile nu e aici ?

O privire în jur.

— N-am văzut-o astăzi.

— Crezi că mai vine ? Nici pe conte nu l-ai văzut ?

— Nu l-am mai servit de vreo trei zile.

Ajunse pe strada Acacias. Garajul — tot închis. Cizmarul, care mesteca tutun, socotea — pare-se — și el întrebările de prisos.

— Cred că l-am zărit ieșind azi de dimineață.

— Într-un automobil cenușiu ? Un Dion-Bouton ?

Pentru omul cu tutunul de mestecat o maşină era o maşină : el nu se uita la marcă.

— Nu ştii unde aş putea să-l găsesc ?

Părea că omul, aşezat în umbra maghernitei, îl considera cu milă.

— Eu mă ocup de pantofi...

Se întoarse din nou pe strada Brey, urcă şi bătu la camera 32 ; nici un răspuns. După ce se abătu pe la „*Cocoşul*“, îşi continuă cercetările în piaţa Ternes, întorcîndu-se după fiecare femeie, privindu-le cu atenţie, căutînd cicatricea, astfel că vreme de-un ceas şi mai bine a fost luat drept un client care nu izbuteşte a se hotărî.

Din cînd în cînd îl cuprindea spaima. Se mustra singur că arde gazul pe-aici, în timp ce în altă parte poate că se petreceau lucruri importante. Era hotărît ca, la prima clipă de răgaz, să dea o raită pe la birourile întreprinderii de cafea Balthazar, să verifice dacă Lise Gendreau e tot la hotelul *Luvru*. În acelaşi timp ardea să-i supravegheze pe cetăţenii care intrau sau ieşeau din casa de pe Chaptal.

De ce s-a încăpăţînat ? Vedea bărbaţi serioşi, care intrau cu capul plecat, în hotelul de pe strada Brey, părînd atraşi cu toţii de-o mînă invizibilă. Îi vedea ieşind, mai jalnici încă, aruncînd priviri neliniştite şi străbătînd iute spaţiul liber care-i despărţea de mulţime ; acolo se găseau — în sfîrşit — în siguranţă. Vedea femei schimbînd semne, precum şi monezi de-argint.

A intrat în toate barurile. S-a gîndit să-l imite pe flautist şi a comandat sirop de fragi cu apă minerală, dar băutura i-a făcut greaţă, aşa încît pe la cinci după-amiază a luat-o din nou cu berea.

— Nu, nu l-am văzut nici pe Dédé. V-a dat întîlnire ?

De la un capăt la celălalt al cartierului se izbea de aceeași francmasonerie. Într-un tîrziu, abia pe la șapte, cineva îi spuse :

— Nu era la curse ?

Nici de Lucile n-a izbutit să dea. Pînă la urmă intră în vorbă cu una din femeile respective : părea mai puțin suspicioasă.

— Poate s-o fi dus la țară.

N-a înțeles imediat despre ce e vorba.

— Se duce des pe la țară ?

Ele îl priviră rîzînd.

— Ei asta-i !... I se întîmplă... ca oricărei femei ! Atunci, mai bine să se plimbe...

De trei-patru ori fu cît p-aci să renunțe. La intrarea metroului, șovăise chiar, coborînd cîteva trepte.

Și iată că după șapte și jumătate, tot bătînd caldarîmul și privind la femeile care treceau, ochii îi alunecaseră din greșeală înspre liniștita stradă Tilsit. La marginea trotuarului stăteau înșiruite trăsuri de piață, o mașină particulară și, mai încolo, un automobil cenușiu : marca și numărul — cunoscute amîndouă. Numaidecît.

Era mașina lui Dédé. Înăuntru — nimeni. Un polițist își făcea rondul la colțul străzii.

— Lucrez la comisariatul cartierului Saint-Georges. Te-aș ruga să-mi faci un serviciu. Dacă proprietarul mașinii se întoarce și vrea să plece, ai putea să-l reții, sub un motiv oarecare ?

— Aveți legitimație ?

Pînă și păzitorii ordinei se arătau a fi suspicioși aici, în cartier. La ora aceea restaurantele erau pline toate. Or, dacă Dédé nu era la „*Cocoșul*“ — i s-a mai spus asta o dată — înseamnă că mănîncă acum în altă parte.

Un birt popular, îmbrînceală, o vorbă-n treacăt :

— Dédé... n-am auzit...

Nu era cunoscut nici la braseria de lîngă sala Wagram.

In timpul ăsta Maigret a fost de două ori să se încredințeze că mașina e tot la locul ei. I-a trecut prin cap să înțepe un cauciuc, așa, ca măsură de prevedere, însă prezența sergentului de stradă, mai vechi decît el în meserie, îl cam împiedica.

Și iată că împinse ușa unui mic restaurant italienesc. Aceeași întrebare :

— Nu l-ați văzut pe conte ?

— Bob !... Nu... nici ieri, nici azi.

— Și Dédé ?

O încăpere mică, banchete tapisate cu catifea roșie. Destul de elegant. În fund, un perete subțire, care n-ajungea pînă-n tavan, despărțea restaurantul de-un fel de separeu. Maigret zări un individ într-un costum în carouri, făcîndu-și apariția pe ușă. Obrazul cetățeanului era roșu ; părul, de-un blond albicios, pieptănat cu cărare.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el, adresîndu-se nu lui Maigret, ci patronului care se afla în dosul tejghelei.

— Îl caută pe conte... sau pe Dédé...

Omul cu haina în carouri înainta cu gura plină, cu șervetul în mînă. Se apropie liniștit de Maigret, privindu-l stăruitor, fără de grabă.

— Ei, ce e ? întrebă el. Şi, cum Maigret îşi căuta cuvintele, adăugă : Eu sînt Dédé.

Maigret îşi pregătise o mulţime de atitudini, bune de luat în cazul cînd s-ar afla faţă-n faţă cu persoana căutată, dar, acum improviză alta, pe loc.

— Am sosit ieri — făcu el cu stîngăcie.

— De unde ai sosit ?

— De la Lyon. Sînt din Lyon.

— Interesant !

— Caut un prieten, un coleg de liceu...

— Dacă-i vorba de-un coleg de şcoală, nu sînt eu acela.

— E contele de Anseval... Bob.

— Ce vorbeşti, domnule !

Nu zîmbea, îşi muşca vîrful limbii, se gîndea.

— Şi unde l-ai căutat pe Bob ?

— Mai peste tot. Nu l-am găsit la hotel.

— Adică cum, atunci cînd eraţi amîndoi la liceu, ţi-a dat adresa hotelului ?

— Adresa am căpătat-o printr-un prieten.

Dédé făcu barmanului un semn, aproape nevăzut.

— Ei bine ! Fiindcă eşti prietenul lui Bob, ai să ciocneşti cu noi. S-a nimerit ca tocmai astă-seară s-avem o mică sărbătoare în familie.

Îi făcu semn să-l urmeze în separeu. Masa era pusă. Într-un vas de argint se îngrămădeau sticle de şampanie, paharele cu picior aşteptau ; se mai aflau acolo o femeie în negru, cu coatele pe masă, şi un bărbat cu nasul turtit şi cu privirea imbecilă, care se ridică încetişor, asemeni unui boxer care înaintează pentru o repriză nouă.

— Asta-i Albert, un prieten.

Și se uită la Albert, așa cum îl privise și pe patron, într-un fel cu neputință de definit. Nu ridica vocea, de zîmbit nu zîmbea și totuși aveai impresia că-și bate grozav joc de toată lumea.

— Lucile, nevasta lui Bob.

Maigret zări cicactricea de pe obraz. Era un obraz de-o frumusețe rară, foarte expresiv. Înclinîndu-se s-o salute, văzu izvorînd din ochii femeii lacrimi. Lacrimi pe care Lucile și le ștergea cu batista.

— Nu luați în seamă. Tocmai și-a pierdut tatăl. Și-acum amestecă lacrimile cu șampania. Angelino! O cupă și un tacîm!

Era stranie, neliniștitoare, amenințătoare parcă această cordialitate de gheață. Maigret se întoarse avînd impresia limpede că îi va fi cu neputință să mai iasă de acolo fără voia bărbatului în carouri.

— Așadar, ai venit de la Lyon ca să-l vezi pe vechiul dumitale coleg de școală, Bob?

— N-am venit în mod special pentru asta. Aveam cricum treburi la Paris. Un prieten mi-a zis că Bob ar fi pe-aici. E multă vreme de cînd nu l-am mai văzut!

— Multă vreme! Ei bine! În sănătatea dumitale! Prietenii prietenilor noștri sînt prietenii noștri! Lucile, bea!

Ea îl ascultă, dar mîna-i tremura atît de tare, încît paharul se izbi în dinți.

— Azi după-amiază a primit o telegramă cum că taică-său a murit. Asemenea vești te emoționează întotdeauna. Arată telegrama, Lucile.

Ea îl privi mirată.

— Arată-i domnului...

Femeia cotrobăi în geantă.

— Se vede că am lăsat-o în cameră.

— Îți plac pateurile cu carne ? Patronul pregătește tocmai niște pateuri speciale pentru noi. De fapt, cum te cheamă ?

— Jules.

— Îmi place numele de Jules. Sună frumos. Așadar, bătrîne Jules, spuneai că... ?

— Mi-ar fi făcut plăcere să-l întîlnesc pe Bob înainte de a pleca.

— Te întorci curînd la Bordeaux ?

— Am zis Lyon !

— Așa e, Lyon ! Frumos oraș ! Sînt sigur că lui Bob o să-i pară tare rău dacă nu vă întîlniți. Mai ales că, știi — el își adoră colegii de școală. Puneți-vă în locul lui. Colegii de liceu sînt oameni bine. Pariez că dumneavoastră sînteți o persoană bine... Lucile, cam ce ocupație crezi tu că are domnul ?

— Nu știu.

— Ghicește ! Eu aș paria că crește curcani.

A fost doar un cuvînt aruncat așa, într-o doară ? De ce tocmai cuvîntul curcan, folosit într-un anume mediu, pentru a-i denumi pe polițiști ? Sau vorba cuprindea un avertisment dat celorlalți ?

— Lucrez în asigurări — murmură Maigret, care-și juca rolul pînă la capăt, căci nu mai era altceva de făcut.

Masa fu servită. Li se aduse o nouă sticlă, pe care Dédé o comandase printr-un semn.

— Ciudat, cum se regăsesc oamenii... Vii la Paris, așa, îți aduci vag aminte de-un vechi coleg de liceu și nimerești taman peste cineva care-i cunoaște adresa... Alții ar fi putut să caute și zece ani, mai ales că nu există suflet în cartier care să fi auzit de

numele de Anseval. Ca și de numele meu, de-altminteri. Întreabă-l pe patron sau pe Angelino, care mă cunosc de ani de zile. O să-ți spună că mă cheamă Dédé. Simplu, Dédé. Nu urla, Lucile ! Domnul o să-și închipuie că nu știi să te porți la masă.

Celălalt, tipul cu nas de boxer, nu spunea nimic, mînca, bea, cu aer crîncen, dar din cînd în cînd scotea un soi de rîs înfundat, ca și cum ar fi gustat din plin glumele garajistului.

În timpul ăsta Lucile se uita la un cesuleț de aur pe care-l purta în cordon, atîrnat de-un lanț...

Dédé o asigură :

— O să ajungi la timp, nu-ți fie teamă, că nu pierzi trenul.

Și, explicîndu-i lui Maigret :

— O urc acușica-n tren, să ajungă la înmormîntare. Ce ți-e și cu viața asta ! Ca să vezi... Astăzi taică-său își frînge gîtul, iar eu cîștig la curse la Longchamps. Sînt doldora de bani. Fac cinste. Și cînd te gîndești că Bob nu-i aici să ciocnească un pahar cu noi !

— E plecat undeva ?

— Întocmai, Jules. E plecat. Dar 'las' că avem noi grijă să-l întîlnești cît de curînd.

Lucile izbucni din nou în hohote.

— Bea, copila mea ! Numai în băutură îți poți îneca amarul. Ți-ai fi putut închipui că-i atît de sensibilă ? De două ore mă zbat în fel și chip s-o fac să-și vie în fire. La urma urmei și tații trebuie să ne părăsească într-o zi, nu-i așa ? De cît timp nu l-ai mai văzut, Lucile ?

— Taci !

— Să mai vină o sticlă. La fel, Angelino. Şi sufleul ? Zi patronului să nu cumva să strice sufleul. Jules, în sănătatea ta !

Oricît ar fi băut Maigret, paharul lui era mereu plin. Dédé avea un fel aproape ameninţător de a-l umple şi de a ciocni.

— Cum îl cheamă pe prietenul tău care te-a informat ?

— Bertrand.

— Trebuie să fie tare tipul. Nu numai că te-a pus pe urmele lui Bob, dar te-a trimis şi la garaj.

Aşadar, aflase că cineva a dat tîrcoale pe strada Acacias, întrebînd de el. Probabil că trecuse după-amiaza pe-acolo.

— Care garaj ? murmură el totuşi.

— Crezusem că ai pomenit de garaj. Nu despre mine întrebaseşi cînd ai venit aici ?

— Ştiam că Bob şi cu dumneata sînteţi prieteni.

— Mari şmecheri sînteţi voi ăştia, lyonezii ! În sănătatea ta, Jules ! Ca ruşii ! Dintr-o înghiţitură ! Hai ! Sau poate că nu-ţi place ?

Boxerul părea că jubilează în colţul său. Lucile, care mai uitase puţin de durere, părea, dimpotrivă, adînc îngrijorată. Aruncă în vreo două-trei rînduri priviri întrebătoare lui Dédé. Cel puţin aşa i se păru lui Maigret.

Ce-au de gînd să-i facă ? Garagistul, era limpede, avea un plan. Era din ce în ce mai vesel, dar în felul său, fără pic de zîmbet, doar cu sclipiri ciudate în privire. Cîteodată părea că pîndeşte aprobarea celorlalţi doi, asemeni unui actor care se simte în „formă".

„Înainte de toate, să-mi păstrez sîngele rece“ — își zicea Maigret, silit să bea șampanie pahar după pahar.

N-avea armă la el. Era viguros, dar împotriva a doi bărbați precum garagistul și mai ales boxerul nu putea face nimic. Simțea din ce în ce mai limpede că aceștia luaseră o hotărîre.

Știau că e de la poliție ? Posibil. Poate că Lucile trecuse pe la hotel și aflase de vizitatorul atît de tenace din după-amiaza aceea ? Mai știi, poate că-l și așteptau !

Totuși, întîlnirea din separeu avea un rost anume. Dédé mărturisise că-i doldora de bani și ghiceai că era adevărat : avea starea aceea de excitație proprie celor de teapa lui cînd se trezeau deodată cu portofelul căptușit temeinic.

Cursele ? Probabil că mergea des pe-acolo, dar Maigret ar fi jurat că azi nu pusese piciorul la Longchamps.

Cît despre lacrimile Lucilei, nu soarta părintelui iubit i le storcea la intervale atît de regulate. De ce i se umpleau ochii de lacrimi ori de cîte ori cineva rostea numele lui Bob ?

Zece seara și ei erau tot la masă și tot cu șampania în față. Și Maigret lupta din greu împotriva beției care-l cuprindea încet-încet.

— Jules, îmi dai voie să dau un telefon ?

Cabina telefonică era în sală, pe stînga și, de la locul lui, Maigret putea să vadă. Dédé formase două sau trei numere de telefon fără să dea peste persoana căutată. Se vedeau doar buzele mișcîndu-se, cuvintele erau de nedeslușit. Lucile părea îngrijo-

rată. Cît despre boxer, acesta aprinsese o ţigară enormă, surîdea cu beatitudine, făcînd din cînd în cînd cu ochiul lui Maigret.

În spatele geamului de la cabină, Dédé părea că dă ordine, încet şi stăruind asupra anumitor cuvinte. Nu mai rămăsese urmă de veselie pe faţa lui.

— Îţi cer iertare, bătrîne, dar n-aş fi vrut să-l scapi pe Bob.

Lucile, la capătul nervilor, izbucni în hohote de plîns, apoi îşi şterse nasul cu batista.

— Lui... i-ai dat telefon ?

— Nu chiar lui, dar e ca şi cum aş fi vorbit cu el. V-am aranjat o întîlnire. Nu e bine ? Spuneai doar că vrei să-l întîlneşti, nu-i aşa ?

Trebuie că vorbele lui erau foarte spirituale, căci boxerul căzu în extaz, scoţînd un croncănit de admiraţie.

Dar ce-şi închipuiau oare ? Că Maigret nu înţelege tot atît de bine ca şi ei ? Contele era mort, sau ca şi cum ar fi fost. Iar atunci cînd Dédé vorbea despre întîlnirea lor...

— Am de dat şi eu un telefon — făcu Maigret cu un aer cît mai nepăsător cu putinţă.

Cu toate recomandările lui Maxime Le Bret, se hotărîse să cheme comisariatul în ajutor ; de adresat poliţiei dintr-alt cartier nu îndrăznea. De gardă era, probabil, Besson sau Colombani cu brigadierul Duffieu ; acum jucau, desigur, cărţi. Ar fi îndeajuns să lungească niţel vorba, pentru ca ei să ajungă la timp şi să se posteze lîngă maşină.

Aici nu vor îndrăzni nimic împotriva lui. Se mai auzea, după perete, vocea clienţilor şi dacă mulţi

făceau parte din lumea lui Dédé, trebuie că mai există şi din ceilalţi.

— Cui vrei să telefonezi ?

— Soţiei.

— Eşti cu nevasta ? Ce obiceiuri burgheze ! Auzi, Lucile ? Jules e un om aşezat. Nu-i pentru tine ! Aşa că nu te mai osteni să-i faci semne cu piciorul pe sub masă. În sănătatea ta, Jules ! Inutil să te deranjezi. Angelino va telefona în locul tău. Angelino ! La ce hotel a tras bătrîna ?

Băiatul aştepta, părînd că gustă şi el din plin situaţia.

— Nu-i urgent.

— Eşti sigur ? Nu se va nelinişti cumva ? Vezi să nu-şi închipuie cine ştie ce şi să pună poliţia pe urmele tale ! Să mai vină o sticlă, Angelino ! Sau mai bine, nu. Trecem la coniac. E momentul. În pahare mari, ca să-l degustăm. Sînt sigur că amicul nostru Jules adoră coniacul.

O clipă, Maigret se gîndi să se ridice brusc şi să dea buzna spre ieşire, dar ştia că nu va fi lăsat să ajungă la uşă. Cei doi bărbaţi erau, mai mult ca sigur, înarmaţi. De asemeni, aveau — fără îndoială — ceva prieteni, dacă nu chiar complici în sală, iar Angelino nu va şovăi să-i pună o piedică.

Atunci Maigret se linişti, dobîndind un calm lucid, de o luciditate extremă, cu toată şampania şi coniacul pe care era silit să le ingurgiteze. Din cînd în cînd se uita şi el la ceas. Lucrase — pînă nu de mult — la poliţia gărzilor, aşa încît cunoştea pe dinafară orarul trenurilor principale.

Dédé, cînd pomenise de tren, nu aruncase o vorbă-n vînt. Voia, într-adevăr, să plece, poate toţi trei. Ba

trebuie că aveau și biletele. Or, fiecare jumătate de oră care trecea suprima o seamă-ntreagă de posibilități. Trenul de Le Havre, care putea să-i ducă pînă la vreun pachebot, plecase acum zece minute din gara Saint-Lazare. Trenul de Strasbourg pleca din gara de Est peste douăzeci de minute.

Dédé nu era omul care să se-ascundă în vreun colț prăpădit de țară, unde pînă la urmă tot ar fi descoperit. Mașina îl aștepta afară, pe strada Tilsit.

De plecat, plecau fără bagaje. Mașina o vor abandona undeva, mai mult ca sigur.

— Nu mai bea, Lucile. Cum te cunosc, vei sfîrși prin a borî pe masă. Ceea ce nu-i frumos. Angelino, plata !

Și, prefăcîndu-se că l-a văzut pe Maigret schițînd gestul de-a scoate portofelul din buzunar, se supără :

— Pentru nimic în lume ! Ți-am spus doar că avem un chef în familie.

Era mîndru peste poate să deschidă un portofel burdușit cu bancnote de-o mie ! Nici nu s-a uitat la socoteală. I-a dat o hîrtie lui Angelino, spunînd :

— Păstrează restul !

Nu dovedea în chipul acesta că e sigur de el ?

— Și acum, copii, le rezolvăm pe toate. O conducem pe Lucile la gară și apoi mergem să-l întîlnim pe Bob. Ești de acord, Jules ? Poți să te ții pe picioare ? O să te ajute prietenul nostru Albert. Ba da ! Ia-l de braț, Albert. Eu mă ocup de fată.

Era unsprezece și jumătate. Partea asta a străzii Wagram se afla în întuneric : lumină era doar mai încolo, lîngă Ternes. Cînd au ieșit, patronul s-a uitat la ei cu un aer ciudat ; nu făcuseră nici zece pași pe

trotuar că şi trase la iuţeală obloanele, deşi mai erau doi-trei clienţi înăuntru.

— Albert, sprijină-l. Vezi să nu-şi paradească mutra, că nu-l mai recunoaşte Bob, prietenul lui cel bun. Pe-aici, domnilor şi doamnelor !

Dacă ar fi fost vreun agent la colţul străzii, Maigret ar fi strigat după ajutor, pentru că ştia bine ce-l aşteaptă. Prea auzise multe, prea înţelesese multe. Acum pricepea că de cum a pus piciorul în restaurantul italian soarta lui fusese pecetluită.

Nu exista nici un sergent de stradă prin apropiere. De cealaltă parte a aleii, în penumbră, se profilau siluetele a două sau trei păsări de noapte. În partea de sus a străzii, un tramvai zăcea la capăt de linie, dar era gol, iar în spatele geamurilor zăreai doar o lumină gălbuie şi opacă.

Maigret îşi îngăduia să spere că însoţitorii lui nu vor trage. Le-ar fi trebuit timp ca să sară în maşină şi să se depărteze suficient pînă a se da alarma.

Cuţit ? Tot ce se poate. Era la modă. Şi Albert, boxerul, avea grijă să-i imobilizeze braţul drept sub pretext că-l sprijinea.

Păcat că Maigret, adineauri, n-a izbutit să le spargă un cauciuc. Dac-aştepta cîteva minute să se întoarcă agentul cu spatele la el, situaţia ar fi fost acum alta. Cu totul alta...

Era aproape de miezul nopţii. Mai erau două trenuri care plecau : unul spre Belgia, din gara de Nord, şi unul la Vintimille, din gara Lyon. Dar Vintimille e departe.

Doamna Maigret probabil că-l aştepta brodînd. Justin Minard cînta la contrabas la *Braseria Clichy*, unde bucata executată era anunţată pe o pancartă.

S-o fi descotorosit de Germaine ? Maigret ar fi jurat că fata e acum la braserie şi că muzicantul se tot întreabă cum să se descurce.

Pe strada Tilsit nici ţipenie de om. Nici măcar o trăsură. Numai automobilul cenuşiu care staţiona la marginea trotuarului. Dédé se instală pe banchetă şi, după ce-o aşeză pe Lucile în spate, puse motorul în funcţiune.

Poate voiau să-l ducă într-un loc mai pustiu... pe malul Senei... sau al canalului Saint-Martin şi să-i arunce apoi trupul în apă ?

Maigret n-avea absolut nici un chef să moară şi totuşi părea ca şi resemnat. O să facă tot ce-i stă în putinţă ca să se apere. Din păcate asta însemna foarte puţin. Cu mîna stîngă strîngea în buzunar o legătură de chei.

Oh, dacă motorul n-ar voi să pornească ! Dar, cîteva duduituri, zgomotul deveni uniform şi maşina trepida pe roţi.

Scurta din piele de căprioară era pe banchetă. Dédé a uitat s-o îmbrace. El va lovi ? Şi cum ? De sus în jos ? Sau boxerul, care sta mereu în spatele lui Maigret şi-l tot ţinea de braţul drept ?

Momentul sosise şi nu punem mîna-n foc că Maigret n-a rostit o scurtă rugăciune : „Doamne, fă ca"...

Deodată aşa, ca din senin, se auziră nişte glasuri. Doi bărbaţi, bine ameţiţi, coborau pe avenue Wagram, în haine de seară, cu pardesie negre, cu mînerul bastoanelor în buzunar, şi fredonau un refren foarte la modă în spectacolele de café-concert.

— Haide, Jules dragă ! rosti Dédé cu o grabă pe care Maigret mai avu timp s-o sesizeze.

Şi, în timp ce ridica piciorul drept ca să se urce în maşină, primi o lovitură puternică în cap. Avusese însă inspiraţia să se aplece puţin, mişcare care amortizase şocul. Înainte de a-şi pierde cunoştinţa, i se păru că aude nişte paşi care se apropiau, glasuri, un duduit de motor...

Cînd deschise ochii, văzu mai întîi cîteva picioare, pantofi de lac, apoi chipuri palide din pricina umbrei. Părea că-s mulţi-mulţi, o grămadă de oameni ; curînd constată însă cu uimire că nu erau decît cinci persoane în jurul lui.

... Între care chipul unei femei de stradă, grasă şi placidă, care aştepta muşterii pe vizavi şi fusese atrasă de zgomot. O mai văzuse de două-trei ori în după-amiaza aceea, acolo, la postul ei : probabil că n-a avut noroc dacă la ora asta se mai îndeletnicea cu vînătoarea.

Cei doi cheflii erau şi ei de faţă. Unul dintre ei, bine grizat, se aplecase asupra lui Maigret, întrebîndu-l mereu acelaşi lucru :

— Ei, amice, ţi-e mai bine ? Ia, zi, amice, ţi-e mai bine ?

Dar ce căuta coşul ? Şi de ce mirosea a violete ? Încercă să se ridice sprijinindu-se în coate. Chefliul îl ajută. Zări atunci o bătrînă vînzătoare de flori care se văicărea :

— Iar apaşii ! Dacă-o merge tot aşa...

Şi un comisionar de hotel, un puşti în uniformă roşie, o luă la goană strigînd :

— Mă duc să chem poliţia !

— Ţi-e mai bine, amice ?

Maigret întrebă cu voce de somnambul :

— Cît e ceasul ?

— Douăș'pe și cinci.

— Trebuie să dau un telefon.

— Sigur că da... amice. Imediat. Vei căpăta un telefon. Tocmai s-au dus să-l caute.

Nu mai avea pălăria pe cap ; părul îi era lipit pe creștet. Licheaua de Albert îl atinsese probabil cu un box american. Și dacă n-apăreau cei doi cheflii, l-ar fi lichidat, și dacă Maigret nu s-ar fi aplecat un pic...

Mai spuse o dată :

— Trebuie să dau un telefon.

Izbuti să se așeze în patru labe și picături de sînge îi cădeau de pe cap pe trotuar. Unul din cheflii exclama :

— E beat, dragă. Să mori de rîs ! Tot mai e beat !

— Vorbesc serios... trebuie să...

— ... dai un telefon. — Bine, dragule... Auzi, Armand ?... Dă fuguța și caută un telefon...

Atunci prostituata se indignă :

— Nu vedeți că nu-și mai dă seama ce vorbește ? Mai bine-ați fugi după un doctor.

— Cunoști vreunul în cartier ?

— E unul pe Étoile.

Dar comisionarul se și întorcea, plin de neastîmpăr, călăuzind doi polițiști pe biciclete. Lumea se dădu în lături. Agenții se aplecară asupra rănitului.

— Trebuie să dau un telefon... — repetă Maigret.

Era caraghios. Nu a fost beat toată seara, dar acum limba i se împleticea, gîndurile i se încîlceau. Limpede, precis, doar un singur gînd mai era, unul singur.

Gîngăvea, umilit că zace pe caldarîm, într-o poziție ridicolă, incapabil să se ridice.

— Poliția... Uitați-vă în portmoneu... Comisariatul Saint-Georges... Trebuie să telefonați numaidecît la gara de Nord... Trenul de Bruxelles... În cîteva minute... Au o mașină...

Unul din polițiști se apropie de becul de gaz pentru a examina conținutul portofelului.

— E adevărat, Germain.

— Auzi ?... Viteză, viteză... Au bilete... O femeie în negru cu o cicatrice pe obraz... Unul dintre bărbați are un costum în carouri... celălalt... nasul turtit...

— Te duci, Germain ?

Localul poliției nu era departe, pe strada Étoile. Unul din agenți încălecă pe bicicletă. Puștiul, care n-auzise bine, întrebă :

— E polițist ?

Maigret își pierdu din nou cunoștința. Drept care unul din cheflii rosti cu greutate :

— Dacă vă spun eu : e plin ca un butoi !

Capitolul 7

RÎSUL DOAMNEI MAIGRET

Încerca mereu să-i împingă cu mîna, dar mîna lui era moale și fără de putere. Ar vrea să-i roage, din suflet, să-l lase în pace. Dar parcă i-a rugat... Nu mai știa. Avea atîtea în cap și-l dureau toate.

Un singur lucru îl stăpînea : cu orice preț să-l lase să ducă totul pînă la capăt. La care capăt ? Doamne ! Ce greu e să-i faci pe oameni să te înțeleagă ! *Pînă la capăt !*

Îl tratau ca pe-un copil sau ca pe-un bolnav. Nici nu i se cerea părerea. Şi ceea ce era mai jignitor, e că vorbeau de cazul lui cu glas tare, ca şi cum ar fi fost incapabil să înţeleagă. Pentru că zăcea pe jos aşa, ca o mare insectă strivită? Au fost atîtea picioare în jurul lui! Bine! Apoi, ambulanţa. Şi-a dat seama că-i o ambulanţă şi s-a zbătut. Ce, dacă primeşti o lovitură-n cap trebuie să mergi neapărat la spital?

A recunoscut şi portalul întunecat de la Beaujon, şi bolta, a cărei lampă electrică, foarte puternică, îl orbi, şi oamenii intrînd şi ieşind pe tăcute, şi un tînăr înalt, într-o bluză albă, care-şi rîdea de omenire.

Evident, internul de serviciu. O infirmieră i-a tăiat părul de pe creştet, în vreme ce internul povestea tot felul de prostii. Drăguţă fata cu halatul alb. După felul în care se priveau, probabil că pînă la venirea lui Maigret se îndeletniciseră cu amorul.

Nu voia să vomeze. Totuşi a vomat din cauza eterului.

„Asta să vă fie învăţătură de minte", gîndi el. Ce i-au dat să bea? Respinse băutura. Trebuia să reflecteze. Oare agentul cu bicicleta nu le-a spus că-i un poliţist însărcinat cu o anchetă importantă, o anchetă *confidenţială*?

Nimeni nu-l credea. Din vina comisarului de poliţie. Nu voia să fie dus de acolo. Şi doamna Maigret, de ce a izbucnit în rîs atunci cînd a desfăcut patul?

Era încredinţat că a rîs — un rîs nervos pe care nu i-l cunoştea — apoi a auzit-o mergînd încolo şi încoace prin cameră şi făcînd cît mai puţin zgomot cu putinţă.

Ar fi putut oare să procedeze altfel decît a procedat ? Lăsați-l să gîndească. Și dați-i un creion și o hîrtie. Un petic de hîrtie, oarecare ! Asta e.

Să presupunem că linia asta ar fi strada Chaptal... E foarte scurtă... Bun... E trecut de ora unu noaptea și nu e nimeni pe stradă...

Ba s-avem iertare : cineva este. Dédé, cu mașina lui. Observați, vă rog, că Dédé n-a oprit motorul. Două motive ar putea justifica faptul acesta. Primul : s-a oprit numai pentru cîteva minute. Al doilea : se gîndește că va trebui să plece numaidecît. Or mașinile, mai ales cînd afară-i frig — și tare-i rece noaptea în aprilie — pornesc mai greu.

Nu mă întrerupeți ! O linie, prin urmare. Și un pătrățel pentru casa Balthazar. Spune Balthazar pentru că sună mai verosimil decît Gendreau. În fond, ăștia toți sînt familia Balthazar, banii Balthazar, drama Balthazar !

Dacă mașina lui Dédé e acolo, înseamnă că există un motiv pentru ca ea să se afle acolo. Pesemne că l-a adus pe conte și că-l așteaptă.

E grav, foarte grav. Nu mă întrerupeți. Și ce rost are să-i pună niște drăcii pe cap și să fiarbă apa la bucătărie ? Aude foarte bine cum fierbe apa. Îți omori timpul fierbînd apă și pînă la urmă e plicticos, te împiedică să gîndești.

Oare în celelalte rînduri, cînd contele o vizita pe Lise, era însoțit de Dédé ? Asta ar fi foarte important să afle. Dacă nu, această vizită în miez de noapte e-o vizită de tip special, avînd un scop anume.

De ce-a izbucnit în rîs doamna Maigret ? Ce i se pare atît de caraghios ? Nu cumva își închipuie și ea că s-a pilit la un chef cu femei ?

Justin Minard e acela care s-a culcat cu Germaine. E clar că fata nu l-a slăbit o clipă și că-l va otrăvi încă multă vreme. Și Carmen ? N-a văzut-o niciodată. Sînt atîția oameni pe care nu i-a văzut niciodată.

Nu e drept. Cînd faci o anchetă *confidențială*, trebuie să ai dreptul de a vedea pe toată lumea, să-i vezi pe dinăuntru.

Dați-i creionul înapoi. Pătratul ăsta va să zică e o cameră. Camera Lisei, firește. Mobila nu contează. Nu-i nevoie să desenezi mobilele. Ar fi să încurce lucrurile. Numai noptiera, pentru că în sertar sau pe deasupra există un revolver.

Acuma — depinde. Lise s-o fi culcat, sau nu ? Îl aștepta pe conte, sau nu-l aștepta ? Dacă se culcase, înseamnă că a scos revolverul din sertar.

Și nu-l mai apăsați pe creștet, ce dracu ! Așa nu se poate să gîndești, dacă îți strivește capul cu Dumnezeu știe ce greutate.

Cum se face că e ziuă ? Cine e ? A intrat un bărbat în cameră, un domn mărunțel cu chelie, l-a cunoscut el undeva, dar nu-și amintește numele lui. Doamna Maigret vorbește în șoaptă. Iar acum i-au vîrît un obiect rece în gură.

Fie-vă milă, domnilor !... Acuș-acuș va trebui să depună la tribunal și dacă se încurcă-n vorbe, Lise Gendreau va izbucni în rîs, pretinzînd că nu poate înțelege nimic din moment ce el nu face parte din clubul Hoche.

Să ne concentrăm asupra pătrățelului. Punctul acela nu e Lise. În familie numai femeile au moștenit caracterul bătrînului Balthazar, moșneagul singuratic

de pe avenue du Bois. El a spus-o și e evident că se pricepea în materie.

Atunci de ce s-a repezit Lise la fereastră, de ce a tras perdelele, de ce strigă după ajutor ?

Stai puțin, domnule comisar... să nu-l uităm pe Minard, flautistul, Minard, omul care a schimbat situația.

Nimeni n-a putut ieși din casă atîta vreme cît Minard suna la ușă. Și, pe urmă, vocea bărbatului de pe scară, în timp ce flautistul parlamenta cu valetul : „Grăbește-te, Louis !“ Atunci, automobilul lui Dédé a pornit. Dar atenție ! N-a plecat cu adevărat. A făcut doar înconjurul grupului de case. Așadar Dédé aștepta într-adevăr pe cineva.

Cînd s-a întors, s-o fi mulțumit să treacă doar așa... pe stradă, ca să arunce o privire ? Sau s-a oprit ? Iar persoana pe care-o aștepta s-a urcat în mașină ?

Fir-ar a dracului de viață, ia mai lăsați-mă în pace ! Nu mai vrea să bea. S-a săturat. Acuma lucrează. Auziți ? *Lu-crez !*

Re-con-sti-tui !

Cald. Se zvîrcolește. Nu, el nu permite nimănui să-și bată joc de el, nimănui, nici măcar nevestei sale. Îți vine să plîngi. Și are, într-adevăr, un chef nebun să plîngă.

Și e stupid să-l tot umilească așa cum o fac de la o vreme. Și ce, pentru că stă așa, jos, pe trotuar, au dreptul să-l disprețuiască și să zîmbească la tot ce spune ?

Nimeni nu-i va mai încredința vreo anchetă de-aici înainte. Chiar și cînd a fost să i-o dea pe asta de-acum, au șovăit nespus. Dar ce vină are el că pen-

tru a afla gîndurile oamenilor, trebuie, cîteodată, să bei cu ei ?

— Jules...

Făcu nu din cap...

— Jules ! Trezește-te...

Lasă, ca să-i pedepsească, nu va deschide ochii. Și-a încleștat maxilarele. Așa — e sigur că are o mutră înspăimîntătoare.

— Jules... a venit...

Și o altă voce :

— Ei, dragă Maigret ?

A uitat de jurămînt. Se ridică dintr-o mișcare, simțindu-se ca și cum s-ar fi izbit cu capul de tavan ; își duse instinctiv mîna la cap : dar l-au înfășurat cu un bandaj gros.

— Scuzați-mă, domnule comisar...

— Iartă-mă că te-am trezit.

— Nu dormeam.

Soția lui e-acolo, îi zîmbește și-i face semne în spatele domnului Le Bret. Niște semne pe care nu le înțelege.

— Cît e ceasul ?

— Zece și jumătate. Venind la birou, am aflat ce-ai pățit.

— Au întocmit vreun raport ?

Un raport despre el ! Umilitor. El e acela care alcătuiește de obicei rapoarte și știe cum se fabrică un asemenea document :

Astă-noapte, la orele unsprezece patruzeci și cinci, efectuînd rondul pe avenue Wagram, am fost strigați de...

Apoi cuvinte, precum :

— *...un individ care zăcea pe trotuar declarînd că se numeşte Maigret, Jules, Amédéé, François...*

Comisarul era proaspăt ras, îmbrăcat în gri-deschis din cap pînă în picioare, cu o floare la butonieră. Iar în respiraţia lui se simţea un miros de porto consumat de dimineaţă.

— Poliţia gării de Nord a reuşit să-i aresteze la timp.

Ia te uită ! Pe ăştia aproape că-i uitase ! Îl pişca limba să răspundă asemeni flautistului : „Nu contează".

Şi e-adevărat. Nu contează nici Dédé, nici Lucile, nici, mai ales, boxerul care l-a izbit în ţeastă „cu un instrument contondent", aşa cum trebuie să glăsuiască raportul.

Se simţi prost să stea în pat în faţa şefului său, drept care scoase un picior afară.

— Nu te mişca.

— Vă asigur că mă simt foarte bine.

— Asta-i şi părerea medicului. Totuşi, trebuie să te odihneşti cîteva zile.

— Pentru nimic în lume !

Vor să-i şterpelească ancheta. A înţeles. Dar nu se lasă el dus de nas.

— Maigret, fii calm.

— Sînt calm, cît se poate de calm. Şi ştiu ce spun. Nimic nu mă împiedică să merg, să ies.

— Nu e nici un zor. Îţi înţeleg graba, dar să ştii, în ceea ce priveşte ancheta dumitale, vom face tot ce vei socoti că e necesar.

A zis ancheta *dumitale* pentru că e om de lume. Apoi, a aprins, aproape instinctiv, o ţigară şi acum o priveşte pe doamna Maigret cu un aer ruşinat.

— Nu vă jenați. Soțul meu fumează pipă de dimineața pînă seara, ba chiar și în pat.

— Apropo, dă-mi și mie o pipă.

— Crezi că-ți face bine ?

— A zis doctorul că n-am voie să fumez ?

— N-a pomenit nimic despre...

— Atunci ?

Ea pusese pe toaletă tot ce găsise prin buzunarele lui și acum îi umple o pipă, i-o întinde, îi dă un chibrit...

— Vă las — spuse ea dînd buzna în bucătărie.

Tare-ar vrea Maigret să-și amintească tot ce-a gîndit în timpul nopții. Din păcate nu-și amintește decît vag și totuși simte pe undeva că s-a apropiat de adevăr. Maxime Le Bret s-a așezat pe-un scaun ; pare îngîndurat. Devine și mai îngîndurat însă atunci cînd secretarul rostește rar, între două fumuri :

— Contele de Anseval a murit !

— Ești sigur ?

— N-am dovada, însă aș putea să jur.

— Mort... cum ?

— El a-ncasat glonțul cu pricina.

— Pe strada Chaptal ?

Maigret dădu din cap.

— Crezi că Richard Gendreau l-a...

Întrebarea e prea directă. Maigret n-a ajuns chiar pînă aici. Își aduce aminte de pătrățel, de cruciulițe...

— Era un revolver undeva pe noptieră sau în sertar. Lise Gendreau s-a repezit la fereastră și a strigat după ajutor. Cineva a tras-o îndărăt, după care s-a auzit o împușcătură.

— Și ce amestec are Dédé în povestea asta ?

— Era pe stradă, la volanul Dion-Bouton-ului !

— A mărturisit ?

— Nu-i nevoie să mărturisească.

— Și femeia ?

— E amanta contelui, recte a lui Bob. Așa i se zice de obicei. De altfel știți tot atît de bine ca și mine.

Lui Maigret i-ar plăcea să se descotorosească de turbanul ăsta ridicol, care-l face să-și simtă capul cît o ghiulea.

— Și ce-i cu ei ? întrebă el la rîndul său.

— La arest. Pînă ce se vor lua măsuri.

— Ce fel de măsuri ?

— Pentru moment au fost acuzați de atentat cu armă. Ar putea fi acuzați și de furt.

— Pentru ce ?

— Numitul Dédé avea asupra lui 49 de bilete de-o mie de franci.

— Nu i-a furat.

Comisarul îi ghici pesemne gîndul, pentru că se întunecă și mai mult la chip.

— Vrei să spui că i-a primit ?

— Da.

— Ca să-și țină gura ?

— Da. Ieri toată după-amiaza Dédé a fost de negăsit. Cînd a ieșit din nou la suprafață, ca să zic așa, era strălucitor și nu mai putea de nerăbdare să bea cîteva din biletele cu care-și burdușise buzunarul. Lucile bocea moartea amantului, iar el își sărbătoarea norocul ce-a dat peste el. Eram cu ei.

Sărmanul Le Bret ! Nu se poate obișnui cu transformarea lui Maigret. E ca acei părinți obișnuiți să-și trateze copilul ca pe-un prunc, trezindu-se deodată în fața unui om care judecă matur.

Cine știe? Privindu-l, Maigret avu o vagă bănuială. Puțin cîte puțin bănuiala se transformă în certitudine.

I-au încredințat, deci, această anchetă cu convingerea, cu speranța că nu va descoperi nimic.

Da, așa s-au petrecut lucrurile. Domnul Le Bret-Courcelles, omul de lume, n-are absolut nici un chef să provoace neplăceri unui alt om de lume, coleg de club, și mai puțin încă unei prietene intime a nevestei sale, în speță moștenitoarea cafelei Balthazar.

Blestemat... flautistul ăla care și-a vîrît nasul unde nu-i fierbe oala!

Da' ce? La urma urmei, ziarele, publicul sau chiar jurații, care în majoritatea lor sînt mici negustori sau funcționari de bancă, au neapărată nevoie să știe tot ce se petrece în sferele înalte..., într-o casă boierească de pe strada Chaptal?

Pe de altă parte Le Bret, comisarul, nu-și poate îngădui să distrugă un proces-verbal în fața secretarului său.

„— Înțelegi, dragul meu Maigret..."

Discreție... Nici un scandal... Maximum de prudență. Cel mai sigur mijloc ca Maigret să nu descopere nimic. Și ca, după cîteva zile, să fie primit cu o condescendență plină de zîmbete.

„— Dar nu-i nimic. Nu trebuie să fii descurajat. Ai făcut tot ce-ai putut. Nu e vina dumitale dacă flautistul e un lunatic care ia coșmarurile drept realitate. Hai, treci la birou, prietene! Și îți făgăduiesc că prima anchetă serioasă e-a dumitale."

Acum, bineînțeles, e neliniștit. Și cine știe dacă în sinea lui nu i-ar fi convenit ca lovitura primită-n moalele capului să nu fi fost amortizată, adică Mai-

gret să nu se fi aplecat la momentul potrivit. Acum ar fi fost obligat să zacă zile și săptămîni de-a rîndul la pat.

Cum naiba a descoperit pezevenghiul ăsta tot ce-a descoperit ?

Tușește ușor, murmurînd cu nepăsare :

— Cu alte cuvinte, îl acuzi pe Richard Gendreau de crimă.

— Nu neapărat pe el. Poate c-a tras soră-sa. Sau poate Louis. Nu uitați că flautistul a trebuit să sune, apoi să bată mult timp în ușă, pînă ce i s-a deschis, și că valetul era îmbrăcat din cap pînă-n picioare.

O rază de speranță. Grozav ar fi ca valetul să fi dat lovitura !

— Ultima ipoteză... nu ți se pare logică ?

Roșește. Pentru că Maigret, fără să vrea, îl privește stăruitor. Acum vorbește repede :

— În ceea ce mă privește, eu aș vedea lucrurile mai curînd, cam așa...

A spus *mai curînd* și cuvîntul e savuros : Maigret îl prinde din zbor.

— N-am înțeles ce căuta contele în casă...

— Nu era pentru prima oară.

— Mi-ai mai spus-o. Or, lucrul ăsta mă cam miră. Tipul e un smintit. Tatăl lui, deși ruinat, mai păstra o oarecare demnitate. Trăia într-un mic apartament din Cartierul Latin și avea grijă să-i evite pe oamenii cu care se cunoscuse în tinerețe.

— Lucra ?

— Nu tocmai.

— Din ce trăia ?

— Din vînzări. Vindea azi un lucru, mîine altul din obiectele rămase, ca să zic așa, de pe urma

naufragiului: tablouri, o tabacheră, o bijuterie de familie. De asemeni, poate că anumite persoane care-l cunoscuseră pe taică-său și au vînat la castel pe vremuri, îi trimiteau, în chip discret, ceva bani... Bob a devenit un soi de anarhist. Se afișează așa... dinadins parcă în locurile cele mai ordinare. La un moment dat se angajase comisionar la restaurantul Voisin, numai și numai ca să primească bacșișuri de la prietenii familiei, făcîndu-i astfel să se simtă prost. A decăzut treptat-treptat, pînă ce a ajuns să se-ncurce cu indivizi de teapa lui Lucile sau Dédé. Dar despre ce vorbeam ?

Maigret nu vrea să-i întindă o mînă de ajutor.

— A, da ! E limpede că atunci noaptea... cînd s-a dus la familia Gendreau, n-avea gînduri cinstite.

— De ce ?

— Dovadă e faptul că s-a dus împreună cu Dédé, care l-a așteptat în stradă și nici măcar n-a oprit motorul.

— Totuși cei din casă îl așteptau.

— De unde știi ?

— Credeți că altminteri ar fi fost lăsat să urce ? Și unde ? Într-o cameră de domnișoară ? Și Louis de ce era îmbrăcat la unu de noapte ?

— Să admitem că era așteptat, ceea ce nu dovedește însă că era și dorit. În sfîrșit, poate că într-adevăr și-a anunțat vizita.

— În dormitor, vă rog să nu uitați.

— Fie ! Sînt de acord, pe de altă parte, că Lise a fost cam imprudentă față de el. Nimeni nu ne dă însă dreptul s-o judecăm.

Ia te uită ! Ia te uită !

— De asemeni, e posibil ca Lise să fi avut o aventură. Cu... La urma urmei și în ciuda tuturor celor ce s-au întîmplat, Bob e moștenitorul numelui de Anseval. Bunicii lui au stăpînit castelul pe care l-a cumpărat mai tîrziu bătrînul Balthazar. Adică un țăran de pe moșia lor.

— Ceea ce o impresiona poate pe nepoțica negustorului ambulant.

— De ce nu ? De asemeni, verosimil ar fi și că, auzind despre genul de viață pe care-l duce contele, ea să fi vrut să-l salveze.

De ce a început Maigret să se înfurie ? Avea impresia că toată ancheta lui era reflectată într-o oglindă care deforma chipurile. Nu-i plăcea nici tonul insinuant al comisarului, de parc-ar fi vrut să-l învețe lecția.

— Mai există o posibilitate — spuse el încet.

— Care ?

— Ca domnișoara Gendreau să fi vrut să-și sporească averea cu un titlu de nobleță. Că Balthazarii au pus mîna pe castelul Anseval e foarte bine. Dar dacă se simțea acolo ca o intrusă ? Eu mi-am petrecut copilăria în preajma unui castel ; tata lucra acolo ca administrator. Și îmi amintesc de eforturile pe care le depuneau cîțiva proaspăt îmbogățiți ca să fie invitați la vînătoare.

— Vrei să insinuezi că dorea să se mărite...

— Cu Bob de Anseval. De ce nu ?

— Nu vreau să discut această problemă, dar supoziția mi se pare cel puțin îndrăzneață.

— Camerista ei e de altă părere.

— Ai interogat-o pe cameristă așadar, în ciuda...

Era cît p-aci să adauge : „..în ciuda recomandărilor mele".

Ceea ce ar fi însemnat : „În ciuda ordinelor mele !"

Se stăpîni însă şi Maigret urmă :

— Aş putea spune că într-un fel am răpit-o. E la doi paşi de aici.

— Ai aflat ceva de la ea ?

— Nu ştie nimic precis... doar că domnişoara şi-a băgat în cap să devină contesă.

Le Bret făcu un gest de resemnare. Îl durea, era limpede, orice ştirbire a demnităţii oamenilor din lumea sa.

— Fie. Asta nu schimbă însă cu nimic lucrurile. Dar trebuie să recunoşti şi dumneata că Bob s-a purtat ca un bădăran.

— Noi nu ştim ce s-a petrecut în cameră ; atîta doar, că s-a tras un foc de revolver.

— Va să zică ai ajuns, ca şi mine, la aceeaşi concluzie. Un bărbat se comportă aşa cum ştim că e capabil respectivul să se comporte. Fratele fetei se află în casă. Ca şi valetul de altfel. Domnişoara strigă după ajutor. Unul dintre bărbaţi aude, urcă dintr-o suflare la etaj şi, stăpînit de indignare, apucă revolverul care, după cum spui dumneata singur, se află pe noptieră.

Acum Maigret părea că-l aprobă. Dar numai pentru ca să-i răspundă calm, trăgînd din pipă, una din cele mai bune pipe pe care le-a fumat la viaţa lui.

— Dumneavoastră ce-aţi fi făcut în locul individului cu pricina ? Să presupunem că mai aveţi în mînă revolverul, „arma fumegîndă", cum scrie la gazetă. Pe jos e un mort sau grav rănit.

— Dacă ar fi fost vorba de-un rănit, chemam un medic.

— Or, nimeni n-a făcut acest lucru.

— Tragi — prin urmare — concluzia că era mort ?

Maigret își urma ideea, cu răbdare, ca și cum ar căuta ceva.

— În clipa aceea cineva bate jos la ușă. E un trecător care-a auzit strigăte.

— Trebuie să admiți, dragă Maigret, că nu-i plăcut să-l amesteci pe primul venit în treburile tale.

— Și în același timp, cineva a strigat în capul scării : Grăbește-te, Louis ! Ce-nseamnă asta ? Nici nu-și mai dă seama că el conduce acum discuția, că într-un fel rolurile s-au inversat și că șeful e din ce în ce mai stingherit.

— Omul putea să nu fie chiar mort. Cît despre Lise, o fi făcut o criză de nervi. Nu știu. Presupun că în asemenea momente te apucă un fel de nebunie.

— Louis l-a dat afară pe străin, în pumni.

— A greșit.

— Și nimeni n-a intrat în panică. Și-or fi spus, desigur, că tipul pe care l-au bătut o să se plîngă la poliție. Și că poliția va veni, fără îndoială, să ceară explicații.

— Ceea ce ai și făcut.

— N-aveau prea mult timp pentru asta. Puteau să telefoneze autorităților :

„— Iată ce s-a întîmplat. Nu-i o crimă, ci un accident. Am fost obligați să tragem într-un cetățean care ne-a atacat".

— Cred că dumneavoastră de pildă aţi fi procedat aşa ; nu, domnule comisar ?

Vai, cît de mult conta faptul că se află aici, în camera lui, în patul său, în loc să fie la birou ! La comisariat, acolo, în spatele uşii capitonate, n-ar fi îndrăznit să rostească nici un sfert din cîte-a spus. Îl durea îngrozitor capul, dar suferinţa trecuse pe planul doi. Doamna Maigret, în bucătărie, era îngrozită probabil auzindu-l turuind cu atîta fermitate. La un moment dat deveni pur şi simplu agresiv.

— Ei bine ! domnule comisar, iată ceea ce ei n-au făcut. Şi iată ce au făcut. Mai întîi au transportat undeva mortul sau rănitul, Dumnezeu ştie unde. Probabil că într-una din camerele de deasupra grajdului. E singurul loc pe care nu mi l-au arătat.

— Nu-i decît o presupunere.

— Întemeiată însă pe faptul că atunci cînd am sosit eu, trupul nu mai era acolo.

— Şi dacă Bob a plecat pe propriile picioare ?

— Atunci Dédé, bunul său prieten, n-ar fi avut ieri cincizeci de mii de franci în buzunar şi, mai ales, nu s-ar fi hotărît să fugă în Belgia împreună cu Lucile.

— Poate că ai dreptate.

— Aşadar, oamenii noştri de pe strada Chaptal au avut în faţa lor la dispoziţie aproape o jumătate de oră. Îndeajuns ca să pună toate lucrurile la locul lor, să şteargă pînă şi cea mai mică urmă a celor săvîrşite. Şi au avut o idee aproape genială. Cel mai bun mijloc ca să reduci la zero mărturia flautistului, făcînd să se creadă că vorbele lui sînt scorneli oare-

care de beţiv, nu era oare să dovedeşti că odaia despre care pomenea acesta era goală ? Versiunea asta mai prezenta şi un alt avantaj. Poate că Lise Gendreau era, toată, cum se spune, un pachet de nervi ? Şi, atunci, ce-i de făcut ? S-o arate la ea în pat, pretinzînd că dormea ? S-o arate trează, afirmînd că n-a auzit nimic ? Oricum ai fi prezentat lucrurile, exista un risc. Aşa că au băgat-o într-o cameră de serviciu, care s-a nimerit, ca prin minune, să fie goală. Cine să-şi dea seama de deosebire ? Un slujbaş nepriceput de la comisariat ? Destul deci, să demonstreze că fata nu era acasă, ci la castel, în Nièvre. N-a văzut ! N-a auzit ! O împuşcătură ? Unde ? Oamenii care circulă pe străzi la orele unu de noapte sînt îndeobşte supraexcitaţi. Iar mîine, în plină zi, cine va îndrăzni să-i acuze pe Gendreau-Balthazar ?

— Eşti dur, Maigret !

Suspină şi se ridică.

— Dar poate că ai dreptate. Mă duc numaidecît să discut cu şeful Siguranţei.

— Credeţi că e necesar ?

— Dacă e vorba de o crimă, aşa cum m-ai făcut să cred pînă la urmă...

— Domnule comisar ! îl chemă Maigret cu o voce îndulcită, aproape rugătoare.

— Te ascult.

— Nu vreţi să aşteptaţi douăzeci şi patru de ore ?

— Adineauri aproape mă acuzai că nu am acţionat mai din vreme.

— Vă asigur că pot să mă dau jos din pat. Uitaţi-vă !

Și, în ciuda gesturilor de protest ale lui Le Bret, Maigret țîșni din cearșafuri, puțin amețit, rămînînd așa în picioare, cam stingherit totuși că se înfățișează șefului său în cămașă de noapte.

— E prima mea anchetă.

— Și te felicit pentru zelul cu care...

— Dacă îi anunțați acum pe cei de la Siguranță, atunci înseamnă că cercetările... le va încheia... brigada șefului.

— Posibil. Dar mai întîi, dacă Bob a fost omorît, trebuie găsit corpul.

— Dacă tot e mort, poate să mai aștepte, nu-i așa ?

Rolurile se inversau din nou ; comisarul zîmbea, întorcînd capul.

Maigret, atît de năprasnic adineaori, părea acum, în cămașa de noapte și guler brodat cu roșu, asemeni unui copil căruia i se răpește pe nedrept bucuria făgăduită.

— N-am nevoie de... chestia asta... de pe cap.

Încercă să-și smulgă pansamentul.

— Eu pot să ies oricînd din casă. Termin singur ancheta. Dați-mi numai autorizația să iau un interogatoriu lui Dédé și Lucilei. Mai ales Lucilei. Ei... ce au spus ?

— Azi-dimineață, cînd i-a interogat comisarul de serviciu de la închisoare, Dédé a întrebat : „Jules a murit ?“ Bănuiesc că e vorba de dumneata.

— Dacă pînă mîine la ora asta n-am făcut nimic, puteți să predați cazul la Siguranță.

Speriată, doamna Maigret deschisese ușa, împiedicîndu-se așa, de pază, cu privirea pironită asupra soțului ei, care acum stătea în picioare.

În clipa aceea cineva sună la uşă. Ea traversă camera ca să deschidă. Pe palier se auzeau şoapte înfundate.

Cînd se întoarse, Maigret întrebă :

— Cine e ?

Soţia îi făcu un semn pe care el nu-l pricepu şi — cum Maigret stăruia — doamna îi comunică resemnată :

— Muzicantul.

— Am plecat — spuse Le Bret. Şi, în ce priveşte rugămintea dumitale, nu pot să te refuz.

— Iertaţi-mă, domnule comisar. Aş mai vrea... Dat fiind întorsătura pe care au luat-o evenimentele şi dat fiind că Siguranţa ar proceda la fel, îmi permiteţi să discut, dacă va fi nevoie — firește — cu domnişoara Gendreau ?

— Presupun că o vei lua cu binişorul. Totuşi, fii prudent !

Maigret era fericit. Auzi uşa închizîndu-se, apoi, în timp ce-şi căuta pantalonii, Justin Minard intră în cameră, urmat de doamna Maigret. Muzicantul era neliniştit, avînd un aer care îţi inspira milă.

— Sînteţi rănit ?

— Uşor.

— Am o veste proastă.

— Spune-o.

— A şters-o.

Maigret fu cît p-aci să izbucnească în rîs, într-atît era de caraghioasă mutra flautistului.

— Cînd ?

— Aseară, sau mai bine zis azi-noapte. A insistat să vină cu mine la *Braseria Clichy*; zicea că e nebună după muzică și că vrea să mă asculte cîntînd.

Prezența doamnei Maigret îngreuna oarecum mărturisirea, drept care gazda, înțelegînd cum devine cazul, dispăru în bucătărie.

— Ea ședea exact acolo unde ați stat dumneavoastră atunci cînd ați venit să mă vedeți. Mă simțeam îngrozitor. Și pentru că nu fusesem la masă și nici n-am dat toată ziua pe-acasă, mă așteptam ca dintr-o clipă-ntr-alta să apară și nevastă-mea.

— A venit ?

— Da.

— Și a urmat o explicație ?

— Între două cîntece. Eu stăteam la masă. Nevastă-mea s-a repezit la Germaine și i-a smuls pălăria din cap. Pe urmă a înșfăcat-o de coc.

— Le-au dat afară ?

— Pe-amîndouă. Eu mă urcasem din nou pe estradă. Orchestra cînta de zor ca să acopere gălăgia. Știți, era ca la un naufragiu ! De-afară se auzeau urletele. După ce s-a terminat cîntecul, patronul a venit la mine și mi-a spus să mă duc și eu după harem, ca să folosesc vorbele lui.

— Te așteptau afară ?

— Numai una. Nevastă-mea. M-a luat acasă. Mi-a ascuns pantofii ca să nu mai pot ieși. Am ieșit totuși. Acum o oră. Cu pantofii portarului. Germaine nu mai era la hotel. A trecut pe-acolo să-și ia valiza.

Apoi, în concluzie, murmură :

— Și-acum ce facem ?

Capitolul 8

UNUL CARE TACE ŞI UNUL CARE VORBEŞTE PREA MULT

— Cel puţin fă-mi te rog plăcerea şi pune-ţi pardesiul mai gros — insistase doamna Maigret.

Pe vremea aceea avea două pardesie : unul negru, gros, cu guler de catifea, pe care-l purta de trei ani, şi-un pardesiu de culoarea masticului, foarte scurt, cumpărat de curînd şi pe care şi-l dorise încă din tinereţe.

Bănuia că nevastă-sa îi şoptise lui Minard pe furiş, pe cînd ieşeau din casă : „Şi mai ales, nu-l lăsa singur !“

Chiar dacă-şi rîdea niţel de flautist, doamna Maigret ţinea la el, văzîndu-l atît de blajin, de politicos, şi de „şters“. Cerul se acoperea de nori răzleţi, ca nişte bureţi palid-cenuşii ; o să plouă, în sfîrşit după două zile ; o ploaie călduţă, căzînd în linii lungi şi încrucişate şi din cauza căreia Maigret transpiră în pardesiu, răspîndind un miros de animal ud.

Melonul îl ţinea în mînă. Cum să-l pună pe cap cu pansamentul acela enorm ? Minard îl însoţi pînă la doctor, pe bulevardul Voltaire. Maigret ieşi de-acolo cu un pansament mai discret.

— Trebuie, într-adevăr, să umbli prin oraş ?

Doctorul îi dădu o cutie de carton cu nişte pilule acoperite cu un praf galben.

— Astea... dacă vei avea ameţeli.

— Cîte să iau ?

— Patru-cinci pe zi. Nu mai mult. Dar aș prefera să stai la pat.

Maigret nu prea știa cum să o scoată la capăt cu muzicantul, acum că nu mai avea nevoie de el. Dar nici să-i provoace drame trimițîndu-l acasă nu voia.

Așa încît, convingîndu-l că misiunea pe care i-o încredința e foarte importantă, l-a trimis în strada Chaptal.

— Vezi că... peste drum de casa cu pricina e un mic restaurant, unul... la *Vechiul Calvados*. Aș vrea să te instalezi acolo și să observi tot ce se petrece la familia Gendreau.

— Și dacă nu vă simțiți bine ?

— N-o să fiu singur.

Minard nu se despărți de el decît în ultima clipă, la ușa închisorii... pe Quai de l'Horologe.

În clipele acelea Maigret era plin de încredere în puterile sale. Pînă și izul întunecatei bolți îl adulmeca cu voluptate. Totul era aici murdar, sordid. Noapte de noapte, agenții îi aduceau aici pe suspecții agățați pe stradă, iar dubele revărsau cu ghiotura vagabonzii culeși în cursul raziilor.

Intră în corpul de gardă unde mirosea a cazarmă și întrebă dacă domnul comisar poate să-l primească. I se păru că oamenii îl priveau într-un fel cam ciudat, dar nu dădu importanță amănuntului. Ce vrei — își spuse el — băieții de-aici se uitau la secretarii comisariatelor de cartier ca la niște cantități neglijabile.

— Luați loc.

Erau acolo trei agenți. Unul scria ; ceilalți doi nu făceau nimic. Biroul comisarului se afla alături. Nimeni însă nu intră ca să-l anunțe, nimeni nu se ocupa

de Maigret. Îl tratau de parcă n-ar fi făcut parte din aceeași breaslă cu ei. Se simțea atît de prost, încît șovăi să-și umple pipa.

După un sfert de oră îndrăzni o întrebare :

— Comisarul nu-i aici ?

— E ocupat.

— Unde-s indivizii culeși azi-noapte ?

Pentru că... atunci cînd intrase, n-a văzut pe nimeni în sala cea mare unde era vîrît îndeobște vînatul.

— Sus.

Nu îndrăznea să ceară permisiunea de-a se duce sus. Acolo era antropometria. Arestații erau duși în rînd ca la școală. Se dezbrăcau și treceau unul după altul. Erau examinați unul cîte unul, pentru a le nota tatuajele sau orice „semn particular", cît de mic, după care, îmbrăcîndu-se, treceau la măsurat, apoi la fotografiat. În sfîrșit — amprentele digitale.

Cum s-o fi simțind care Dédé, acolo... la coadă... printre cerșetori și vagabonzi ? Tot mai făcea pe grozavul ?

Mai tîrziu, cînd avea să facă parte din brigada șefului, Maigret o să aibă dreptul să intre peste tot, nestingherit...

Cît despre femei, un doctor le examina într-o altă cameră ; bolnavele erau trimise la infirmeria închisorii Saint-Lazare.

— Sînteți sigur că domnul comisar mai e ocupat ?

Aștepta de mai bine de-o jumătate de oră. Cei trei schimbară oarecari priviri amuzate : așa, cel puțin, i se păru.

— Trebuie să așteptați pînă sună.

— Dar nici nu știe că sînt aici. Am o misiune importantă. Vă rog să-l anunțați.

— Eşti din Saint-Georges, nu-i aşa ?

Şi unul din agenţi, cel care se îndeletnicea cu scrisul, se uită la o hîrtie de pe birou.

— Jules Maigret ?

— Da.

— Trebuie să mai aştepţi, dragule, n-am ce-ţi face.

Dar din camera vecină — acolo unde ar fi trebuit să se afle comisarul — nu se auzea nici un zgomot. Abia după o aşteptare de o oră, acesta intră, venind însă nu din birou, ci de-afară.

— Dumneata eşti secretarul lui Le Bret ?

În sfîrşit, l-au luat în seamă. Pînă acuma aşteptase pe colţul băncii ca un solicitant oarecare.

— Eşti rănit, dacă nu mă-nşel !

— Fleacuri. Aş vrea...

— Ştiu. Vrei să-l interoghezi pe-un anume Dédé. Cred că a coborît. Gérard, vrei să vezi ? Dacă-i acolo, adu-l în biroul meu.

Şi lui Maigret :

— Intră, te rog. Am să-ţi las biroul meu deocamdată.

— Ar trebui s-o interoghez şi pe femeie.

— De acord. N-ai decît să-l trimiţi pe brigadier s-o aducă.

Era ceva nefiresc în toate astea ? Maigret îşi închipuise că lucrurile se vor petrece altfel, dar nu se nelinişti. La urma urmei era impresionat : nu cunoştea obiceiurile casei.

Un agent îl introduse pe Dédé, apoi ieşi, ca şi comisarul, închizînd uşa.

— Ce mai faci, Jules ?

Garagistul de pe strada Acacias purta acelaşi costum ca-n ajun. Mai puţin — din pricina regulamen-

tului — cravata și șireturile de la pantofi, lipsuri care îi dădeau un aer neglijent. Maigret se așeză, cu o ușoară ezitare, la biroul comisarului.

— Îmi pare bine că nu te-am lovit prea tare — spuse Dédé. N-ai decît să-i întrebi și pe domnii ăia de dincolo : cum am ajuns aici, primul lucru a fost să mă interesez de soarta dumitale.

— Știai cine sînt, nu-i așa ?

— Ei, cum naiba !

— Și eu — spuse Maigret cu simplitate — știam că știai.

— Și-ți închipuiai, bineînțeles, că o să-ți paradim mutra... Dar dacă te-am fi curățat cu-adevărat ?

— Stai jos.

— Bine. Sînt de acord să mă tutuiești.

Maigret nu era obișnuit cu interogatoriile, dar știa că așa se procedează aici, la Siguranță.

— Mai știu și alte lucruri. Am impresia că ne-am putea înțelege.

— M-ar mira.

— Contele a murit.

— Crezi ?

— În noaptea de 15 spre 16 aprilie l-ai luat pe conte în mașină, l-ai condus pe strada Chaptal și l-ai așteptat. Fără să oprești motorul.

— Nu-mi amintesc.

— La un moment dat s-a deschis o fereastră, o femeie a țipat și s-a auzit o împușcătură. Atunci ai pornit spre strada Fontaine. Ai ocolit grupul de case... Te-ai oprit puțin pe strada Victor Massé... Și după aceea ai mai trecut o dată pe strada Chaptal, să vezi dacă Bob a ieșit.

Dédé îl privea zîmbind liniștit.

— Continuă — spuse el. N-ai o ţigară ? Porcii ăştia mi-au luat tot ce-aveam prin buzunare.

— Nu fumez decît pipă. Ştiai foarte bine de ce s-a dus Bob în vizită.

— Zi mai departe.

— Ţi-ai dat seama că s-a întîmplat ceva... un bucluc. A doua zi, dimineaţa, în ziare n-a apărut nimic. Dar nici contele nu s-a mai întors. A treia zi — iar nimic.

— E interesant ce povesteşti...

— Atunci ai mai dat tîrcoale prin împrejurimi. Apoi, ghicind despre ce e vorba, te-ai dus la Richard Gendreau. Nu acasă, la birou.

— Şi ce i-am spus lu' domnul acesta ?

— Că prin mijlocirea unei anumite sume de bani, să zicem 50 000 de franci, de pildă, eşti dispus să taci. Că, ştiind de ce s-a dus Bob în strada Chaptal, ştii şi de ce-a fost ucis.

— Asta-i tot ?

— Tot.

— Şi ce-mi propui ?

— Nimic. Să vorbeşti.

— Şi ce vrei să spun ?

— Contele îl cunoştea pe Gendreau. A fost de multe ori în vizită pe la Lise. Era amantul ei ?

— L-ai văzut vreodată pe... ?

— Nu.

— Dacă l-ai fi văzut, n-ai mai fi pus întrebarea asta. Nu era el tipul căruia să-i scape o asemenea ocazie.

— A existat şi-un proiect de căsătorie, nu-i aşa ?

— Ştii că eşti simpatic ? Tocmai îi spuneam Lucilei : păcat de el că-i sticlete ! Ce idee să te faci

polițist cînd ai un asemenea fizic și cînd nu ești mironosiță...

— Preferi închisoarea ?

— Cui s-o prefer ?

— Dacă vorbești, vom uita probabil faptul că l-ai șantajat pe Richard Gendreau.

— Crezi că o să depună vreo plîngere ?

— Nu uita și tentativa de omor. Asupra mea.

— Ascultă, Jules. Șansele nu-s egale. Nu-ți mai cheltui scuipatul de pomană, că mi se face greață. Ești un tip cumsecade. Poate că noi doi ne-om mai întîlni într-o zi și-o să bem un pahar împreună. Dar aici nu sîntem în condiții de egalitate... Ești naiv ca un copil de cor. Au să te ducă de nas cum le-o place...

— Cine ?

— N-are importanță ! Eu vreau să-ți spun un singur lucru : Bob a fost un om cumsecade. Avea el ideile lui despre felul cum trebuie să te comporți în viață... Nu înghițea el anumite mutre. Dar nu era în stare să facă lucruri murdare. Bagă-ți asta bine-n cap.

— E mort.

— Se poate. Eu nu știu nimic. Sau, dacă știu ceva, asta nu privește pe nimeni. Și-acum te sfătuiesc prietenește : las-o baltă ! Înțelegi ? Las-o baltă, Jules ! N-am nimic de spus. N-o să spun nimic. Chestiile astea nu-s de nasul tău ! Să zicem... că ne depășesc pe amîndoi. Nu știu nimic, n-am văzut nimic, n-am auzit nimic. Cele 50 000 de bătrîne ? Voi repeta atîta timp cît va fi nevoie că le-am cîștigat la Longchamps. Cît despre faptul dacă voi ieși sau nu de-aici, om trăi și om vedea. Și acum, dacă vrei să fii și tu dră-

guț, la rîndul tău, n-o necăji prea mult pe biata Lucile. Ea l-a iubit cu adevărat pe Bob. Înțelegi, nu-i așa ? Poți să faci trotuarul, dar să-ți iubești omul tău. N-o zgîlțîi... și poate că într-o zi o să te răsplătesc. Asta-i tot.

Se ridicase, deși nu-l poftise nimeni și se îndrepta spre ușă.

— Dédé ! îl chemă Maigret, ridicîndu-se la rîndul său.

— Gata ! Am amuțit ! Nu mai auzi o vorbă din gura mea.

Și Dédé deschise ușa, chemîndu-i pe agenți.

— Am terminat — spuse din nou surîzînd zeflemitor.

Brigadierul îl întrebă pe Maigret :

— Să aduc și femeia ?

Ea refuză să se așeze, rămînînd dreaptă în fața biroului.

— Cunoști împrejurările în care a murit Bob ?

Lucile suspină :

— Nu știu nimic.

— A fost asasinat. Într-o casă de pe strada Chaptal.

— Credeți ?

— Trăia cu o fată din...

— Nu sînt geloasă.

— De ce nu vrei să vorbești ?

— Pentru că n-am nimic de spus.

— Dacă știai că Bob trăiește, n-ai fi plecat în Belgia.

Ea tăcu.

— De ce nu vrei ca Bob să fie răzbunat ?

Femeia își mușcă buzele și întoarse capul.

— Preferi cîteva mii de franci în loc de condamnarea ucigașului ?

— N-aveți dreptul să vorbiți așa !

— Atunci vorbește !

— Nu știu nimic.

— Dar dacă te-aș ajuta ?

— N-am să spun nimic.

— Cu cine te-ai văzut de cînd ești aici ?

Începea, în sfîrșit, să înțeleagă. Nu pentru că domnul comisar ar fi fost ocupat l-au lăsat să aștepte atîta. Birourile Identității judiciare, de acolo de sus, comunicau cu Quai des Orfèvres.

Iar Dédé trecuse măcar pe la antropometrie ? Sau Lucile fusese la vizita medicală ? Nu, mai mult ca sigur că nu.

Sigur, aproape sigur era doar că cineva le-a luat interogatoriul, cineva de la Siguranță.

Cînd Maigret a ajuns aici, Le Bret plecase de mai bine de-o oră din bulevardul Richard-Lenoir.

Greu de crezut, dar oare nu Dédé singur îl lăsase pe Maigret să priceapă că era dus de nas ?

Ieși din cameră. I se păru că surprinde, iarăși, zîmbete pe fețele oamenilor. Comisarul de serviciu se întorcea ca din întîmplare tocmai în clipa aceea.

— Ei, dragul meu ? Ai avut succes ? Au vorbit ?

— Ce-aveți de gînd să faceți cu ei ?

— Nu știu încă. Aștept ordine.

— De la cine ?

— De sus, ca de obicei.

— Mulțumesc.

Cînd se află din nou pe chei începu să plouă. Maigret se simțea atît de descurajat, încît fu cît p-aci să se ducă la comisariat și să-și dea demisia.

„Ești naiv ca un copil de cor", îi spusese garagistul cu oarecare milă.

Și el, care dorise atît de mult să lucreze în clădirea asta de unde ieșea acum cu capul plecat, cu inima plină de scîrbă !

Intră la *Brasserie Dauphine.* Aici găseai la orice oră cîțiva inspectori de la Quai des Orfèvres, în fața unui păhărel. Îi cunoștea din vedere. Pentru ei însă Maigret era un fitecine.

Luă mai întîi un bulin dintr-acelea pe care i le dăduse doctorul. Poate l-o remonta. Apoi dădu peste cap o cantitate apreciabilă de alcool.

Uite-i : s-au strîns în jurul mesei ; haina descheiată, siguri, siguri de ei ; ăștia au dreptul să pătrundă pretutindeni, știu toate dedesubturile și schimbă între ei informații cu privire la cazurile în curs.

Și Maigret, îl mai stăpînea oare dorința de a face parte din „casă" ? Sau era pe punctul de a descoperi că imaginea pe care și-o făurise despre poliție e mincinoasă ?

După al doilea pahar fu cît p-aci să se ducă să-l caute pe „protector", pe șeful cel mare, pe Xavier Guichard, și să-i spună tot ce-are pe suflet.

L-au dus cu zăhărelul, așadar. Acasă — în casa lui — Le Bret l-a tras pur și simplu de limbă. Îl aștepta pesemne mașina la poartă. E clar că s-a dus glonț la Quai des Orfèvres, unde — desigur — n-a trebuit să aștepte pe-afară.

O fi spus : „Secretarul meu a turbat. O să-și bage nasul unde nu trebuie, o să ne vîre în bucluc..."

Cine știe dacă n-a fost mai sus, chiar la prefect sau — de ce nu ? — la ministrul de Interne ?

Care ministru de Interne — mai știi ? -- poate că lua și el masa din cînd în cînd pe strada Chaptal !

Iar dacă i-au încredințat lui cazul ăsta — și cu cîte recomandări întru prudență ! — acum era sigur că o făcuseră tocmai pentru ca să-și frîngă gîtul.

„Vrei să-l interoghezi pe Dédé ? — i-au spus... De ce nu ? Dă-i bătaie, amice."

Numai că, mai înainte, garagistul fusese instruit. Dumnezeu știe ce i-or fi făgăduit ca să-și țină gura. Fleacuri... Nu era la prima condamnare. Cît despre Lucile, dacă nu tăcea, o păștea Saint-Lazar-ul.

„Ești naiv ca un copil de cor."

Rînji. Acasă, în satul lui, fusese într-adevăr copil de cor.

Acum îi murdăreau totul, mînjind pînă și concepția pe care o avea despre rostul poliției. Nu faptul că i s-a furat posibilitatea unui mic succes îl jignea. Simțămintele sale erau mai profunde, semănînd mai degrabă cu o decepție din dragoste.

— Băiete !

Inima îl îndemna să mai ceară un pahar ; se răzgîndi însă și plăti, ieșind, cu impresia că cei patru îl priveau de la masa lor cu ironie.

Își dădea seama că, de-acum înainte, în fața lui toate vor fi fățărnicie. Ce putea să facă ?

...Să-l caute pe flautist. Pentru că, singurul atu pe care-l avea în joc ăsta era : un flautist. Și tocmai din pricina lui Justin Minard hotărîse Le Bret să deschidă o anchetă atunci... în prima zi.

Numai să se-nfurie un pic și vor pretinde — mai știi ? — că lovitura pe care-o primise în moalele capului i-a tulburat mințile.

Urcă într-un autobuz care tocmai trecea și rămase pe platformă, mohorît, inspirînd mirosul de cîine plouat ce emana din pardesiu. Îi era cald. Dar dacă are puțină temperatură ?

Ajungînd pe strada Chaptal, fu cît p-aci să se întoarcă, gîndindu-se la Paumelle, patronul *Vechiului Calvados*, care îl privise — și el — cam de sus.

Cine știe dacă n-aveau dreptate ? Poate că, la urma urmei, se înșelase și n-avea nici un fel de înclinație pentru meseria de polițist ! ?

Și totuși dacă i s-ar fi dat mînă liberă, ar fi știut el cum să procedeze ca să... Uite casa asta pe care-o zărește acum, de pe trotuar ; i-ar fi dibuit toate ascunzișurile, iar pe locatari i-ar fi cunoscut pînă-n măduva oaselor. Și n-ar mai fi dăinuit nici o taină pentru el, începînd cu bătrînul Balthazar cel răposat întru Domnul și sfîrșind cu Lise Gendreau sau cu Louis.

Întîmplările din noaptea de 15 spre 16 nu constituiau lucrul cel mai important : au fost doar un sfîrșit. Ce ușor i-ar veni dacă ar cunoaște gîndurile fiecăruia, să reconstituie faptele și gesturile...

Numai că, această casă, ca și vila din avenue du Bois, era o fortăreață care își închidea porțile în fața lui. La cel mai mic semnal de primejdie, săreau de pretutindeni în ajutor, Dédé tăcea dintr-o dată chitic, iar Lucile rezista dorinței de a-l răzbuna pe Bob.

Mergînd așa, își dădu seama că vorbește de unul singur și ridică din umeri, apoi împinse cu furie ușa micului restaurant.

Justin era acolo, în fața tejghelei, cu un pahar în mînă. Luînd locul lui Maigret, stătea la o parolă

între patru ochi cu Paumelle, care, de altfel zărindu-l pe noul venit, nu se arătă în nici un chip mirat.

— Și mie... tot aia— comandă acesta.

Poarta cea mare de peste drum era deschisă. Ploaia era pe sfîrșite și printre picături strălucea soarele. Pavajul lucea : citeai că se va usca pe dată.

— Știam eu că o să te întorci — zise patronul. Dar cum de nu ești și dumneata... cu domnii aceia ?

Maigret se răsuci brusc înspre Justin Minard care, după o clipă de șovăire, spuse :

— E lume multă... în casă. Au venit acum vreo jumătate de ceas.

Nici o trăsură pe stradă. Pesemne că musafirii veniseră în trăsuri de piață.

— Cine sînt ?

— Habar n-am. Sosirea lor însă seamănă cu imaginea pe care o aveam despre... cum e o descindere a Parchetului. E un domn cu barbă albă, și un tînăr, un tînăr funcționar, poate procurorul și grefierul, nu știu.

Strîngînd paharul între degetele sale crispate, Maigret întrebă :

— Și ?

— Niște oameni pe care nu i-am văzut niciodată.

Justin, din delicatețe, nu-și trăda gîndul ; drept care Paumelle mormăi :

— Colegi de-ai dumitale. Nu de la comisariat. De la Prefectură. Pe unul din ei l-am mai văzut eu odată.

Săracu' Minard ! Nici nu mai știe încotro să privească. S-ar fi zis că, într-un fel, pînă și Maigret își bătuse joc de el.

Maigret l-a lăsat să creadă că el e acela care conduce ancheta și flautistul l-a ajutat din tot sufletul.

Dar uite că Maigret nu mai era nimic ; nici măcar n-au catidicsit să-l țină la curent cu cele ce se-ntîmplă.

Iarăși e gata să fugă acasă, să-și întocmească, furibund, scrisoarea de demisie și apoi să se bage în pat. Capul îi arde, chinuit de niște junghiuri cumplite. Patronul a aplecat în chip semnificativ o sticlă cu calvados, la care răspunde printr-un semn afirmativ.

Cu atît mai rău : l-au dus de nas pe toată linia. Aveau dreptate. Era naiv ca un copil de cor.

— Germaine e în casă — murmură Minard. Am zărit-o la o fereastră.

Vezi bine ! Și ea... Normal. Poate că Germaine nu era prea deșteaptă, dar avea intuiție, ca toate femeile. Și-a dat seama că a intrat într-o partidă dinainte pierdută și că în acest joc Maigret și flautistul sînt doar niște paiațe.

— M-am dus ! se hotărî el deodată, punînd paharul pe tejghea.

Atît de tare se temea să nu-și piardă curajul pe drum, că se grăbi să traverseze strada.

Cînd ajunse sub boltă văzu doi oameni care săpau în grădină. La stînga, în fața ușii care dădea în hol, stătea de planton un inspector.

— Sînt de la comisariatul de cartier.

— Trebuie să așteptați.

— Ce să aștept ?

— Ca domnii de-acolo să isprăvească.

— Zău... dar eu am anchetat cazul !

— Posibil. Ordinul însă, dragul meu, e ordin. Încă unul de la Quai des Orfèvres !

„Dacă am să ajung vreodată la Siguranță — își făgădui Maigret, uitînd de hotărîrea sa nestrămutată de a părăsi poliția — jur ca niciodată să nu mă port cu dispreț față de nefericiții de la comisariat."

— A venit procurorul ?

— Toată lumea.

— Comisarul meu e aici ?

— Nu-l cunosc. Cum arată ?

— E în jachetă gri. Înalt, subțire, mustață fină... blondă.

— Nu l-am văzut.

— Cine-a venit de la Quai des Orfèvres ?

— Comisarul Barodet.

Omul, adică, al cărui nume era probabil cel mai des pomenit în gazete. În ochii lui Maigret, comisarul acesta era într-un fel cel mai însemnat om din lume; cu chipu-i spîn, de semăna c-un „maître" de restaurant, cu ochii mici, sfredelitori, părînd a ocoli privirile.

— Și cadavrul ?

Polițistul șovăia să răspundă la întrebări, și cînd răspundea, o făcea cu condescendență.

— Richard Gendreau e în casă ?

— Cum arată ?

— Brun... nasul lung și strîmb.

— Este.

Așadar, sau că Gendreau nu plecase la birou, ca de obicei, sau că s-a întors în mare grabă.

În clipa aceea o trăsură de piață se opri în stradă. O femeie coborî, repezindu-se spre ușa unde stăteau de vorbă cei doi bărbați.

Nu-l văzu pe Maigret.

— Domnișoara Gendreau — făcu ea din vîrful buzelor.

Și inspectorul se grăbi să-i deschidă, mărturisind apoi colegului :

— Aveam ordin.

— E așteptată ?

— Mi s-a spus numai s-o las să treacă.

— Pe valet l-ai văzut ?

— E cetățeanul care-i acolo în grădină cu șefii. Cunoști cazul ?

— Puțin — răspunse Maigret, înghițindu-și umilința.

— Se pare că-i o secătură.

— Cine ?

— Tipul pe care l-a împușcat servitorul.

Maigret îl privi cu gura căscată.

— Ești sigur ?

— Ce anume ?

— Că Louis a...

— Uite ce este, eu nici măcar nu știu cine e Louis. Am prins numai niște frînturi de vorbă. Ceea ce știu e că lumea nu trebuie să se strîngă în fața casei.

Unul din oamenii care săpau și care era, desigur, de la poliție trecu pe sub bolta de la intrare : celălalt care rămăsese în grădină trebuia să fie valetul. Primul avea noroi pe mîini și pe tălpi, iar pe față i se citea o expresie de dezgust.

— Nu prea e plăcut să vezi așa ceva! spuse el pe cînd trecea.

Ușa se deschise și omul dispăru în casă. În răstimpul scurt cît ușa a rămas întredeschisă, Maigret o zări pe Lise Gendreau discutînd în hol cu fratele ei. Ceilalți, adică oamenii de la Parchet, trebuie că se aflau într-un salon, cu ușile închise.

— Vi s-a spus să veniți? îl întrebă polițistul pe Maigret care își manifesta nerăbdarea.

— Nu știu.

Avea ochii umezi. Niciodată nu fusese atît de umilit.

— Cred că se feresc mai ales de reporteri. De-asta atîtea măsuri de prevedere. Ce-i mai nostim e că la noi se bea cafea Balthazar. Nu mi-aș fi închipuit că într-o zi...

Înăuntru se telefona destul de des: auzeai mereu zbîrnîitul soneriei cu pricina.

— Dacă te trimite comisarul dumitale, atunci să mă duc să le spun că ești aici.

— Nu merită osteneala.

Celălalt dădu din umeri. Nu mai înțelegea nimic. Cu atît mai mult cu cît, uite, Maigret s-a apucat să înghită o pilulă.

— Nu te simți bine?

— N-ai idee cum a început povestea asta?

— Ce să înceapă?

— Erai la Quai des Orfèvres?

— Da. Mă pregăteam tocmai să-i dau drumul la o urmărire în Villette. În timpul ăsta comisarul Barodet ancheta un individ.

— Unul mărunt, într-un costum în carouri?

— Da. Un tînăr înfipt.

— S-a telefonat cumva comisarului ?

— Nu. Adică, şefu' ăl mare l-a chemat. În timpul ăsta eu aveam grijă de tînăr. Nostim tipul ! Mi-a cerut o ţigară, dar n-aveam.

— Apoi ?

— Cînd domnul Barodet s-a întors, s-a închis din nou cu cetăţeanul în carouri. După ce însă ne-a spus să fim pregătiţi.

— Cine ?

— Cei de la brigadă. Trei am venit, în afară de comisar. Ceilalţi doi sînt înăuntru. Băiatul care săpa e Barrère. Barrère care a primit un glonte acum o lună, cînd cu arestarea polonezului de pe strada Caulaincourt.

Fiecare cuvînt îl rănea. Maigret îşi imagina biroul inspectorilor, autoritatea prietenească a lui Barodet care-i numea pe toţi : *Copii.*

De ce i-au făcut asta ? A greşit oare cu ceva ? Nu s-a comportat cum se cuvine ? N-a fost discret ?

Cînd Le Bret a plecat din bulevardul Richard-Lenoir, părea că îi dăduse mînă liberă. Şi, cînd colo, Le Bret s-a dus glonţ la Quai des Orfèvres ! Ba poate că pe urmă a venit şi el pe-aici !...

— Aşadar, valetul se acuză singur ?

— Cam aşa ceva, dacă am înţeles bine. În tot cazul, are o mutră scîrboasă.

— Nu mai înţeleg nimic.

— Da' ce, ai pretenţia să înţelegi ?

A fost poate cea dintîi lecţie de adevărată modestie pe care a primit-o Maigret. Inspectorul era mai în vîrstă ca el. Treizeci de ani şi ceva. Avea calmul şi-acel soi de indiferenţă proprie oamenilor care-au văzut multe la viaţa lor. Îşi fuma pipa, cu pufăieli

scurte, fără a încerca să asculte ceea ce se vorbea în casă.

— Tot mai bine decît să ard gazul filînd pe careva, Dumnezeu ştie cîtă vreme, într-un pasaj... din La Villette.

De data aceasta, un automobil se opri de-a lungul trotuarului. Un medic tînăr, cu barba castanie, cobori repede cu o trusă în mînă. Maigret îl recunoscu datorită fotografiilor apărute în ziar. Era doctorul Paul, medicul legist, personaj aproape celebru.

— Unde sînt domnii ?

— Pe-aici, domnule doctor. Cadavrul e în grădină, dar presupun că doriţi să-l vedeţi mai întîi pe procuror.

Toată lumea pătrundea în locul acela mult rîvnit, toţi în afară de Maigret, condamnat a se perpeli de nerăbdare sub boltă.

— O să vedeţi — spunea celălalt — că în presă se vor publica exact trei rînduri despre afacerea asta.

— De ce ?

— De-aia.

Şi într-adevăr, seara, în „La Presse" se putea citi :

În cursul nopţii de 15 spre 16, un hoţ s-a introdus în locuinţa familiei Gendreau-Balthazar de pe strada Chaptal. Valetul Louis Viaud, în vîrstă de 56 ani, născut la Anseval, Nièvres, l-a doborît cu un glonte tras drept în inimă.

În clipa aceea Maigret zăcea la pat, cu 39° temperatură şi doamna Maigret nu mai ştia cum să scape de flautist — care nu voia să părăsească odaia în ruptul capului şi care avea, mai mult ca oricînd parcă, mutra unui cîine de pripas.

Capitolul 9

PRÎNZUL DE LA ȚARĂ

Starea asta ținu trei zile. La început nădăjduise că e bolnav cu-adevărat și că faptul o să-i înnebunească. Or, singura boală pe care și-a descoperit-o în prima dimineață cînd a deschis, cu prudență, ochii fu un guturai strașnic.

Atunci a trișat. Chiar și față de nevastă-sa i se părea ridicol să n-aibă decît un guturai banal. În consecință porni să geamă, să tușească, să se plîngă de dureri de piept.

— O să-ți pun o cataplasmă cu muștar, Jules. Asta o să te ferească de bronșită.

Ea era tot atît de vioaie. Îl îngrijea cu tandrețe. De fapt, îl răsfăța pur și simplu. Totuși Maigret avea impresia că nu se lasă înșelată.

— Intră, domnule Minard — o auzea rostind în anticameră. Nu, nu-i e mai rău. Te-aș ruga numai să nu-l obosești.

Ceea ce însemna că a intrat și ea în jocul lui.

— Temperatura ? întreba flautistul îngrijorat.

— Nimic alarmant.

Și avea grijă să nu spună cifra, pentru că era vorba mai degrabă de ceva sub 37° decît peste...

Îi plăcea doamnei nespus să pregătească infuzii, cataplasme, supă și lapte cu ouă. Îi plăcea să tragă perdelele cu grijă, să pășească în vîrful picioarelor, să întredeschidă din cînd în cînd ușa pentru a se încredința că doarme.

Și bietul Minard, care devenise acuma de prisos!

Maigret își făcea reproșuri. Ținea mult la el. Ar fi fost încîntat să-i prilejuiască vreo plăcere.

Îl vedeai sosind la 9 sau la 10 dimineața ; nu suna ; zgîria la ușă, discret ; dacă Maigret mai doarme cumva... Apoi vorbea în șoaptă, se strecura-n odaie lipindu-se de ușă, se apropia tiptil-tiptil de pat.

— Nu, nu vă mișcați. Am venit numai să aflu ce mai e nou. N-aveți nici un comision să-mi dați ? Aș fi atît de fericit să vă fac un serviciu !

Nu mai era cazul s-o facă pe detectivul. Putea fi orice fel de serviciu. Îi făcu oferte și doamnei Maigret.

— Îngăduiți-mi să fac piața. Mă pricep foarte bine, să știți !

Pînă la urmă se așeza lîngă fereastră, pe-o margine de scaun, numai pentru o clipă. Și rămînea ore întregi. Dacă-i cereai știri despre soția lui, răspundea repede :

— Nu contează...

Se întorcea la sfîrșitul după-amiezii, în ținută de seară, înainte de-a se duce la lucru ; acum cînta într-un salon de dans pe bulevardul Saint-Michel. Dar nu mai cînta la contrabas, ci la trompetă. Îndeletnicire grea pentru el. Rămînea mereu cu un cerc roșu pe gură.

Și Le Bret trimitea în fiece dimineață un sergent de la comisariat să afle știri despre Maigret. Faptul o cam dezamăgise însă pe portăreasă. Știa ea, ce-i drept, că locatarul respectiv e funcționar, dar acesta nu-i mărturisise niciodată că lucrează la poliție.

— Comisarul vă trimite vorbă să vă îngrijiți și să nu fiți neliniștit. Toate sînt în ordine.

Atunci se adîncea în pat, zăcînd într-un miros zdravăn de transpirație. Era un mod de-a se închide în sine. Pe atunci nu știa că asta va deveni cu timpul o manie și că va utiliza adesea „metoda", în clipele de cumpănă sau cînd se va afla în încurcătură.

Decalajul se năștea aproape la comandă. În loc ca ideile să devină precise, ele se încîlceau, așa... ca atunci cînd ai febră. Maigret aluneca într-un semisomn și realitatea îmbrăca forme noi, amestecîndu-se cu amintirile din copilărie. Umbrele și luminile odăii, florile tapiseriei, mirosurile de la bucătărie, pașii înăbușiți ai doamnei Maigret — toate căpătau un rol în piesă...

Și de fiecare dată o pornea de la același punct, mișcînd personajele ca pe niște pioni ; bătrînul Balthazar, oamenii din familia Gendreau, tatăl, Lise și Richard, castelul Anseval, Louis, Germaine, Marie slujnicuța.

Îi făcea să vină și să plece, deformîndu-le chipul. Apoi venea rîndul lui Le Bret, care ieșea din apartamentul de pe Richard-Lenoir, se arunca în trăsură și poruncea vizitiului : „Quai des Orfèvres".

Oare l-o fi tutuind pe șeful cel mare, pe Xavier Guichard ? Ajuns aici, visul se preschimba în chin. Ce i-o fi spus oare Le Bret, acolo, în biroul imens unde Maigret intrase de două ori și care, pentru el, era cel mai emoționant loc din lume ?

„Secretarul meu... știți, tînărul acela pe care mi l-ați recomandat, se ocupă de un caz. N-am putut să nu-l las... Cred însă că e pe cale să facă o prostie."

Oare așa o fi vorbit ? Tot ce se poate. Le Bret este, înainte de toate, un om de lume. Trage la tir

în fiecare dimineaţă la clubul Hoche, frecventează saloanele, asistă la toate premierele şi la curse îşi face apariţia în joben gri-deschis.

Dar Xavier Guichard ? El fusese prieten cu tatăl lui Maigret : făceau parte din aceeaşi lume. Nu locuia în Parc Monceau, ci într-un mic apartament din cartierul Latin, trăind mai mult printre cărţi decît printre femei de lume.

Nu, el nu e-n stare de-o porcărie sau de-un compromis.

Totuşi, l-a chemat pe Barodet. Ce indicaţii i-o fi dat ? Şi, dacă lucrurile stăteau aşa, nu era din pricină că Maigret greşise cu ceva ? Nu şi-a terminat ancheta, fie ! N-a aflat cine l-a împuşcat pe conte. N-a aflat nici de ce. Dar pînă la urmă ar fi ajuns să afle.

Era conştient că a realizat o treabă bună într-un răstimp scurt. Dovada era că pe Le Bret îl apucase frica.

Atunci, de ce ?

Ziarele nici nu mai pomeneau despre afacere. Gata : cocoloşită. Probabil că trupul lui Bob fusese transportat la morgă pentru autopsie.

Se vedea în curtea de pe strada Chaptal ; călcînd în urma celorlalţi, mergînd fără rost în spatele domnilor care nu-i dădeau pic de atenţie, Barodet, care nu-l cunoştea personal, pesemne că-l luase drept unul de-ai casei. Procurorul, judecătorul de instrucţie, grefierul socoteau că-i unul din oamenii lui Barodet.

Numai Louis i-a aruncat o privire. Zeflemitoare foarte. Fără îndoială că l-o fi pus Germaine la curent cu activităţile lui.

Umilitor. Cum să nu-ţi piară încrederea ? Avea momente însă cînd, cu ochii deschişi şi corpul umed de transpiraţie, alcătuia planul anchetei ideale.

„Rîndul viitor o să fac aşa şi aşa..."

Pe urmă, brusc, într-a patra dimineaţă, se simţi sătul să tot mai fie bolnav. Se sculă înainte de sosirea flautistului, se spălă cu multă apă, se bărbieri cu grijă, şi-şi scoase pansamentul de pe cap.

— Te duci la birou ?

Vrea să simtă din nou mirosul comisariatului, pupitrul negru, muşteriii zdrenţăroşi de pe bancă, peretele spoit cu alb.

— Ce să-i spun lui Justin ?

Acum i se spunea Justin, aşa cum vorbeşti despre un prieten al familiei, sau o rudă îndepărtată.

— Dacă vrea să vină să mă ia la unu, o să prînzim împreună.

Cînd se culcase, nu-şi pusese bandajul pentru mustăţi, ca să stea fix, aşa că trebui să îndrepte vîrfurile cu fierul cald.

Făcu o parte din drum pe jos, ca să respire aerul bulevardelor. Dimineaţa de primăvară alunga, încet-încet, otrava.

„La ce bun să mă mai frămînt pentru ăştia ?"

Familia Gendreau cu-a sa fortăreaţă, caracterul bătrînului transmisibil numai femeilor, povestea testamentului, întrebarea cine va fi moştenitorul cafelei Balthazar.

Înţelegea că aici nu e vorba numai de bani. De la un anumit grad de avere în sus, nu banii contează, ci puterea.

Problema era : cine va dobîndi pachetul cel mare de acțiuni, cine va prezida consiliul de administrație... Lise ? Richard ?

Adînc înrădăcinată trebuie să fi fost în ființa lor simțul acesta, pentru ca o fată să uite că are 21 de ani și să se gîndească numai la biroul directorial, așa cum făcuse și mama ei la vremea respectivă.

Stăpînul cel mare sau stăpîna cea mare ?

N-au decît să se descurce !

Drace ! Păi tocmai asta au și făcut ! Și a mai fost și un mort, pe care nimeni nu-l plîngea, e adevărat, decît o fată care făcea trotuarul pe avenue Wagram.

Apoi intră la comisariat și strînse mîna colegilor săi.

— Bertrand s-a dus la dumneata acasă să afle cum te mai simți.

Nu-l înștiință în nici un fel pe comisar că a venit, se așeză la locul său fără a rosti o vorbă, și abia pe la 10 și jumătate Le Bret, deschizînd ușa capitonată, îl zări.

— Ești aici, Maigret ? Vino la mine.

Se voia degajat.

— Ia loc. Mă întreb dacă ai făcut bine venind atît de repede la birou. Voiam tocmai să-ți propun un concediu de convalescență. Nu crezi că ți-ar face bine cîteva zile la țară ?

— Mă simt perfect sănătos.

— Cu atît mai bine ! Cu atît mai bine ! A, să nu uit ! După cum ai văzut, chestia aia s-a aranjat. Trebuie să te felicit, de altfel, pentru că nu erai departe de adevăr. Chiar în ziua în care am fost la dumneata, Louis a telefonat poliției.

— Din proprie inițiativă ?

— Îți mărturisesc că nu știu nimic. În plus, nici n-are importanță. Esențialul e că a mărturisit. Probabil că o fi aflat ceva de ancheta dumitale și a înțeles că vei descoperi adevărul.

Maigret se uita fix la birou ; chipul său nu exprima nici un sentiment. Stingherit, comisarul continuă :

— A trecut peste noi și s-a adresat direct Prefecturii. Ai citit ziarele ?

— Da.

— Bineînțeles, adevărul a fost un pic stilizat. Există necesități pe care le vei înțelege într-o zi. Sînt cazuri cînd scandalul nu folosește la nimic, cînd adevărul gol-goluț pricinuiește mai mult rău decît bine. Fii atent. Noi — dumneata și cu mine — știm că Bob n-a pătruns în casă ca un hoț. Poate că era așteptat. Lise Gendreau s-a arătat foarte înțelegătoare cu el. Iau cuvîntul în înțelesul lui cel mai bun Nu uita că s-a născut la castelul Anseval, că între familia lui și familia ei existau anumite legături. Bob era un descreierat. Se prăbușea din ce în ce mai jos, cu un soi de frenezie. Poate că ea a încercat să-l readucă pe drumul drept. De ce nu ? E părerea soției mele, care o cunoaște bine. N-are importanță. Să fi fost beat în noaptea aceea, așa cum i se întîmpla destul de des ? S-o fi purtat obraznic ? Louis e destul de zgîrcit în privința amănuntelor. Spune că l-au alarmat țipetele. Cînd a intrat în cameră, Bob se bătea cu Richard Gendreau și i s-a părut că vede lucind un cuțit în mîinile contelui.

— Cuțitul a fost găsit ? întrebă Maigret cu blîndețe, fără să-și ia privirea de pe birou.

Părea să fixeze cu încăpățînare o mică pată de pe mobila de mahon.

— Nu știu. Barodet a condus ancheta. Ceea ce e sigur este că pe noptieră se afla un revolver și că Louis, temîndu-se pentru viața stăpînului, a tras. Și-acum, tînărul meu prieten, spune-mi cui i-ar fi folosit scandalul ? Publicul n-ar fi crezut adevărul. Trăim într-o epocă în care ochii tuturora sînt ațintiți asupra unor anumite clase ale societății. Or, era în joc onoarea domnișoarei Gendreau, pentru că de onoarea ei s-ar fi legat opinia publică. Oricum, ne aflăm în fața unui caz de legitimă apărare.

— Sînteți sigur că valetul a tras ?

— Avem mărturisirea lui. Gîndește-te, Maigret. Și pune-ți întrebarea : Cum ar fi reacționat anumite gazete și care ar fi fost urmările acestei afaceri asupra unei domnișoare, pe care nu o putem acuza decît cel mult de nesocotință.

— Înțeleg.

— Domnișoara Gendreau a plecat în Elveția, nervii ei sînt foarte zdruncinați... se va odihni acolo cîteva luni. Louis a fost lăsat în libertate și probabil că va beneficia de ordinul de stingere a urmăririi... Singura lui vină e că s-a înspăimîntat și a îngropat cadavrul în grădină, în loc să mărturisească totul imediat.

— L-a îngropat singur ?

— Pune-te în locul lui Richard Gendreau. Văd că tot nu pricepi... dar pînă la urmă o să te lămurești. Sînt cazuri în care n-avem dreptul...

Și, întrucît își căuta cuvintele, Maigret ridică privirea pentru a rosti cu glas neutru și candid :

— Să ascultăm de conștiința noastră...

Atunci, deodată, Le Bret redeveni sec, trufaș, mai trufaș ca niciodată.

— Conștiința mea nu-mi reproșează nimic — tăie el scurt — și am pretenția că e tot atît de sensibilă ca a orișicui. Ești tînăr, Maigret, foarte tînăr, și din această cauză nu-ți pot purta pică.

La orele 12 telefonul sună în biroul cel mare. Inspectorul Besson, care ridicase receptorul, spuse :

— Pentru dumneata, Maigret. E tipul care a mai telefonat de trei ori. Și de fiecare dată la aceeași oră.

Maigret apucă receptorul :

— Alo, Jules ?

Era vocea lui Dédé.

— Te simți mai bine ? Ți-ai reluat munca ? Ia spune, ești liber la prînz ?

— De ce ?

— O idee de-a mea. Din ziua aceea tot am eu chef să te iau să mîncăm la țară. Nu-ți fie frică. Vin să te iau cu mașina. Dar nu în fața comisariatului — cartierul e antipatic — ci pe Fontaine, la colț. De acord ?

Săracu' flautist, iar rămînea de căruță.

— Spune-i că a trebuit să plec pentru o chestiune importantă și că o să-l văd diseară, sau mîine.

Un sfert de ceas mai tîrziu se urca în Dion-Bouton-ul cenușiu. Dédé era singur.

— N-ai nici o preferință ? Te amuză plevușca prăjită ? Ne oprim însă mai întîi o clipită la Porte Maillot, să dăm pe gît o dușcă.

Intrară, într-adevăr, într-un bar și Dédé comandă cu autoritate două absinturi temeinic bătute ; apoi lăsă apa să cadă picătură cu picătură pe bucata de

zahăr care se topea încet, căutîndu-şi echilibrul pe linguriţa găurită.

Era vesel, dar cu o undă de seriozitate în priviri. Era îmbrăcat în costumul său în carouri, avea pantofi galbeni, o cravată de-un roşu superb.

— Mai luăm unul ? Nu ? Cum doreşti. Azi n-am nici un motiv să te pilesc.

Pe urmă drumul, malurile Senei, pescarii cu undiţe şi bărci, apoi un mic han pe marginea apei, cu o grădină acoperită de verdeaţă.

— O masă cumsecade, Gustav. Şi, pentru început, nişte peşte prăjit, dar numai plevuşcă.

Iar lui Maigret îi spuse :

— Îi pescuieşte acum cu plasa ca să-i frigă de vii.

Apoi se adresă patronului :

— Ce ne dai după asta ?

— Un cocoş în vin rosé de Beaujolais ?

— Merge şi cocoşul în vin.

Dédé era aici ca la el acasă, dădea tîrcoale pe la bucătărie şi cobora în pivniţă, de unde se întorcea cu o sticlă de vin alb de Loire.

— Asta-i mai cinstit decît toate aperitivele din lume. Acum, pîn'ce vine peştele, umple-ţi pipa. Să mai schimbăm o vorbă.

Simţi nevoia să explice :

— Dacă am ţinut să te văd, e că, în fond, mi-eşti tare simpatic. Nu te-ai stricat încă... aşa... ca majoritatea indivizilor de la voi.

Şi el stiliza niţeluş adevărul. Maigret ştia asta. Tipii de genul lui Dédé sînt mari palavragii, fapt din pricina căruia cad adesea în plasă. Ei sînt atît de mîndri de făptura lor, încît simt mai întotdeauna nevoia să-şi comenteze isprăvile.

— Unde e Lucile ? întrebă Maigret, care se aștepta să o-ntîlnească și pe ea.

— Mă crezi sau nu, dar e într-adevăr bolnavă. Vezi, Jules, fata asta era tare prinsă de Bob. S-ar fi lăsat tăiată în bucăți pentru el. A fost o mare lovitură pentru dînsa. La început nici nu voia să mai plece de pe Brey, sub pretext că va regăsi acolo, la fiecare pas, imaginea lui. Ieri am convins-o să se ducă la țară. Am condus-o eu. O să mă mai duc pe-acolo s-o văd. Dar acum ajunge ! Poate că o să vorbim de asta mai tîrziu.

Aprinse o țigară, scoțînd apoi încetișor fumul pe nas. Vinul sclipea în pahare, un vînt ușor stîrnea frunzișul fraged al boltei de viță ; mai încolo, patronul, în picioare, în barcă, scruta apa pregătindu-se să arunce plasa.

— Bănuiesc că ai avut curiozitatea să arunci o privire în dosarul meu ; ai văzut deci că n-am fost băgat în chestii grave. Flecuștețe, da. Am luat de două ori cîte șase luni și m-am jurat că ajunge.

Bău, întru o mai bună a sa dispoziție.

— Ai citit ziarele ?

Și, întrucît Maigret dădu afirmativ din cap, făcu :

— De tari, sînt tari. Dac-ai fi văzut-o pe Lucile ! Se făcuse albă ca hîrtia. Voia, cu orice preț, să se ducă acolo și să le arunce-n față ce crede despre ei. Am potolit-o. Îi ziceam într-una : La ce va ajuta asta ? Că de mînjit tot l-au mînjit, trebuie să recunoști și dumneata. Și dacă aș pune mîna pe licheaua aia cu nasul strîmb, pe Richard, nu ? — parc-așa îl

cheamă — într-un colţ de stradă fără picior de poliţist, îţi jur că i-aş scăpa vreo două cu mare plăcere. Tipul a scuipat 50 000 de bătrîne ca să iasă cu faţa curată. Ei bine, între noi fie vorba, şi lăsînd la o parte meseria pe care o ai, îţi spun eu că socotelile nu s-au încheiat de tot. Pun eu mîna pe el într-o zi, mai devreme sau mai tîrziu. Există ticăloşi şi ticăloşi. Mutre ca a lui eu nu pot să înghit. Şi dumneata ?

— Nu mi s-a îngăduit să mai continui ancheta — murmură Maigret.

— Ştiu. Sînt în măsură s-o ştiu.

— Ţi-au cerut să nu vorbeşti ?

— Mi-au zis să stau liniştit şi c-o să-mi dea „liber".

Ceea ce însemna că vor închide ochii asupra micilor păcate ale lui Dédé, că vor trece peste cunoscuta lovitură la moalele capului şi că nu se vor strădui să afle de unde provin cei 49 000 franci găsiţi în portofelul său.

— Ce m-a dat gata, a fost figura cu valetul. Matale crezi în chestiile astea ?

— Nu.

— Bun ! Dacă ziceai altfel, ai fi scăzut în ochii mei. Va să zică dacă tot a trebuit să tragă careva, atunci mai bine să fie sluga, nu ? După părerea dumitale, cine s-a jucat cu pocnitoarea ? Aici se poate vorbi, nu-i aşa ? Fii atent, dacă ai de gînd să te foloseşti de ce zic eu, voi jura că n-am scos un sunet. După mine, fata.

— Asta-i şi părerea mea.

— Cu deosebire că eu am motive serioase s-o cred... Şi-ţi mai spun... că dacă l-a curăţat pe Bob, a

fost din greşeală. Pe frăţior voia să-l lichideze. Pentru că se urau, aşa cum se urăsc tipii din familiile astea. Nu l-ai cunoscut pe Bob. Păcat. Era cel mai cumsecade băiat din lume. Şi cum îşi mai bătea joc de toată şleahta lor ! Dar nu cu răutate. N-avea pic de răutate în el. El era deasupra chestiilor astea. Îi dispreţuia atît de mult, încît rîdea de dînşii. Cînd puştoaica a început să-i dea tîrcoale...

— De cînd ?

— Din toamnă. N-am idee cine i-a vîndut pontul. Se ştia că Bob poate fi găsit, după curse... pe la cinci jumate, într-un bar de pe avenue Wagram.

— Lise s-a dus acolo ?

— Şi-ncă cum ! Şi fără să se ferească. I-a spus cine este, că locuieşte la castelul Anseval, că se interesează de el, că ar fi fericită să-l primească la ea, în vizită.

— S-a culcat cu ea ?

— Şi-ncă cum ! A dus-o chiar la hotelul lui... acolo... pe Brey... îl ştii. Ca să vază pînă unde merge, înţelegi. Era băiat frumos Bob. Dar ea nu e una din păpuşile alea care să intre într-un asemenea hotel numai de dragul culcatului. Şi, pe deasupra, avea temperament cît un zid de beton. Bob nu-i ascundea nimic Lucilei. Dacă ar fi fost geloasă pe toate cîte-i treceau lui prin mînă ! Uite şi peştele prăjit. O să-l pomeneşti !

Dédé putea mînca şi vorbi în acelaşi timp, nu pierdea nimic nici dintr-una, nici dintr-alta, şi mîngîia o sticlă de vin. A doua.

— Nu încerca să-nţelegi. Pînă şi lui Bob, care — fără supărare fie zis — era mai şmecher ca noi doi

la un loc, i-a trebuit multă vreme ca să priceapă cum devine chestia. Ceea ce-l înnebunea era că Lise moare să se mărite cu el. I-a spus tîrgul. Că nu va trebui să lucreze, că o să primească atîta și-atîta pe lună pentru micile cheltuieli și așa mai departe. El —nici un răspuns. Își spunea că-i moartă după titlul de contesă. De Anseval. Există asemenea indivizi. Mai întîi își cumpără un castel. Pe urmă le vine pofta să poarte numele castelului, să-și cumpere strămoși. Astea toate mi le-a explicat Bob odată.

Îl privi pe Maigret drept în ochi și isprăvi, satisfăcut că acum îl zăpăcește :

— Ei bine ! Nu era asta.

Ronțăia peștișorii, privea din cînd în cînd spre Sena, unde pluteau lin șalupe mici, care odată ajunse la cîteva sute de metri de ecluză, porneau a suna din sirenă.

— Nu căuta. Degeaba : nu ghicești. Bob, cînd a aflat, a rămas cu gura căscată. Și nu uita că el cunoștea pe dinafară istoria familiei. Știi de la cine venea ideea căsătoriei ? De la bătrîn !

Dédé triumfa.

— Mărturisește că merita osteneala să iei masa la Bougival. Ai auzit, firește, de moș Smochină care voia să-și lase casa și tablourile ca să se-aleagă lumea c-un muzeu ? Dacă vrei să rîzi, ascultă urmarea. Și ține cont că nu știu totul. Nici Bob nu știa totul. Se pare că bătrînul, care o începuse ca negustor ambulant la țară, visa ca nepoții lui să fie nobili pur-sînge. Vrei să știi părerea mea ? Tipul voia să-și ia un fel de revanșă. Se pare că familia Anseval nu s-a purtat elegant cu bătrînul. I-au vîndut castelul și fermele. Și

s-au retras discret. Numai că n-au vrut să-l invite niciodată la dineu. Ba nici măcar la dejun. Atunci moşul a pus în testament nişte clauze care au înnebunit întreaga familie. Atunci cînd a murit el, fiică-sa mai trăia, dar cetăţeni de-alde ăştia, cu milioanele lor, ţintesc departe. La moartea acestei fiice, acţiunile trebuiau împărţite în două : 51% pentru duduia şi 49 pentru Nas strîmb. Se pare că treaba e foarte importantă, pentru că dădea fetei majoritatea voturilor, cum spun ei. Eu nu m-am omorît cu şcoala. Dar să trecem peste asta. Împărţirea averii trebuia să aibă loc în ziua cînd fata ar fi împlinit 21 de ani.

— Luna viitoare — spuse Maigret.

— Eu mai iau un peşte. Cu atît mai rău dacă nu mai rămîne loc pentru cocoş. Despre ce vorbeam ? A, da ! Numai că testamentul cuprindea un chiţibuş. Dacă fecioara se mărita cu un Anseval, atunci ea primea *toate* acţiunile, cu obligaţia doar de a vărsa fratelui o pensie echivalentă cu partea sa. Asta înseamnă că nasul n-ar mai fi avut nici în clin nici în mînecă cu cafeaua, cu castelul, cu etc. Balthazar-Gendreau s-ar fi preschimbat subit în Ansevali şi-ar fi urcat în obîrşie pînă la Cruciaţi. Bob era tare în figuri de-astea şi habar n-ai cum îl amuzau.

— A acceptat ?

— Drept cine-l iei ?

— Şi cum a aflat de toate astea ?

— Cu ajutorul frăţiorului. Şi-acum să vezi cum poate un om să-şi frîngă gîtul... aşa... prosteşte. Gendreau Nas strîmb nu-i un imbecil. El n-are poftă, ca taică-său, să-şi facă veacul prin cluburi şi să

alerge după damele de pe rue de la Paix. Vrea și el să fie patron.

— Încep să înțeleg.

— Nu. E imposibil. Nici Bob n-a înțeles imediat. Richard l-a poftit pînă la el la birou. Se pare că biroul ăla aduce a sacristie ; e cu lemn sculptat pe pereți, cu mobilă gotică și cu un portret al bătrînului din podea pîn'la tavan, care se uită la tine cam în bătaie de joc. În fond, din toată familia, tot pe moșu' l-aș înghiți mai ușor. Bob zicea că e canalia cea mai nostimă pe care a întîlnit-o vreodată. Era un fel de-a vorbi, pentru că tipu-i mort. Să lăsăm asta... Iată-l așadar pe frățior că scuipă tot ce are-n gușă. Îl întreabă pe Bob dacă e hotărît s-o ia pe soră-sa de nevastă. Bob zice că nu, că n-a avut niciodată intenția asta. Nasul zice atunci că Bob face o greșeală, că ar fi o afacere grozavă pentru toată lumea. Și de ce ar fi o afacere grozavă ? Pentru că el, Richard Gendreau, l-ar unge cu biștari pe bărbatul sorei sale. Atîția biștari cîți poftește. Cu o singură condiție : S-o plimbe pe soră-sa peste tot, s-o distreze, s-o facă să se lase de afaceri. Ai înțeles acum ? La care Bob zice că nu se simte făcut pentru această meserie. Atunci canalia cu nasul strîmb zice că atît mai rău pentru el și că o să-l coste scump. Cînd mă gîndesc că matale erai gata să mă bagi la răcoare pentru că l-am ușurat pe individ de 50 000 de bătrîne ! Dar nu-ți port pică. N-aveai de unde să știi.

În jurul lor plutea acum o aromă dumnezeiască de cocoș în sos de vin și Dédé, în ciuda declarațiilor de-adineauri, avea o poftă de mîncare cumplită.

— Gustă vinul ăsta de Beaujolais şi recunoaşte că ar fi fost păcat să mă lipsesc de asemenea bucurii ca să intru la regim de fasole uscată. Ştii ce-avea de gînd bocciul ? Ţi-am spus că Bob a fost un tip cumsecade, dar n-am pretins că era un sfînt. I se întîmpla, ca oricui, să rămînă făr-un sfanţ. Or, el cunoştea din copilărie o serie de granguri bine căptuşiţi. Atunci, uneori, ca să se distreze, le imita semnătura pe poliţe sau pe alte patalamale. N-o făcea cu răutate. Dovada e că oamenii nu se plîngeau sau că, pînă la urmă, lucrurile se aranjau. Ei bine ! bătrîne Jules, bocciul răscumpărase, Dumnezeu ştie cum, o colecţie întreagă de hîrţoage dintr-alea.

„— *Dacă nu te căsătoreşti cu soră-mea, pun să te închidă. Şi dacă după ce te însori cu ea n-o apuci pe calea pe care ţi-o arăt eu, pun să te închidă.*“

— Era feroce ! Mai feroce ca moşul. Jur că lui Bob îi părea rău că s-a culcat cu mititica şi s-a băgat în povestea asta. Cît despre dom'şoara, ea era grăbită. Voia să se mărite numaidecît, pînă să împlinească 21 de ani. Îl bombarda cu scrisori, cu telegrame. Îi dădea întîlniri peste întîlniri. El se ducea sau nu se ducea la aceste întîlniri. Cel mai adesea nu se ducea. Atunci venea ea după el în strada Brey, şi îl aştepta în colţ, fără a se sinchisi că lumea o ia drept altceva. Şi Lucile o cunoştea. Bine.

— Cînd l-ai condus pe Bob, în strada Chaptal, atunci în noaptea de 15...

— Băiatul hotărîse să termine cu istoria asta şi să-i trîntească de la obraz că nu se lasă cumpărat. Nici de ea, nici de frăţior.

— Ţi-a spus să-l aştepţi ?

— Nu chiar, dar nu credea că o să stea mult. Aripă sau pulpă ? Mai ia ciuperci. Gustave le culege cu mîna lui, sus pe coastă, şi le pune la borcan.

Maigret se simţea în largul său, stare la apariţia căreia Beaujolais-ul consumat după vinul alb-sec contribuise, probabil, din plin.

— Te întrebi de ce-ţi povestesc toate astea ?

— Nu.

— Ştii ?

— Da.

Sau, cel puţin, simţea. Pe Dédé prea îl apăsa sufletul şi prea îi stătea în gît — cum ar fi spus el — ca să-şi ţină gura. Aici nu risca nimic. În plus, „libertatea“ lui era asigurată.

Or, tocmai de-această „libertate“ nu era el prea mîndru. Prînzul era un mijloc de a-şi uşura conştiinţa. Un mijloc de a-şi dovedi că, la urma urmei, el e destul de curat, în comparaţie cu murdăria unor anume indivizi, pe care — uite — o scotea la iveală.

Multă vreme după aceea prînzul de la Bougival avea să-i stăruie în minte lui Maigret şi poate că tocmai această amintire îl va feri de judecăţi pripite.

— Ce s-a petrecut acolo, sus, nu ştiu.

Nici Maigret nu ştia. Lucrurile începeau însă să fie mai uşor de reconstituit. E drept, mai întîi ar trebui să ştie dacă Richard Gendreau era acasă. Poate că în noaptea aceea plecase la club sau altundeva ?

Sau poate că Bob l-a scos din ţîţîni ? De ce nu ? Contele avea obiceiul să... Le-o fi trîntit în faţă celor doi părerea lui personală despre manevrele lor.

„În primul rînd, nu mă însor".

Maigret, care nu-l văzuse niciodată pe conte, începu să-şi formeze o idee asupra caracterului, ba chiar şi asupra înfăţişării sale.

„N-am nici un chef să vînd un nume pe care de-altminteri nici nu-mi dau osteneala să-l port".

Într-adevăr, dacă în Piaţa Ternes sau la curse cîte unii îl numeau Contele, majoritatea oamenilor care-l cunoşteau erau încredinţaţi că-i vorba de o poreclă şi ignorau numele lui adevărat.

Să fi făcut oare Lise Gendreau o criză de nervi? Cu vorbe mari despre onoarea ei? Oare fratele se supărase?

„Iar dumneata, ţine-ţi gura! De altfel o să-i povestesc surorii dumitale ce învîrteală ai vrut să pui la cale cu mine".

O mai fi apucat să...? Sau celălalt s-a aruncat asupra lui în aceeaşi clipă?

Sutele de mii de oameni care beau cafea Balthazar, lipind în albume, ca doamna Maigret, poze cu fel de fel de flori, nu-şi închipuiau că tocmai cafeaua lor cea de dimineaţă constituia miza luptei dezlănţuite într-o cameră de pe strada Chaptal.

O luptă murdară, al cărei rezultat sluga îl asculta, probabil, în spatele uşii.

Cei doi bărbaţi s-or fi luat la bătaie. Poate că s-au rostogolit pe jos.

Să fi avut Richard Gendreau vreo armă asupra lui? Era genul de individ care te loveşte pe la spate.

— După mine, tîrfa l-a ucis. Nu dinadins. Era într-adevăr nebună de spaimă. Dovada este că prima

mișcare, pe care a regretat-o fără doar și poate mai tîrziu, a fost să deschidă fereastra și să urle după ajutor. Dacă nu cumva fereastra era deschisă. Mărturisesc că nu m-am uitat. Vezi, mă întreb dacă nu cumva era într-adevăr îndrăgostită de Bob. S-au mai văzut cazuri. A început din interes. Apoi s-a lăsat prinsă. Nu cu simțurile. Ți-am mai spus : e de lemn. Dar contele era atît de deosebit în comparație cu toți scrobiții pe care-i întîlnea dînsa îndeobște. Eu cred că atunci cînd a văzut că Bob e-n primejdie sau că fratele ei vrea să-l omoare, și-a pierdut capul. A tras. Din nenorocire nu știa să țintească. Și l-a nimerit pe Bob în plin. Ce-ar fi să ne mai aducă o sticlă ? Vinișorul nu-i rău de loc. Ei, asta e, bătrîne Jules ! Cînd l-am văzut pe individul care zgîlțîia poarta ca să i se deschidă, am șters-o, apoi m-am întors, dar nu mai era nimic de văzut. Atunci mi-am zis că e preferabil să mă topesc. Lucile și cu mine ne-am tot frămîntat. Nădăjduiam mereu că Bob o să se întoarcă sau că vom auzi că a nimerit într-un spital undeva... Pînă la urmă, m-am dus să-l caut pe Gendreau la el la birou. Așa am aflat cum arată bătrînul la mutră. Parcă era mai bine dacă nu folosea nimeni de pe urma istoriei cu pricina ? A pus jos bișțarii cît ai zice pește, încît îmi părea rău că n-am zis 100 000 în loc de 50. Ce bandă de canalii ! Iar matale ai picat la țanc, tocmai cînd ne pregăteam s-o întindem. Recunoaște că prea ar fi fost stupid să ne lăsăm prinși. În sănătatea dumitale, bătrîne ! Au aranjat lucrurile cum le-a convenit. De, am început să mă obișnuiesc. Mi se face greață cînd văd pe

stradă camioanele lor de marfă cu caii înhămaţi lux şi cu vizitiul lustruit pe capră.

— Jupîne ! Cafea, dar nu marca Balthazar.

Trebui să bea, totuşi, cafea Balthazar, întrucît alta nu exista în local.

— Ce porcărie ! murmură el între dinţi. Din fericire ne retragem la ţară.

— Cu Lucile ?

— N-a zis nu. Avem aproape cincizeci de mii de bătrîne. Dintotdeauna am visat să ţin o cîrciumioară pe malul apei, ceva în genul ăsteia, cu clienţi care să-ţi fie prieteni. Cam greu de găsit însă, că trebuie să fie pe lîngă un hipodrom. Mîine mă duc să dau o raită pe la Maison-Laffitte, prin împrejurimi. Peacolo am lăsat-o pe Lucile.

Păru puţin ruşinat şi se grăbi să adauge :

— Acum, să nu-ţi închipui că am devenit chiar virtuoşi !...

*

Pe urmă vreme de-o săptămînă, în fiecare dimineaţă, soneria îl chema pe Maigret în biroul comisarului, pentru înfăţişarea raportului zilnic. Şi vreme de-o săptămînă, în fiecare dimineaţă, Le Bret deschidea gura ca pentru a spune ceva, apoi întorcea capul şi tăcea.

Nici un cuvînt în afara problemelor de serviciu. Maigret era mai grav ca altădată, puţin mai greoi, parcă, deşi n-apucase încă să se îngraşe. Nici nu se

ostenea să zîmbească, fiind perfect conștient că prezența lui însemna pentru Le Bret un reproș viu.

— Spune-mi, dragă...

Era la începutul lui mai.

— Cînd îți dai examenul ?

Era vorba de faimosul curs pe care-l studia în noaptea cînd flautistul năvălise în birou și în viața sa.

— Săptămîna viitoare.

— Crezi că ai să reușești ?

— Cred că da.

Răspundea cu răceală. De gheață, aproape.

— Guichard mi-a zis că ambiția dumitale era să intri la Quai des Orfèvres.

— Era adevărat.

— Nu mai este ?

— Nu știu.

— Cred că ai fi mai potrivit acolo și cu toate că aici îmi ești foarte de folos, voi interveni în acest sens.

Maigret, cu un nod în gît, nu rosti nici un cuvînt. Făcea nazuri. De fapt, tot le mai purta pică ; tuturor ; comisarului Le Bret, familiei Gendreau, indivizilor de la Siguranță, poate și lui Guichard, asupra căruia revărsase o parte din veneraţia pe care o avea pentru tatăl său.

Și Guichard, totuși...

Simțea el pe undeva, la modul obscur că, pînă la urmă, ei au dreptate. Un scandal n-ar fi servit la nimic. Oricum, Lise Gendreau ar fi fost achitată.

Și atunci ?

De fapt era supărat pe viaţă şi n-avea dreptate. Pentru că n-o înţelegea. Dar nici să se lase cumpărat nu înţelegea. Şi nu voia să-i datoreze ceva lui Le Bret.

— Voi aştepta să-mi vină rîndul — izbuti el să murmure.

A doua zi fu chemat la Quai des Orfèvres.

— Tot supărat, dragul meu ? îl întrebă şeful cel mare punîndu-i mîna pe umăr.

Nu se putu stăpîni să nu-i azvîrle repede, cam furios, şi cam puştește :

— Lise Gendreau l-a omorît pe Bob.

— Tot ce se poate.

— Ştiaţi ?

— Bănuiam. Dacă ar fi fost vorba de fratele ei, Louis nu s-ar fi sacrificat.

Ferestrele care dădeau spre Sena erau deschise. Remorcherele, trăgînd şirul de bărci, sunau din sirene şi îşi aplecau coşurile înainte de a ajunge sub pod.

Tramvaie, autobuze, trăsuri de piaţă, taxiuri treceau fără contenire pe podul Saint-Michel, iar femeile îmbrăcate în rochii de primăvară ofereau străzii o notă veselă.

— Ia loc, dragul meu.

Lecţia pe care a primit-o în ziua aceea, părinteşte, nu figura în manualele ştiinţifice ale poliţiei.

— Înţelegi ? Să faci cît mai puţin rău cu putinţă. Cui i-ar fi folosit ?

— Adevărului.

— Care adevăr ?

Şi şeful cel mare trase concluziile :

— Aprinde-ţi pipa că s-a stins. De luni... intri ca inspector în brigada comisarului Barodet.

Maigret n-avea cum să ştie că într-o zi, peste 22 de ani, o va reîntîlni pe Lise. Sub alt nume însă — aristocratic şi italienesc — acela al bărbatului ei. Şi nici că ea îl va primi în biroul veşnic neschimbat al cafelei Balthazar — pe care Maigret nu-l ştia decît din spusele unui anume Dédé — unde va face, în sfîrşit, cunoştinţă cu portretul bătrînului, aflat în acelaşi loc. Ca pe vremuri...

— Domnule comisar...

Comisarul era el.

— Cred că e inutil să-ţi cer să fii discret...

Siguranţa, pe vremea aceea, nu se mai numea aşa, ci Poliţia judiciară.

Şi va fi vorba despre o chestiune care în limbaj administrativ se cheamă „Cercetări în interesul familiilor".

— Fiica mea a moştenit, din păcate, caracterul tatălui ei...

Lise... Lise era calmă şi rece, asemeni bătrînului Balthazar, al cărui portret în mărime naturală trăia în spatele fotoliului.

— Fiica mea a fost sedusă de un individ fără scrupule, care a dus-o în Anglia unde a obţinut o autorizaţie de căsătorie. Or, nu trebuie cu *nici un preţ*... ca...

Nu, acum n-avea cum să ştie că va mai avea o dată prilejul să ţină în mîinile sale onoarea familiei Balthazar.

Acum avea 26 de ani. Era grăbit să împărtăşească vestea soţiei sale.

— Intru în brigada șefului.

Dar n-a avut parte să-i comunice noutatea chiar imediat. Justin Minard îl aștepta în stradă.

— Vești proaste ?

— Veste bună. Am fost avansat.

Flautistul părea mai emoționat ca el.

— Pleci de la Comisariat ?

— De mîine chiar.

— Bem un păhărel ?

La *Braseria Dauphine* — doi pași de chei — inspectorii își degustau paharul cel de toate zilele, fără a-i lua în seamă pe noii veniți care consumau cu voluptate vinul spumos, strălucitor.

Cîteva zile încă și... Și va cunoaște măcar pe cîțiva dintre ei. Și el — Maigret — va fi egal între egali... Va intra aici ca la el acasă, chelnerul o să-i spună pe nume și va ști cu ce să-l servească.

Cînd s-a întors în seara aceea acasă, era turtă. De zece ori a fost condus acasă de flautist pe care, la rîndul lui, îl conducea înapoi pînă la colțul străzii.

— Nevastă-ta... — mormăia Maigret.

— Nu contează.

— Da' nu trebuie să te duci... acolo... la salonul tău de dans ?

— Care salon ?

Urcînd scările, făcu carecare zgomot. Apoi, cînd deschise ușa, vesti cu gravitate :

— Salută-l pe noul inspector din brigada șefului.

— Unde ți-e pălăria ?

Ducîndu-și mîna la cap, constată că și-a uitat pălăria în oraș.

— Asta e femeia !... Şi bagă de seamă, bagă bine de seamă... pentru că e foarte important... foarte important, auzi ?... Nu că ar fi intervenit comisarul... Erau de mult cu ochii pe mine, şi eu nu ştiam... Ştii cine mi-a spus ?... şefu' ăl mare... mi-a zis... Nu pot să-ţi repet tot ce mi-a spus... da-i un părinte... Un părinte-nţelegi ?... Un...

Atunci doamna Maigret s-a repezit să-i aducă papucii şi să-i pregătească o cafea. Tare.

Octombrie 1948

CUPRINS

Capitolul 1

Depoziția
unui flautist 5

Capitolul 2

Richard a mințit 25

Capitolul 3

Cînd jupîn Paumelle
face cinste 44

Capitolul 4

Bătrînul domn
de pe avenue du Bois 63

Capitolul 5

Cea dintîi ambiție
a lui Maigret 84

Capitolul 6

O mică petrecere
în familie 102

Capitolul 7

Rîsul doamnei Maigret 121

Capitolul 8

Unul care tace
și unul care
vorbește prea mult 141

Capitolul 9

Prînzul de la țară 160

Lol 3,75